

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EL SANATLARI EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
EL VE MAKİNE NAKIŞLARI EĞİTİMİ BİLİM DALI

TİRE MÜZESİ'NDE BULUNAN EL İŞLEMELERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
MÜRÜVVET ARSLAN

DANIŞMAN
YRD. DOÇ. DR. EMİNE KARPUZ

KONYA - 2011

İÇİNDEKİLER

Sayfa

İçindekiler.....	i-ii
Bilimsel Etik Sayfası.....	iii
Tez Kabul Formu.....	iv
Önsöz.....	v
Özet.....	vi
Summary.....	vii
Çizimler Listesi.....	viii-xi
Fotoğraflar Listesi.....	xii-xviii
Grafikler Listesi.....	xix
Tablolar Listesi	xx
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Araştırmanın Konusu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	1
1.3. Araştırmanın Sınırları.....	1
1.4. Araştırmanın Yöntemi.....	2-4
1.5. Tire ve Tire Müzesi Hakkında Genel Bilgiler.....	4-12
1.6. İşlemenin Tanımı ve Tarihçesi.....	13-14
1.7. İlgili Kaynaklar.....	15-16
2. KATALOG.....	17-153
3. TİRE MÜZESİ'NDE BULUNAN EL İŞLEMELERİNİN	
 GENEL ÖZELLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	154
3.1. Eserlerin Koleksiyona Geliş Tarihi	154
3.2. Eserlerin Koleksiyona Geliş Biçimi	154
3.3. Eserlerin Koleksiyondaki Yeri.....	155
3.4. Eserlerin Tarihlendirmesi.....	155
3.5. Eserlerin Bugünkü Durumu	156-158
3.6. Eserlerin Onarım Durumu	158

3.7. İşleme Türleri.....	159-161
3.8. Eserlerin Boyutları	162-163
3.9. Malzeme Özellikleri.....	164-172
3.10. Teknik Özellikleri.....	173-184
3.11. Renk Özellikleri	184-196
3.12. Bezeme Konuları.....	196-202
3.13. Biçimlendirme.....	203-205
3.14. Kompozisyon Özellikleri.....	206-209
4. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	210-212
BİBLİYOGRAFYA.....	213-214

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı:	Mürüvvet ARSLAN
	Numarası:	084239031004
	Ana Bilim / Bilim Dalı:	El Sanatları Eğitimi/ El ve Makine Nakışları
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
Tezin Adı:		Tire Müzesi'nde Bulunan El İşlemeleri

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Mürüvvet ARSLAN

Mürüvvet Arslan

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı:	Mürüvvet ARSLAN
	Numarası	084239031004
	Ana Bilim / Bilim Dalı	El Sanatları Eğitimi/ El ve Makine Nakışları Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Yard. Doç. Dr. Emine KARPUZ
	Tezin Adı	Tire Müzesi'nde Bulunan El İşlemleri

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan **Tire Müzesi'nde Bulunan El İşlemleri** başlıklı bu çalışma **06/06/2011** tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı
Yard. Doç. Dr.

Danışman ve Üyeler
Emine KARPUZ

Yard. Doç. Dr.

Meral AKAN

Yard. Doç. Dr.

Gülizar ÇELEBİLİK

İmza

ÖNSÖZ

El sanatları, bir milletin yüzyıllar boyu süregelen yaşamı boyunca oluşan, kuşaktan kuşağa aktarılan en önemli kültür varlıklarıdır.

Geleneksel halk plastik sanatlarının bir kolu olan işlemecilik; el emeği, göz nuru ve ince zevkin göstergesi olarak, geçmişi bugüne taşıyan en önemli el sanatlarından.

Kültür miraslarımızı korumak, tanıtmak ve gelecek kuşaklara aktarmakta müzeler önemli kuruluşlardır. Müzeler insanlara bilgi ve bilinç kazandırmak, toplumun sosyal ve kültürel açıdan gelişmesini sağlamak gibi bir görevi üstlenmişlerdir. Bu sebeple müzeler ve müzecilik en çok önemsememiz gereken konular arasında olmalıdır.

Bulunduğu coğrafya nedeniyle tarih boyunca önemli bir yerleşim merkezi olan Tire çok zengin bir kültür mirasına sahiptir. Kültür mirasımızın bir parçası olan el işlemlerini tanıtmak düşüncesi ile “Tire Müzesi’nde Bulunan El İşlemleri” araştırma konusu olarak seçilmiştir.

Bu çalışmanın gerçekleşmesinde yardımlarını esirgemeyen Tire Müzesi Müdürü Enis ÜÇBAYLAR’a, Etnolog Mustafa BAYSAL’a, Sanat Tarihçisi Pınar YAKUT’a ve müze çalışanlarına,

bilgi ve tecrübeleriyle bana yol gösteren; danışmanım Yrd. Doç. Dr. Emine KARPUZ’a, Hocalarım Yrd. Doç. Dr. Gülizar ÇELEBİLİK ve Yrd. Doç. Celale İLKER’e, motif tanımlamasında yardımcı olan Öğretim Görevlileri Perihan TUNÇ ve Nurgül BEĞİÇ’e, dokumalar konusunda beni bilgilendiren Yrd. Doç. Dr. Meral AKAN’A,

çizimler konusunda yardımcı olan arkadaşlarım Sema CİVELEK ve Ayşe ÇENGEL’e,

araştırmam sırasında Tire’nin Küçükkale Köyü’nde beni misafir eden Dudu-Nazif ÇAKAR ailesine; çalışmalarım sırasında maddi manevi desteği ile yanımda olan aileme ve eşim Ahmet ARSLAN’a teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

Anahtar Kelimeler: El işlemeleri, Tire Müzesi, Türk işlemeleri

Araştırma konusu “Tire Müzesi’nde Bulunan El İşlemeleri” olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın amacı, Tire Müzesi’nde bulunan el işlemelerinin gözlenebilir özelliklerini tanıtmak, fotoğraflarla belgelemek ve konu ile ilgili kaynak oluşturmaktır.

Konu, Tire Müzesi deposunda bulunan örtücü ve kaplayıcı nitelikteki türlerle sınırlandırılmıştır.

Araştırmanın yönteminde, gözleme dayalı saha çalışması metodu kullanılmış, envanter kayıtları taranmış, yazılı kaynaklardan yararlanılmıştır.

Araştırma kapsamında 45 adet işlemeli eserin, koleksiyona geliş tarihi, geliş biçimi, yeri, tarihlendirmesi, bugünkü durumu, onarım durumu, boyutları, malzeme-teknik-renk özellikleri, bezeme konuları, konuların biçimlendirilmesi ve kompozisyon özellikleri incelenerek katalog bölümünde bulunan gözlem fişlerine kaydedilmiş, genel-detay fotoğraflarına ve motif çizimlerine yer verilmiştir.

Gözlem fişlerinden elde edilen bilgiler, tablolar ve grafiklerle desteklenerek ilgili başlıklar altında değerlendirilmiş, değerlendirmelerden elde edilen veriler bulgulara dönüştürülmüş ve sonuca ulaşılmıştır.

SUMMARY

Key Words: Hand Embroidery, Tire Museum, Turkish Embroidery

The subject of the study was determined to be “Hand Embroidery Found in Tire Museum”.

The study was conducted to present the observable features of the hand embroidery in Tire Museum, document them through photographs and establish a resource on the subject.

The subject was limited to those types of hand embroidery in the Tire Museum storehouse that are used for covering.

The research method that was used in the study was field work based on observation, inventory records were examined and written sources were used.

Within the scope of the study, 45 hand embroidered works were investigated in terms of their date of arrival in the collection, manner of arrival, location, dating, present state, state of maintenance, dimensions, features of material-technique-color, subjects of ornamentation, formation of subjects and features of composition, this information was recorded in the observation cards in the catalogue section and their photographs and drawings were included.

Information obtained from the observation cards evaluated and evaluations were supplemented with tables and graphs. Conclusions were drawn on the basis of the data obtained from tables and graphs.

ÇİZİMLER LİSTESİ

Sayfa

Çizim No: 1. Tire Müzesi'nde bulunan 1063 envanter no.'lu başörtüsünün desen çizimi.....	20
Çizim No: 2. Tire Müzesi'nde bulunan 1292 envanter no.'lu bohçanın desen çizimi	23
Çizim No: 3. Tire Müzesi'nde bulunan 844 envanter no.'lu bohçanın desen çizimi	26
Çizim No: 4. Tire Müzesi'nde bulunan 1217 envanter no.'lu bohçanın desen çizimi	29
Çizim No: 5. Tire Müzesi'nde bulunan 1290 envanter no.'lu bohçanın desen çizimi	32
Çizim No: 6. Tire Müzesi'nde bulunan 2364 envanter no.'lu bohçanın desen çizimi	35
Çizim No: 7. Tire Müzesi'nde bulunan 518 envanter no.'lu bohçanın desen çizimi	38
Çizim No: 8. Tire Müzesi'nde bulunan 2315 envanter no.'lu bohçanın desen çizimi	41
Çizim No: 9. Tire Müzesi'nde bulunan 1364 envanter no.'lu çarşafın desen çizimi	44
Çizim No: 10. Tire Müzesi'nde bulunan 79-4 envanter no.'lu çarşafın desen çizimi	47
Çizim No: 11. Tire Müzesi'nde bulunan 2288 envanter no.'lu çevrenin desen çizimi	50
Çizim No: 12. Tire Müzesi'nde bulunan 2350 envanter no.'lu havlunun desen çizimi	53
Çizim No: 13. Tire Müzesi'nde bulunan 2350 envanter no.'lu havlunun desen çizimi	56
Çizim No: 14. Tire Müzesi'nde bulunan 2767 envanter no.'lu havlunun desen çizimi	59

Çizim No: 15. Tire Müzesi'nde bulunan 1926 envanter no.'lu örtünün desen çizimi	62
Çizim No: 16. Tire Müzesi'nde bulunan 439 envanter no.'lu örtünün desen çizimi	66
Çizim No: 17. Tire Müzesi'nde bulunan 2294 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	69
Çizim No: 18. Tire Müzesi'nde bulunan 2143 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	72
Çizim No: 19. Tire Müzesi'nde bulunan 1942 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	75
Çizim No: 20. Tire Müzesi'nde bulunan 2307 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	78
Çizim No: 21. Tire Müzesi'nde bulunan 2305 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	81
Çizim No: 22. Tire Müzesi'nde bulunan 950 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	84
Çizim No: 23. Tire Müzesi'nde bulunan 660 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	87
Çizim No: 24. Tire Müzesi'nde bulunan 2000-1 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	90
Çizim No: 25. Tire Müzesi'nde bulunan 1884 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	93
Çizim No: 26. Tire Müzesi'nde bulunan 1976 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	96
Çizim No: 27. Tire Müzesi'nde bulunan 2316 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	99
Çizim No: 28. Tire Müzesi'nde bulunan 1909 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	102

Çizim No: 29. Tire Müzesi'nde bulunan 852 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	105
Çizim No: 30. Tire Müzesi'nde bulunan 822 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	108
Çizim No: 31. Tire Müzesi'nde bulunan 822 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	111
Çizim No: 32. Tire Müzesi'nde bulunan 2149 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	114
Çizim No: 33. Tire Müzesi'nde bulunan 79-5 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	117
Çizim No: 34. Tire Müzesi'nde bulunan 998 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	120
Çizim No: 35. Tire Müzesi'nde bulunan 866 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	123
Çizim No: 36. Tire Müzesi'nde bulunan 940 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	126
Çizim No: 37. Tire Müzesi'nde bulunan 2115 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	129
Çizim No: 38. Tire Müzesi'nde bulunan 992 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	132
Çizim No: 39. Tire Müzesi'nde bulunan 82-12 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	135
Çizim No: 40. Tire Müzesi'nde bulunan 1939 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	138
Çizim No: 41. Tire Müzesi'nde bulunan 2306 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	141
Çizim No: 42. Tire Müzesi'nde bulunan 2703 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	144

Çizim No: 43. Tire Müzesi'nde bulunan 2000-2 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	
.....	147
Çizim No: 44. Tire Müzesi'nde bulunan 818 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	
.....	150
Çizim No: 45. Tire Müzesi'nde bulunan 1064 envanter no.'lu peşkirin desen çizimi	
.....	153

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

Sayfa

Fotoğraf No: 1. Tire Arkeoloji ve Etnografya Müzesi.....	7
Fotoğraf No: 2. Tire Müzesi'nin ön bahçesinden bir görünüm	7
Fotoğraf No: 3. Tire Müzesi bahçesinde yer alan İslami Dönem Mezar Taşları ve Kitabeler.....	8
Fotoğraf No: 4. Tire Müzesi arkeoloji salonundan bir görünüm.....	8
Fotoğraf No: 5. Tire Müzesi'nde bulunan cam eşyalar ve el işlemeli eserlerden görünüm.....	9
Fotoğraf No: 6. Tire Müzesi'nde bulunan çini eserlerden görünüm	9
Fotoğraf No: 7. Tire Müzesi vitrinlerinden bir görünüm.....	10
Fotoğraf No: 8. Tire Müzesi'nde bulunan el işlemeli eserlerden görünüm.....	10
Fotoğraf No: 9. Tire Müzesi'nde bulunan dikiş makinesi ve el işlemeli eserlerden görünüm.....	11
Fotoğraf No: 10. Tire Müzesi'nde bulunan el işlemeli eserlerden görünüm.....	11
Fotoğraf No: 11. Tire Müzesi'nde bulunan el işlemeli eserlerden görünüm.....	12
Fotoğraf No: 12. Tire Müzesi'nde bulunan el işlemeli eserlerden görünüm.....	12
Fotoğraf No: 13. Tire Müzesi'nde bulunan 1063 envanter no.'lu başörtüsünün genel görünüşü.....	19
Fotoğraf No: 14. Tire Müzesi'nde bulunan 1063 envanter no.'lu başörtüsünün detay görünüşü.....	19
Fotoğraf No: 15. Tire Müzesi'nde bulunan 1292 envanter no.'lu bohçanın genel görünüşü.....	22
Fotoğraf No: 16. Tire Müzesi'nde bulunan 1292 envanter no.'lu bohçanın detay görünüşü.....	22
Fotoğraf No: 17. Tire Müzesi'nde bulunan 844 envanter no.'lu bohçanın genel görünüşü.....	25

Fotoğraf No: 18. Tire Müzesi'nde bulunan 844 envanter no.'lu bohçanın detay görünüşü.....	25
Fotoğraf No: 19. Tire Müzesi'nde bulunan 1217 envanter no.'lu bohçanın genel görünüşü.....	28
Fotoğraf No: 20. Tire Müzesi'nde bulunan 1217 envanter no.'lu bohçanın detay görünüşü.....	28
Fotoğraf No: 21. Tire Müzesi'nde bulunan 1290 envanter no.'lu bohçanın genel görünüşü.....	31
Fotoğraf No: 22. Tire Müzesi'nde bulunan 1290 envanter no.'lu bohçanın detay görünüşü.....	31
Fotoğraf No: 23. Tire Müzesi'nde bulunan 2364 envanter no.'lu bohçanın genel görünüşü.....	34
Fotoğraf No: 24. Tire Müzesi'nde bulunan 2364 envanter no.'lu bohçanın detay görünüşü.....	34
Fotoğraf No: 25. Tire Müzesi'nde bulunan 518 envanter no.'lu bohçanın genel görünüşü.....	37
Fotoğraf No: 26. Tire Müzesi'nde bulunan 518 envanter no.'lu bohçanın detay görünüşü.....	37
Fotoğraf No: 27. Tire Müzesi'nde bulunan 2315 envanter no.'lu bohçanın genel görünüşü.....	40
Fotoğraf No: 28. Tire Müzesi'nde bulunan 2315 envanter no.'lu bohçanın detay görünüşü.....	40
Fotoğraf No: 29. Tire Müzesi'nde bulunan 1364 envanter no.'lu çarşafın genel görünüşü.....	43
Fotoğraf No: 30. Tire Müzesi'nde bulunan 1364 envanter no.'lu çarşafın detay görünüşü.....	43
Fotoğraf No: 31. Tire Müzesi'nde bulunan 79-4 envanter no.'lu çarşafın genel görünüşü.....	46

Fotoğraf No: 32. Tire Müzesi'nde bulunan 79-4 envanter no.'lu çarşafın detay görünüşü.....	46
Fotoğraf No: 33. Tire Müzesi'nde bulunan 2288 envanter no.'lu çevrenin genel görünüşü.....	49
Fotoğraf No: 34. Tire Müzesi'nde bulunan 2288 envanter no.'lu çevrenin detay görünüşü.....	49
Fotoğraf No: 35. Tire Müzesi'nde bulunan 2350 envanter no.'lu havlunun genel görünüşü.....	52
Fotoğraf No: 36. Tire Müzesi'nde bulunan 2350 envanter no.'lu havlunun detay görünüşü.....	52
Fotoğraf No: 37. Tire Müzesi'nde bulunan 2772 envanter no.'lu havlunun genel görünüşü.....	55
Fotoğraf No: 38. Tire Müzesi'nde bulunan 2772 envanter no.'lu havlunun detay görünüşü.....	55
Fotoğraf No: 39. Tire Müzesi'nde bulunan 2767 envanter no.'lu havlunun genel görünüşü.....	58
Fotoğraf No: 40. Tire Müzesi'nde bulunan 2767 envanter no.'lu havlunun detay görünüşü.....	58
Fotoğraf No: 41. Tire Müzesi'nde bulunan 1926 envanter no.'lu örtünün genel görünüşü.....	61
Fotoğraf No: 42. Tire Müzesi'nde bulunan 1926 envanter no.'lu örtünün detay görünüşü.....	61
Fotoğraf No: 43. Tire Müzesi'nde bulunan 439 envanter no.'lu örtünün genel görünüşü.....	65
Fotoğraf No: 44. Tire Müzesi'nde bulunan 439 envanter no.'lu örtünün detay görünüşü.....	65
Fotoğraf No: 45. Tire Müzesi'nde bulunan 2294 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	68

Fotoğraf No: 46. Tire Müzesi'nde bulunan 2294 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	68
Fotoğraf No: 47. Tire Müzesi'nde bulunan 2143 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	71
Fotoğraf No: 48. Tire Müzesi'nde bulunan 2143 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	71
Fotoğraf No: 49. Tire Müzesi'nde bulunan 1942 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	74
Fotoğraf No: 50. Tire Müzesi'nde bulunan 1942 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	74
Fotoğraf No: 51. Tire Müzesi'nde bulunan 2307 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	77
Fotoğraf No: 52. Tire Müzesi'nde bulunan 2307 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	77
Fotoğraf No: 53. Tire Müzesi'nde bulunan 2305 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	80
Fotoğraf No: 54. Tire Müzesi'nde bulunan 2305 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	80
Fotoğraf No: 55. Tire Müzesi'nde bulunan 950 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	83
Fotoğraf No: 56. Tire Müzesi'nde bulunan 950 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	83
Fotoğraf No: 57. Tire Müzesi'nde bulunan 660 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	86
Fotoğraf No: 58. Tire Müzesi'nde bulunan 660 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	86
Fotoğraf No: 59. Tire Müzesi'nde bulunan 2000-1 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	89

Fotoğraf No: 60. Tire Müzesi'nde bulunan 2000-1 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	89
Fotoğraf No: 61. Tire Müzesi'nde bulunan 1884 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	92
Fotoğraf No: 62. Tire Müzesi'nde bulunan 1884 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	92
Fotoğraf No: 63. Tire Müzesi'nde bulunan 1976 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	95
Fotoğraf No: 64. Tire Müzesi'nde bulunan 1976 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	95
Fotoğraf No: 65. Tire Müzesi'nde bulunan 2316 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	98
Fotoğraf No: 66. Tire Müzesi'nde bulunan 2316 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	98
Fotoğraf No: 67. Tire Müzesi'nde bulunan 1909 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	101
Fotoğraf No: 68. Tire Müzesi'nde bulunan 1909 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	101
Fotoğraf No: 69. Tire Müzesi'nde bulunan 852 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	104
Fotoğraf No: 70. Tire Müzesi'nde bulunan 852 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	104
Fotoğraf No: 71. Tire Müzesi'nde bulunan 822 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	107
Fotoğraf No: 72. Tire Müzesi'nde bulunan 822 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	107
Fotoğraf No: 73. Tire Müzesi'nde bulunan 1871 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	110

Fotoğraf No: 74. Tire Müzesi'nde bulunan 1871 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	110
Fotoğraf No: 75. Tire Müzesi'nde bulunan 2149 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	113
Fotoğraf No: 76. Tire Müzesi'nde bulunan 2149 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	113
Fotoğraf No: 77. Tire Müzesi'nde bulunan 79-5 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	116
Fotoğraf No: 78. Tire Müzesi'nde bulunan 79-5 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	116
Fotoğraf No: 79. Tire Müzesi'nde bulunan 998 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	119
Fotoğraf No: 80. Tire Müzesi'nde bulunan 998 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	119
Fotoğraf No: 81. Tire Müzesi'nde bulunan 866 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	122
Fotoğraf No: 82. Tire Müzesi'nde bulunan 866 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	122
Fotoğraf No: 83. Tire Müzesi'nde bulunan 940 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	125
Fotoğraf No: 84. Tire Müzesi'nde bulunan 940 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	125
Fotoğraf No: 85. Tire Müzesi'nde bulunan 2115 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	128
Fotoğraf No: 86. Tire Müzesi'nde bulunan 2115 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	128
Fotoğraf No: 87. Tire Müzesi'nde bulunan 992 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	131

Fotoğraf No: 88. Tire Müzesi'nde bulunan 992 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	131
Fotoğraf No: 89. Tire Müzesi'nde bulunan 82-12 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	134
Fotoğraf No: 90. Tire Müzesi'nde bulunan 82-12 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	134
Fotoğraf No: 91. Tire Müzesi'nde bulunan 1939 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	137
Fotoğraf No: 92. Tire Müzesi'nde bulunan 1939 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	137
Fotoğraf No: 93. Tire Müzesi'nde bulunan 2306 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	140
Fotoğraf No: 94. Tire Müzesi'nde bulunan 2306 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	140
Fotoğraf No: 95. Tire Müzesi'nde bulunan 2703 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	143
Fotoğraf No: 96. Tire Müzesi'nde bulunan 2703 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	143
Fotoğraf No: 97. Tire Müzesi'nde bulunan 2000-2 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	146
Fotoğraf No: 98. Tire Müzesi'nde bulunan 2000-2 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	146
Fotoğraf No: 99. Tire Müzesi'nde bulunan 818 envanter no.'lu peşkirin genel görünüşü.....	149
Fotoğraf No: 100. Tire Müzesi'nde bulunan 818 envanter no.'lu peşkirin detay görünüşü.....	149
Fotoğraf No: 101. 102. Tire Müzesi'nde bulunan 1064 envanter no.'lu peşkirin genel ve detay görünüşü	152

GRAFİKLER LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Grafik No: 1. Eserlerin bugünkü durumu.....	157
Grafik No: 2. İşleme türleri.....	160
Grafik No: 3. Zeminde kullanılan malzemeler.....	165
Grafik No: 4. İşlemede kullanılan malzemeler.....	168
Grafik No: 5. Kenar temizlemede kullanılan malzemeler	171
Grafik No: 6. Zeminde uygulanan teknikler	174
Grafik No: 7. İşlemede uygulanan teknikler.....	177
Grafik No: 8. Kenar temizlemede uygulanan teknikler.....	182
Grafik No: 9. Zeminde kullanılan renkler	186
Grafik No: 10 İşlemede kullanılan renkler.....	189
Grafik No: 11. Kenar temizlemede kullanılan renkler.....	195
Grafik No: 12. Bezeme konuları.....	198
Grafik No: 13. Biçimlendirme	204
Grafik No: 14. Kompozisyon düzenlemeleri	208

TABLOLAR LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Tablo No: 1. Eserlerin bugünkü durumu.....	156
Tablo No: 2. İşleme türleri.....	159
Tablo No: 3. Eserlerin boyutları.....	162
Tablo No: 4. Zeminde kullanılan malzemeler	164
Tablo No: 5. İşlemede kullanılan malzemeler	167
Tablo No: 6. Kenar temizlemede kullanılan malzemeler	170
Tablo No: 7. Zeminde uygulanan teknikler	173
Tablo No: 8. İşlemede uygulanan teknikler.....	176
Tablo No: 9. Kenar temizlemede uygulanan teknikler.....	181
Tablo No: 10. Zeminde kullanılan renkler	185
Tablo No: 11. İşlemede kullanılan renkler.....	188
Tablo No: 12. Kenar temizlemede kullanılan renkler.....	194
Tablo No: 13. Bezeme konuları.....	197
Tablo No: 14. Biçimlendirme	203
Tablo No: 15. Kompozisyon düzenlemeleri.....	207

1. GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Konusu

Araştırmanın konusu “Tire Müzesi’nde Bulunan El İşlemeleri” olarak seçilmiştir.

Tire Müzesi Etnografya bölümünde; depoda ve teşhir amaçlı vitrinlerde çeşitli işleme türleri bulunmaktadır. İşleme türleri, birbirinden zengin motif, teknik ve renk özellikleriyle Tire Müzesi işleme koleksiyonunda yerini almıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmada ulaşılmak istenen amaçlar şunlardır.

Tire Müzesi’nde bulunan el işlemlerini;

- Yazılı kaynaklardan faydalanarak tanıtmak,
- Koleksiyona geliş tarihi ve geliş biçimi, koleksiyondaki yeri, eserin yapılış tarihi, bugünkü durumu, onarım görüp görmediği, boyutları, kullanılan malzeme, teknik, renk, bezeme konuları, konuların biçimlendirilmesi ve kompozisyon özellikleri bakımından tespit etmek,
- Gözlenebilir özelliklerinin geliştirilen gözlem fişlerine kayıt edilerek ve fotoğraflarının çekilerek belgelenmesini sağlamak,
- Konu ile ilgili çalışma yapacak araştırmacılara kaynak oluşturmaktır.

Bu araştırma ile incelenen örneklerin daha önce çalışılmamış olması konuyu önemli kılmaktadır.

1.3. Araştırmanın Sınırları

Araştırma yeri Tire Müzesi olarak belirlenmiştir. Tire Müzesi’nin vitrininde ve deposunda bulunan çeşitli türlerde işlemeli eserler tarafımızdan görülmüştür. 2010 yılında seminer konusu olarak “uçkurlar” incelenmiştir. Müzenin etnografik eşya deposunda bulunan çeşitli işlemlerden kırk beş adet örtücü ve kaplayıcı nitelikteki türler araştırma kapsamına alınmıştır. Bu bağlamda, işlemeli giyim ve giyim aksesuarları araştırma dışında bırakılmıştır. Teşhirdeki işlemler, elimize alıp gözlemleyemediğimizden incelenememiştir. İncelenen örnekler tezin katalog bölümünü oluşturmaktadır.

1.4. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada; Tire Müzesi'nde bulunan el işlemelerinin özellikleri, gözleme dayalı saha çalışması metodu ile eserlere ait tüm veriler incelenerek elde edilmiştir.

Eserlerin yeri, koleksiyona geliş tarihi, koleksiyona geliş biçimi bilgileri envanter kayıtlarının taranmasıyla elde edilmiştir.

Gözlem ve envanter kayıtlarından elde edilen bilgiler aşağıda örneği verilen gözlem fişlerine kaydedilmiştir.

Gözlem fişleri işleme ile ilgili yayınlardan yararlanılarak¹ ve tez konusuna uygun geliştirilerek kullanılmıştır.

GÖZLEM FİŞİ ÖRNEĞİ

Örnek No	:
Eserin Adı	:
Fotoğraf No	:
Çizim No	:
Envanter No	:
Koleksiyona Geliş Tarihi	:
Koleksiyona Geliş Biçimi	:
Koleksiyondaki Yeri	:
İnceleme Tarihi	:
Tarihlendirme	:
Bugünkü Durumu	:
Onarım Durumu	:
Ürünün Boyutları (Enxboy)	:
Saçak Boyu	:
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	:

¹ Barışta, H, Örcün, **Osmanlı İmparatorluk Dönemi İşlemelerinden Örnekler**, Ankara, 1981 s. 1-277. Altun, Gülizar, **Muğla İli'nde Bulunan El İşlemeleri (19-20. Yüzyıl)**, Konya, 2006, s.5-6. (S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi)

İşlemede	:
Kenar Temizlemede	:
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	:
İşlemede	:
Kenar Temizlemede	:
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	:
İşlemede	:
Kenar Temizlemede	:
Bezeme Konuları	:
Birimlerin Biçimlendirilmesi	:
Kompozisyon	:

Eserlerin koleksiyona geliş tarihleri Tire Müzesi envanter kayıtlarından elde edilen bilgilerle tespit edilmiş, ay, gün, yıl olarak gözlem fişlerine kaydedilmiştir.

Eserlerin bugünkü durumu, onarım durumu bilgileri gözleme dayalı tespit edilmiştir.

Eserlere ait boyutlar örnekler üzerinde ölçülerek elde edilmiş, ölçümler enxboy olmak üzere cm. değerinde kaydedilmiştir.

Eserlerde kullanılan malzemeler; zeminde, işlemede ve kenar temizlemede olmak üzere üçe ayrılmış, gözleme dayalı tespit edilmiştir.

Eserlerde uygulanan teknik ve kullanılan renkler; zeminde, işlemede ve kenar temizlemede olmak üzere üçe ayrılmış, gözlem fişlerinde yapılış yoğunluğuna göre sıralanmıştır.

Eserlerin işleminde seçilen bezeme konuları; bitkisel, figürlü, geometrik, nesnel ve yazılı motiflerin açılımları tespit edilerek kaydedilmiştir. Kullanılan motiflerin tanımlanmasında, S.Ü. Mesleki Eğitim Fakültesi El Sanatları Eğitimi Bölümü öğretim elemanlarının bilgi ve görüşlerinden yararlanılmıştır.

Motifler, doğadaki en yakın örneklerine benzetilerek ve elektronik ortamdaki görsellerle karşılaştırılarak isimlendirilmeye çalışılmıştır.

Bezeme konularının biçimlendirme ve kompozisyon düzenlemelerinde konu ile ilgili kaynaklardan² yararlanılmıştır.

Eserler katalog bölümüne; işleme türlerinin alfabetik sıralamasına göre yerleştirilmiştir.

Örneklere ait genel-detay fotoğraflar ve desen çizimleri gözlem fişlerinin arkasına yerleştirilmiştir.

İşleme türleri, kompozisyon özelliklerinden hareketle kendi içlerinde tekrar sıralanarak yerleştirilmiştir. Bu sıralamada bir ve birden fazla motifin yerleştirilmesine bağlı kompozisyon düzenlemeleri dikkate alınmıştır.

Gözlem fişlerinden elde edilen bilgiler, tablolar ve grafiklerle desteklenerek İlgili başlıklar altında değerlendirilmiş, değerlendirmelerden elde edilen veriler bulgulara dönüştürülmüş ve sonuca ulaşılmıştır.

1.5. Tire ve Tire Müzesi Hakkında Genel Bilgiler

İzmir ilinin doğa ve tarih kenti olarak tanınan Tire, 50.000 i aşkın merkez nüfusu ile gözde bir yerleşim yeridir³.

Tire (sularla çevrili şehir) anlamına gelir. (Tyria)dan geldiği söylenir⁴. Çağlar boyu zengin coğrafyasının sağladığı olanakla, Hitit, Frigya, Lidya, pers, Helen, Roma, Bizans, Selçuklular, Aydınoğulları Beyliği, Osmanlı İmparatorluğu⁵ medeniyetlerine ev sahipliği yapmıştır. Bu sebeple zengin tarihi dokusu ve kültürüyle önemli bir merkezdir.

Tire’de camii, hamam, çeşme, türbe, konak, kütüphane gibi birçok tarihi yapı bulunmaktadır. Tirenin ana yollar üzerinde bulunmayışı Türk kültürünün değişik alanlarını kapsayan özelliklerini korumasında etkili olmuştur⁶.

² Altun, Gülizar, **A. g. e.** 2006, s.9-10.

³ Armağan, A. Munis, **Tire**, İzmir, 1991, s. 64.

⁴ Önder, Mehmet, “Tirede Karanfil ve Laleler”, **Tire rehber**, Tire Belediyesi Yayını, 2008 s.163.

⁵ Armağan, A. Munis, **A. g. e.** , 1991, s. 64.

⁶ Armağan, A. Munis “Tirede El Sanatları”, **Tire rehber**, Tire Belediyesi Yayını, 2008. s.98.

Tire el sanatları açısından da oldukça zengin çeşitliliğe sahiptir. Tire el sanatları içinde, urgancılık, semercilik, keçecilik, yorgancılık, hasırcılık, mutafçılık, nalıncılık, beledi dokumacılığı ve oyacılık gibi kendi öz kültürümüzün ürünleri başta gelmektedir⁷. Tire’de, özellikle beylikler döneminden itibaren gelişim gösteren dokumacılık Osmanlı dönemine de damgasını vurmuş, dokuma endüstrisinin en gözde kentlerinden birisi olmuştur⁸.

El sanatları ile ilgili ulusal ve uluslararası düzeylerde sempozyumlar düzenlenmesi Tire el sanatlarının tanıtılması ve yaşatılması bakımından önem taşımaktadır.

Tire’de, Samizade Meydanı No: 10 adresinde bulunan Tire Müzesi, II. Murat’ın kumandanlarından Yahşi Halil Bey’in yaptırmış olduğu Yahşibey camii 1935 yılında Tire Halk Evinin Müzecilik Kolu tarafından kurulmuştur. 1946 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğünce tescil edilerek Devlet Müzesi olarak bu camide ziyarete açılmıştır. Burada 1971 yılına kadar hizmet gören Tire Müzesi aynı sene inşaatı tamamlanmış bulunan geniş ve modern binasına taşınmış ve bünyesinde bulunan çeşitli koleksiyonları 29.01.1971 tarihinde sergilemiştir. Koleksiyonların hepsi Tire ve çevresinden toplanmıştır. Etnografya ve Arkeoloji Müzelerinden birisi olan müzede 20 bine yakın sanat değeri büyük eserler mevcuttur⁹.

Geniş bir bahçe içerisinde yer alan Tire Müzesi’nin ön bahçesi; arkeoloji açık teşhir, arka bahçesi etnografya (İslami mezar taşları) ağırlıklı olarak sergilenmektedir¹⁰. Eserler Türkçe ve İngilizce levhalar ile kısaca tanıtılmaktadır (Fotoğraf No:1-3). Müze binası iki kattan oluşmaktadır.

Zemin katta; arkeoloji, etnografik eserler ve sikke depoları bulunmaktadır.

Giriş katı; arkeoloji salonu, etnografya salonu ve idari bölümden oluşmaktadır.

Arkeoloji salonunda; Roma Devrine ait kadın, erkek, çocuk heykellerinin yanı sıra devlet memuru kabartması ve lahitler bulunmaktadır. Helenistlik devire ait pişmiş

⁷ A.y. s.98.

⁸ A.y. , s.98-99.

⁹ Armağan, A. , Munis, “Tire Arkeoloji ve Etnografya Müzesi”, **Sanat Dünyamız**, Yıl: 8, Sayı:21, Ocak 1981, s.26.

¹⁰ 09.04.2009 tarihinde Müze Müdürü Enis ÜÇBOYLAR ile yapılan mülakattan.

toprak lahit, ayrıca mezar steli, adak steli, pişmiş toprak figürler, cam eserler insan figürlü mozaik eser ve Batı Anadolu seramik eserlerden örnekler sergilenmektedir (Fotoğraf No: 4).

Etnografya salonunda ise; yazma eserler, ateşli ve kesici silahlar, tarikat eşyaları, madeni kaplar, seramik ve çini eserler, dikiş makinesi, kilimler, efe kıyafetleri, gelin terlikleri, bindallılar, cepkenler, işlemeli çarşaflar, peşkirler, uçkurlar, keseler, posta çantaları ve birçok eser teşhir edilmektedir (Fotoğraf No: 5-12).

Fotoğraf No: 1. Tire Arkeoloji ve Etnografya Müzesi

Fotoğraf No: 2. Tire Müzesi'nin ön bahçesinden bir görünüm

Fotoğraf No: 3. Tire Müzesi bahçesinde yer alan İslami Dönem Mezar Taşları ve Kitabeler

Fotoğraf No: 4. Tire Müzesi arkeoloji salonundan bir görünüm

Fotoğraf No: 5. Tire Müzesi'nde bulunan cam eşyalar ve el işlemeli eserlerden görünüm

Fotoğraf No: 6. Tire Müzesi'nde bulunan çini eserlerden görünüm

Fotoğraf No: 7. Tire Müzesi vitrinlerinden görünüm

Fotoğraf No: 8. Tire Müzesi'nde bulunan el işlemeli eserlerden görünüm

Fotoğraf No: 9. Tire Müzesi'nde bulunan dikiş makinesi ve el işlemeli eserlerden görünüm

Fotoğraf No: 10. Tire Müzesi'nde bulunan el işlemeli eserlerden görünüm

Fotoğraf No: 11. Tire Müzesi'nde bulunan el işlemeli eserlerden görünüm

Fotoğraf No: 12. Tire Müzesi'nde bulunan el işlemeli eserlerden görünüm

1.6. İşlemenin Tanımı ve Tarihçesi

Kararlı ve güzel olma niteliklerini taşıyan, halka gelir sağlayan, Türk el sanatlarından biri olan işlemeciliğin plastik sanatlar arasında önemli bir yeri vardır ¹¹.

İşleme; her cins kumaş ve deri üzerine elde veya makinede iğne ve tığ gibi araçlarla, kasnak gergef ve kâğıt vasıtasıyla gerilen zemin üzerine, iplik, sırma, sim, tel kullanılarak çeşitli tekniklerin sayılarak veya sayılmadan düz ya da kabarık bir şekilde uygulanması sonucu el emeği göz nuru ile oluşturulan süsleme sanatıdır¹².

İşleme; iki ayrı kumaşın birbirine ekleme yolu ile birleştirilmesi neticesinde bulunmuştur¹³.

İşlemenin tarihçesi ile ilgili bilgilere, arkeolojik kazılarda rastlamak mümkündür. Yapılan kazılarda, işleme yapımında kullanılmış iğnelerin bulunması ve kazılardan çıkan heykellerin üzerindeki elbiselerin işlemeleri; Hitit, Mısır, Mezopotamya, Asur, İran, Yunan ve Anadolu uygarlıklarının hepsinde işleme yapıldığını bizlere kanıtlayan belgelerdir¹⁴.

Türk sanatının kaynağı Orta Asya da, Türklerin günlük yaşantılarında kullandıkları eşyalarını hayvan figürleri ile süsledikleri bilinmektedir. Altay Dağlarında Hunların Pazırık, Noin-Ula kazılarında açılan kurganlarda çıkan keçeler ve kumaşlarda işlemenin yapılmış olduğu görülmüştür¹⁵. Göktürkler devrinde de Türklerin işleme yaptıklarını yazılı kaynaklar belirtmekte¹⁶ ve o dönemden günümüze ulaşan ipek parçaları, Bizans elçilerinin günlüklerinde karşılaşılan bilgiler, işlemelerle bezenmiş cadır ve giyim kuşam türlerinin kullanıldığı belgelenmektedir ¹⁷.

VIII. yüzyılda Doğu Asya da ortaya çıkan Uygurlardan günümüze pek çok etnografik eseri kalmıştır. Anlaşıldığına göre Uygurlarda sanat çok dallıdır¹⁸. Uygur kültürü ve sanatındaki köklü gelişmeyi belirgin olarak gösteren örnek, duvar

¹¹ Barışta, Örcün, “ Türk İşleme Sanatı ”, **Yeni Boyut Plastik Sanatlar Dergisi**, Ankara, 1984, s.21.

¹² Altun, Gülizar, **Konya İli Antikacılarında Bulunan Hesap İşi Ürünleri ve Özellikleri**, Ankara, 1996, s.32. (Gazi Üniversitesi Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)

¹³ Demirli, Özer, Ayça, **Sandıklarda Saklı Saray Yaşamı**, İstanbul, 2006, s.3.

¹⁴ A. y. , s.3.

²¹ A. y. , s.3.

¹⁶ Aslanapa, Oktay, **Türk Sanatı**, İstanbul, İ.Ü.E.F.Y. , No:627, 1955. s.

¹⁷ Barışta, Örcün, A. g. m. , 1984, s.21.

¹⁸ Sürür, Ayten, **Türk İşleme Sanatı**, İstanbul, 1976, s.12.

resimleridir. Resimlerde Uygur soylularının elbiselerinin işlemelerle zenginleştirildiği görülür.

Selçukluların Anadolu'ya gelişiyle, Selçuklu Dönemi olarak adlandırdığımız bir dönem başlar. Selçuklu ve Beylikler dönemine ait işleme örnekleri çok az sayıda günümüze ulaşmıştır. Selçuklu döneminden kalan Varka ve Gülşah hikâyesinin minyatürleri üzerinde, çadırlarda, giyim kuşamda işlemeler dikkati çekmektedir. Kaşgarlı Mahmud'un yazdığı Divan-ı Lügat-it Türk adlı eserde işleme sanatı ile ilgili bilgilere rastlanır.

Beylikler devri minyatürlerinde de, çadır, perde ve giyim kuşam parçalarında işlemlere yer verildiği gözlenmektedir. Marco Polo, İbni Batuta gibi gezginlerde günlüklerinde işlemeler konusunda bilgi vermektedir¹⁹.

Osmanlı İmparatorluğu Döneminde Fatih Sultan Mehmet'in ölümünden sonra sarayda gelişen, ölen sultanların giysilerini bohçalayarak saklama geleneği, dönem işlemlerinin 15. yüzyılda kısa bir boşluktan sonra 16. yüzyıldan 20. yüzyılın başlarına kadar kopmadan izlenmesine olanak sağlamıştır²⁰.

29 Ekim 1923'te Cumhuriyetin ilan edilmesiyle başlayan süreç içerisinde işleme sanatına, Osmanlı İmparatorluğunun son döneminden bugüne değişen sosyal yaşantı ve kültüre bağlı olarak, yeni kullanım alanlarında, yeni türlerle uygulanmaya devam edilmiştir²¹. Cumhuriyet Döneminde işleme sanatının halkın özel günlerde kullandığı eşyalara daha yaygın olarak uygulandığı görülmektedir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında işlemecilik çoğunlukla giyim, giyim aksesuarlarıyla ilgili kullanım alanlarında uygulanmış, daha sonra 1925'te kabul edilen kıyafet inkılâbı ile bu durum değişen giyim kültürüne bağlı olarak azalmıştır²².

¹⁹ Barışta, H, Örcün, A. g. m., 1984, s.21.

²⁰ Barışta, H, Örcün, **Osmanlı İmparatorluğu Dönemi Türk İşlemleri**, Ankara, Türk Tarih Kurum Basımevi, 1999, s.13.

²¹ Altun, Gülizar, "Muğla Yöresi Peşkirlerinden Örnekler", **S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Konya, 2004, s.7.

²² Barışta, H, Örcün, **Cumhuriyet Dönemi Türk Halk İşlemeciliği Desen ve Terminolojisinden Örnekler**, Ankara, 2001, s.15.

1.7. İlgili Kaynaklar

Ayten Sürür, 1976 tarihli **Türk İşleme Sanatı** isimli eserinde işleme sanatını; işlemenin kısa tarihi ve gelişmesi, Türk hayatında işlemenin yeri, işleme için kullanılan alet ve malzeme, işleme teknikleri, motifler ve kompozisyon, işleme sanatında bölge özellikleri, günümüzde işleme sanatı başlıkları altında incelemiştir.

A. Munis Armağan, 1981 “Tire Arkeoloji ve Etnografya Müzesi” isimli makalesinde Tire Müzesinin tarihçesini, müzenin bölümlerini ve bu bölümlerde bulunan eserleri tanıtmaktadır.

H. Örcün Barışta, 1981’de yayınladığı **Osmanlı İmparatorluk Dönemi Türk İşlemelerinden Örnekler** adlı eserinde; “16. Yüzyıldan Bu Yana Türk Saray ve Saray Dışı İşlemeleri Arasındaki Benzerlik ve Farklılıklar” konulu doktora tezinin kataloğunu sunmuştur. Çeşitli müze ve özel koleksiyonlara ait 415 adet işlemeli örnek, gözlem fişleri ile tanıtılmış, fotoğraflarla belgelendirilmiştir. Gözlem fişlerindeki tür, konu, gereç, teknik, renk, biçimlendirme, kompozisyon başlıkları, döküm tabloları ve çizelgelerle bulgulara dönüştürülmüştür.

H.Örcün Barışta, 1984 tarihli **Türk İşleme Sanatı Tarihi** adlı eserinde, işlemenin tanımını, sınıflandırılmasını, Türk işlemelerinin; Hun, Uygur, Göktürk, Anadolu Selçuklu, Beylikler ve Osmanlı İmparatorluğu dönemlerindeki tarihi gelişimini işlemelerde görülen, tür, teknik, konu, biçimlendirme, renk ve kompozisyon özellikleri açısından inceleyerek açıklamıştır.

A. Munis Armağan, 1991 **Tire** isimli kitabında Tire’nin tarihçesini, tirede bulunan tarihi yapıları, el sanatlarını, gelenek ve görenekleri bölümler halinde anlatmıştır.

Celale İlker, 1997 yılında **Ödemiş İpeğine İşlenen Nakış Teknikleri** isimli projesinde, Ödemiş yöresindeki dokumalar ve nakış tekniklerini; Birgi kasabası, Bademiye Köyü ve Ödemiş Müzesi’nden örneklerle tanıtmıştır. Gözlem fişlerine örneklerin belirlenen işleme ve dokuma özellikleri kaydedilmiş, fotoğraflarla belgelenmiştir. Ödemiş dokumaları üzerine yeni uygulamalar yapılmış ve fotoğraflarına yer verilmiştir.

H.Örcün Barışta, 1999 tarihli **Osmanlı İmparatorluğu Dönemi Türk İşlemeleri** adlı eserinde, işlemenin tanımını, sınıflandırılmasını, 16.,17.,18.,19. ve 20. yüzyılın ilk çeyreğine ait işlemelerin, tür, gereç, teknik, konu, biçimlendirme, renklendirme ve kompozisyon özelliklerini fotoğraflarla tanıtmıştır. Ayrıca işlemelerle ilgili teknik terim ve kavramları, örnek ve çizimlerle destekleyerek, sözlük bölümünde açıklamıştır.

H.Örcün Barışta, 2001 tarihli **Cumhuriyet Dönemi Türk Halk İşlemeciliği Desen ve Terminolojisinden Örnekler** isimli eserinde, Cumhuriyet Dönemi Türk Halk İşlemeciliği hakkında bilgi vermiş, bu döneme ait; tür, araç, gereç, teknik, konu, biçimlendirme, renk, kompozisyon özelliklerini fotoğraflarla belgelendirerek açıklamıştır. Eserde ayrıca, Cumhuriyet Dönemi Türk Halk İşlemeciliğinde kullanılan bazı eş anlamlı ve benzer terimler, yörelerden derlenen desenler, çizimli sözlük, haritalar, soru kâğıdı ve soru kâğıdı uygulanan iller ve bu yöntemle çalışma tekniğinin anlatıldığı bölümler bulunmaktadır.

Seyfullah Ayvalı'nın 2008 yılında hazırladığı **Tire rehber** Tire Belediyesinin kültür ve tarih yayınlarından biridir. Birçok yazara ait Tire ile ilgili çeşitli makaleler yer almaktadır. Tireyi her yönü ile tanıtan kapsamlı bir el kitabı olma özelliğine sahiptir.

2. KATALOG

Örnek No	: 1
Eserin Adı	: Başörtüsü
Fotoğraf No	: 13-14
Çizim No	: 1
Envanter No	: 1063
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 16.12.1966
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire Tahtakale’de bohçacı Tahir Koçan’dan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 22.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Lekelidir.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 54x120 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce pamuklu dokuma (Tülbent)
İşlemede	: İpek iplik, metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel
Kenar Temizlemede	: İpek iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Düz pesent, verrev pesent, tahrirli pesent, iplik yürütülerek düz sarma, gidip gelme gözeme
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar iğne oyası yapılarak temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Şeker pembe, kiremit kırmızısı, yavruağzı pembe, bordo, turkuaz yeşil, koyu gri, açık gri, krem, bej, yağ yeşili, açık yağ yeşili, yaprak yeşili, koyu çingene pembe, başak sarısı, mavi, altın rengi, gümüş rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Gül, kır çiçeği, tomurcuk, gül yaprağı, dal, S kıvrımlı dal, sarmaşık yaprağı
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Gül, kır çiçeği, tomurcuk, gül yaprağı, dal, S kıvrımlı dal, sarmaşık yaprağı motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Başörtüsünün iki kısa kenarına; gül, kır çiçeği, tomurcuk, gül yaprağı ve dal motifleri düzgün sıralama ile yerleştirilmiştir. En dışta; S kıvrımlı dal ve sarmaşık yaprağından oluşan bordür bağlantılı sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede: gülde şeker pembe, kiremit kırmızısı, yavruağzı pembe, bordo, krem ve bej seçilmiştir. Dallarda altın rengi; kır çiçeklerinde şeker pembe, koyu çingene pembe, yavruağzı pembe, başak sarısı, açık ve koyu gri; tomurcuklarda yağ yeşili, mavi ve gümüş rengi; gül yapraklarında turkuaz yeşil ve koyu gri, sarmaşık yaprağında yavruağzı pembe, şeker pembe ve yaprak yeşili kullanılmıştır. Altın renginde metal yassı tel, gümüş renginde metal bükümlü ipek iplik, diğer renklerde ise ipek iplik kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 13. Tire Müzesi'nde bulunan 1063 envanter numaralı başörtüsünün genel görünüşü

Fotoğraf No: 14. Tire Müzesi'nde bulunan 1063 envanter numaralı başörtüsünün detay görünüşü

Çizim No: 1. Tire Müzesi'nde bulunan 1063 envanter numaralı başörtüsünün desen çizimi

Örnek No	: 2
Eserin Adı	: Bohça
Fotoğraf No	: 15-16
Çizim No	: 2
Envanter No	: 1292
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 24.09.1969
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Perihan Keleş'ten satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 22.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Lekelidir.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 79x89 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce ve sık ipek dokuma (atlas), pamuklu astar
İşlemede	: İpek iplik
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Atlas tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Düz ve gölgeli çin iğnesi, düz sarma, verev sarma, balıksırtı, tohum işi, sap işi, çöp işi
Kenar Temizlemede	: Dört kenarda makinede düz dikiş ile astarlama tekniği yapılmıştır.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Açık mavi, astar beyaz
İşlemede	: Kırmızı, bordo, narçiçeği kırmızısı, sütlü kahverengi, koyu kahverengi, hardal sarısı, saman sarısı, başak sarısı, yağ yeşili, koyu yağ yeşili, su yeşili, yaprak yeşili, koyu ve açık pembe, krem rengi
Kenar Temizlemede	: Beyaz
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Gül, gonca, krizantem, lale, mine, gül yaprağı, ayçiçeği, yıldız çiçeği, yaprak, filiz, dal
Figürlü Bezemede	: Kuş ve kelebek
Nesneli Bezemede	: Fiyonk
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Gül, gonca, krizantem, lale, mine, gül yaprağı, ayçiçeği, yıldız çiçeği, yaprak, filiz, dal, kuş, kelebek ve fiyonk motifleri anti-natüralist ve sür-realist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Bohçanın dört köşesine; birer adet fiyonklu dal, gül, gonca, krizantem, lale, mine, ayçiçeği, yıldız çiçeği, gül yaprağı, yaprak ve filizlerden oluşan buket motifi bir merkeze yönlendirilmiş sıralama ile yerleştirilmiştir. Merkeze bir adet fiyonklu çiçek buketi motifi oturtulmuştur. Bu motifin ortasında kuş figürü bulunmaktadır. Köşe motiflerinin üç ara boşluğunda kelebek figürü yer almaktadır. Renklendirmede: kırmızı, bordo, narçiçeği kırmızısı, sütlü kahverengi, koyu kahverengi, hardal sarısı, saman sarısı, başak sarısı, yağ yeşili, koyu yağ yeşili, su yeşili, yaprak yeşili, koyu ve açık pembe, krem rengi ipek iplik kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 15. Tire Müzesi'nde bulunan 1292 envanter numaralı bohçanın genel görünüşü

Fotoğraf No: 16. Tire Müzesi'nde bulunan 1292 envanter numaralı bohçanın detay görünüşü

Çizim No: 2. Tire Müzesi'nde bulunan 1292 envanter numaralı bohçanın desen çizimi

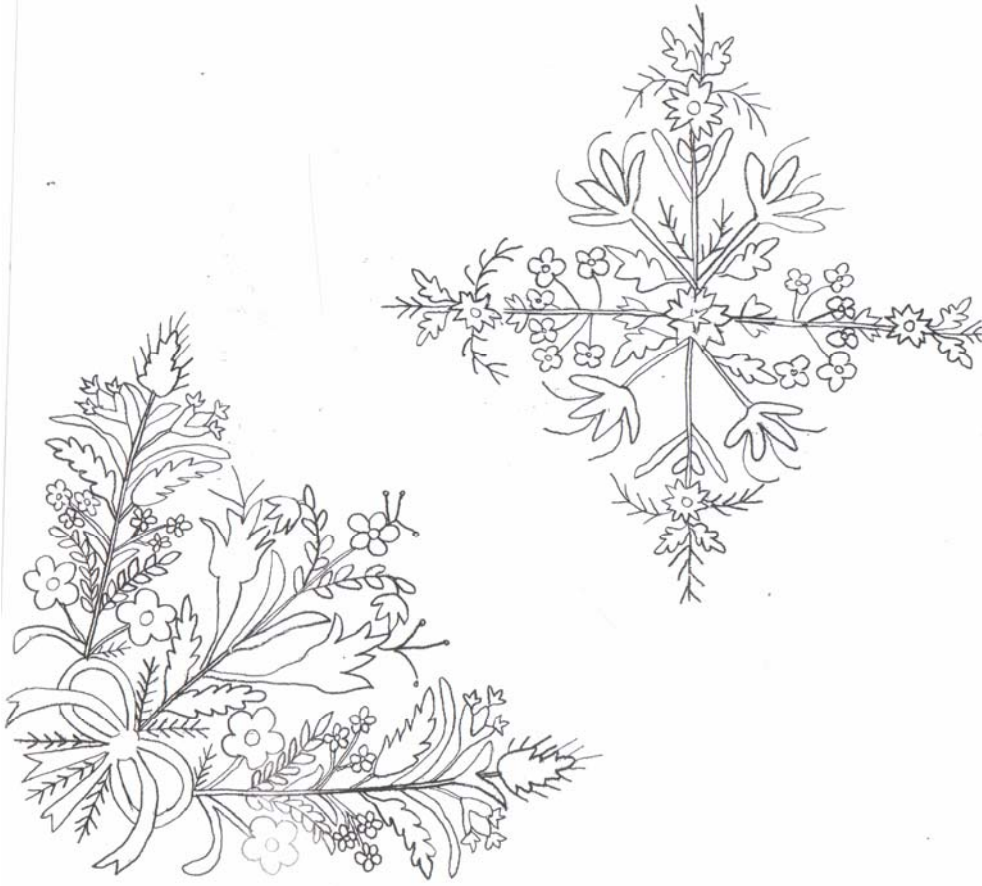
Örnek No	: 3
Eserin Adı	: Bohça
Fotoğraf No	: 17-18
Çizim No	: 3
Envanter No	: 844
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 21.01.1965
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Adnan Öz'den satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 22.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Lekelidir.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 89x92 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce ve sık pamuklu dokuma, pamuklu astar
İşlemede	: İpek iplik
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Düz ve gölgeli çin iğnesi, tohum işi, sap işi,
Kenar Temizlemede	: Dört kenarda, teyel ve makinede düz dikiş ile astarlama tekniği yapılmıştır.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Yeşil, astar krem rengi
İşlemede	: Krem ve bordo
Kenar Temizlemede	: Siyah
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Küpe çiçeği, başak, papatya yaprağı, çiğdem çiçeği, yıldız çiçeği, zambak, zeytin dalı, dal, forsitya
Nesneli Bezemede	: Fiyonk
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Küpe çiçeği, başak, papatya yaprağı, çiğdem çiçeği, yıldız çiçeği, zambak, zeytin dalı, dal, forsitya ve fiyonk motifleri anti-natüralist ve sür-realist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Bohçanın dört köşesine; fiyonklu küpe çiçeği, başak, papatya yaprağı, çiğdem çiçeği, zeytin dalı, dal ve forsitya motifleri bir merkeze yönlendirilmiş sıralama ile yerleştirilmiştir. Merkeze yıldız çiçeği oturtulmuştur. Bu motifin etrafına yıldız ve zambak çiçekli dal motifleri bağlantılı sıralama ve bir merkezden dağılan sıralama ile yerleştirilmiştir. Renklendirmede krem ve bordo renk ipek iplik kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 17. Tire Müzesi'nde bulunan 844 envanter numaralı bohçanın genel görünüşü

Fotoğraf No: 18. Tire Müzesi'nde bulunan 844 envanter numaralı bohçanın detay görünüşü

Çizim No: 3. Tire Müzesi'nde bulunan 844 envanter numaralı bohçanın desen çizimi

Örnek No	: 4
Eserin Adı	: Bohça
Fotoğraf No	: 19-20
Çizim No	: 4
Envanter No	: 1217
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 20.05.1969
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Emine Çınar'dan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 22.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Kumaş renginde solmalar vardır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 91x93 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Havlı ipek dokuma (kadife), pamuklu astar
İşlemede	: Metal bükümlü ipek iplik, sentetik iplik, metal tırtıl, çirilmiş karton
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Kadife tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Düz sarma, kabartma sarma, tırtıl tutturma
Kenar Temizlemede	: Dört kenarda makinede düz dikiş ile astarlama tekniği yapılmıştır.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Bordo, astar pembe
İşlemede	: Altın rengi
Kenar Temizlemede	: Açık pembe
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Kıvrımlı dal, gül, mine, çiğdem çiçeği ve yapraklar
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Kıvrımlı dal, gül, mine, çiğdem çiçeği ve yaprak motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Bohçanın dört köşesine; kıvrımlı dal, mine ve yaprak motifleri bir merkeze yönlendirilmiş sıralama ile yerleştirilmiştir. Merkeze bir adet gül motifi oturtulmuştur. Etrafına dört adet üçgen biçimli dal ve mine dalı motifi bir merkeze yönlendirilmiş sıralama ile yerleştirilmiştir. Köşe motiflerinin ara boşluklarına dört adet çiğdem dalı motifi bir merkeze yönlendirilmiş sıralama ile yerleştirilmiştir. Renklendirmede, altın rengi metal bükümlü ipek iplik, metal tırtıl kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 19. Tire Müzesi'nde bulunan 1217 envanter numaralı bohçanın genel görünüşü

Fotoğraf No: 20. Tire Müzesi'nde bulunan 1217 envanter numaralı bohçanın detay görünüşü

Çizim No: 4. Tire Müzesi'nde bulunan 1217 envanter numaralı bohçanın desen çizimi

Örnek No	: 5
Eserin Adı	: Bohça
Fotoğraf No	: 21-22
Çizim No	: 5
Envanter No	: 1290
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 24.09.1969
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Hüsniye Kotakçı'dan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 22.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Yıpranmıştır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 84,5x86 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Havlı ipek dokuma (Kadife), pamuklu astar
İşlemede	: Metal bükümlü ipek iplik, sentetik iplik, metal tırtıl, çirişli karton, metal pul
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Kadife tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Düz sarma, yarma sarma, tırtıl tutturma, tırtıl ile pul tutturma
Kenar Temizlemede	: Dört kenarda elde baskı dikişi ile astarlama tekniği yapılmıştır.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Mor, astar krem rengi
İşlemede	: Altın rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Kıvrımlı dal, çiğdem çiçeği, yıldız çiçeği, mine ve yapraklar
Nesneli Bezemede	: Püskül
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Kıvrımlı dal, çiğdem çiçeği, yıldız çiçeği, mine, yaprak ve püskül motifleri anti-natüralist ve sür-realist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Bohçanın dört köşesine; kıvrımlı dal, çiğdem, mine, yaprak ve püskül motifleri bir merkeze yönlendirilmiş sıralama ile yerleştirilmiştir. Merkeze bir adet yıldız çiçeği motifi oturtulmuştur. Etrafına dört adet kıvrımlı dal ve püskül motifi atlamalı ve bir merkeze yönlendirilmiş sıralama ile yerleştirilmiştir. Ara boşluklara sekiz adet mine dalı motifi bir merkezden dağılan sıralama ile uygulanmıştır. Renklendirmede altın rengi metal bükümlü ipek iplik, metal tırtıl ve metal pul kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 21. Tire Müzesi'nde bulunan 1290 envanter numaralı bohçanın genel görünüşü

Fotoğraf No: 22. Tire Müzesi'nde bulunan 1290 envanter numaralı bohçanın detay görünüşü

Çizim No: 5. Tire Müzesi'nde bulunan 1290 envanter numaralı bohçanın desen çizimi

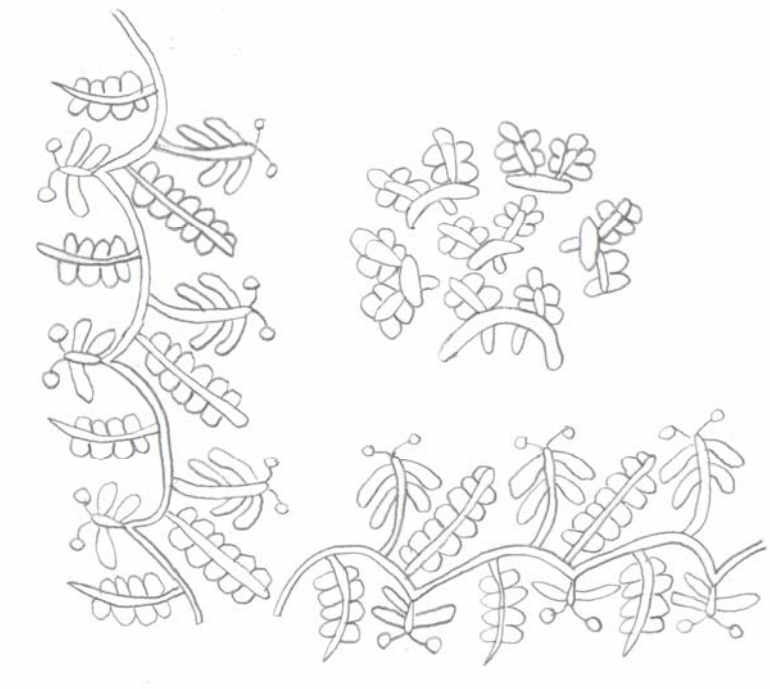
Örnek No	: 6
Eserin Adı	: Bohça
Fotoğraf No	: 23-24
Çizim No	: 6
Envanter No	: 2364
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 03.11.1973
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire Kaplan Köyü 'nden Hatice Soylu'dan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 22.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Lekelidir.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 73x75 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce ve sık pamuklu dokuma
İşlemede	: Metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel
Kenar Temizlemede	: Metal bükümlü ipek iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Balıksırtı, düz sarma, gidip gelme gözeme
Kenar Temizlemede	: Dört kenar tığ oyası yapılarak temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Altın rengi
Kenar Temizlemede	: Altın rengi
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Saat çiçeği, eğrelti otu, C kıvrımlı dal
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Saat çiçeği, eğrelti otu ve C kıvrımlı dal motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Bohçanın dört kenarına; C kıvrımlı dal üzerinde saat çiçeği ve eğrelti otu motifleri bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir. Dört köşenin iç boşluklarına eğrelti otu motifleri bir merkeze yönlendirilmiş sıralama ile oturtulmuştur. Renklendirmede altın rengi metal bükümlü ipek iplik metal yassı tel kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 23. Tire Müzesi'nde bulunan 2364 envanter numaralı bohçanın genel görünüşü

Fotoğraf No: 24. Tire Müzesi'nde bulunan 2364 envanter numaralı bohçanın detay görünüşü

Çizim No: 6. Tire Müzesi'nde bulunan 2364 envanter numaralı bohçanın desen çizimi

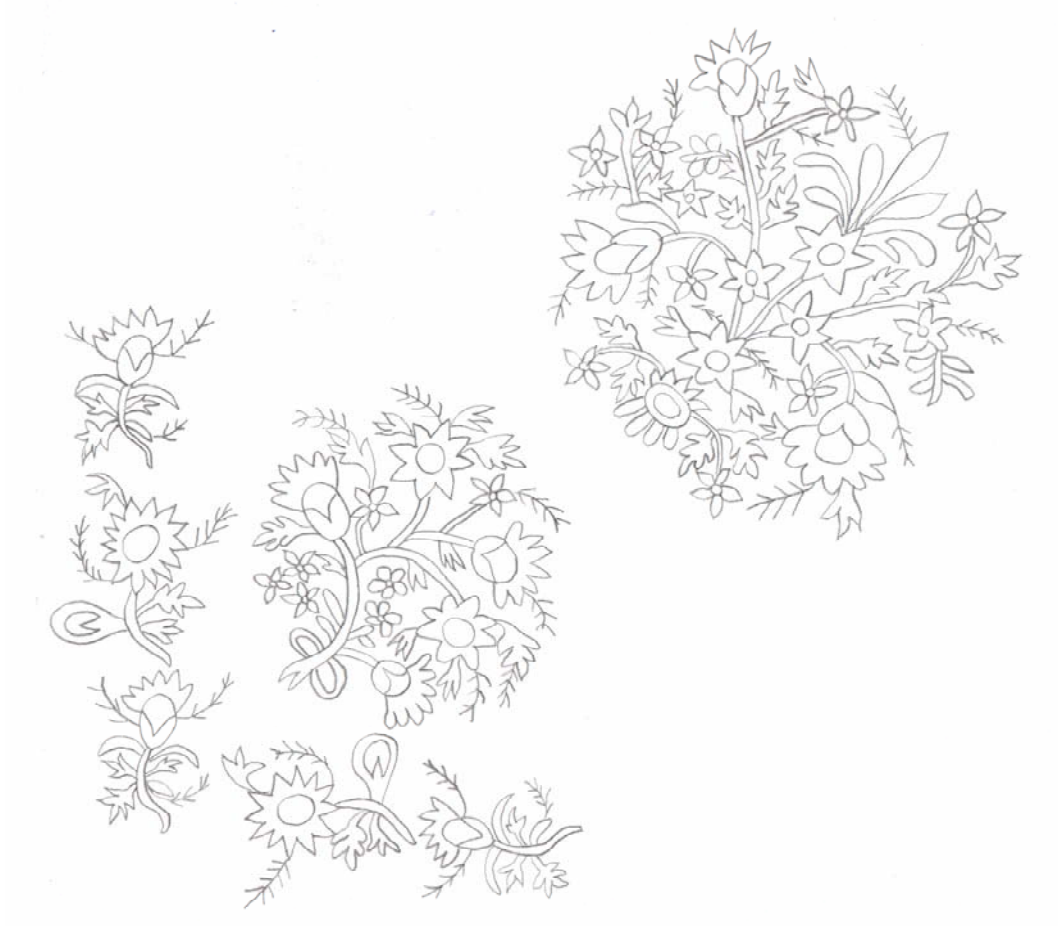
Örnek No	: 7
Eserin Adı	: Bohça
Fotoğraf No	: 25-26
Çizim No	: 7
Envanter No	: 518
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 02.08.1963
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Hatice Türkmen'den satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 22.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Kumaş rengi solmuştur.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 81x91 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Havlı ipek dokuma (kadife), pamuklu astar
İşlemede	: Pamuklu iplik
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Kadife tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Düz sarma, verev sarma, balıksırtı, makine dikişi, tohum işi, jakopyen atma
Kenar Temizlemede	: Dört kenarda teyel ve makinede düz dikiş ile astarlama tekniği yapılmıştır.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Vişneçürüğü rengi, astar toprak rengi
İşlemede	: Krem rengi
Kenar Temizlemede	: Siyah
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Papatya, gonca, papatya yaprağı, yıldız çiçeği, çiğdem çiçeği, forsitya, dal
Nesneli Bezemede	: Fiyonk
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Papatya, gonca, papatya yaprağı, yıldız çiçeği, çiğdem çiçeği, tomurcuk motifleri anti-natüralist ve sür-realist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Bohçanın dört köşesine; birer adet fiyonklu papatya, yıldız çiçeği ve çiğdem çiçeği buketi bir merkeze yönlendirilmiş sıralama ile yerleştirilmiştir. Merkeze bir adet papatya, yıldız çiçeği, çiğdem çiçeği buketi daha büyük boyutta diagonal şekilde oturtulmuştur. En dışta; dalda papatya ve goncadan oluşan bordür atlamalı ve düzgün sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede krem rengi pamuklu iplik kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 25. Tire Müzesi'nde bulunan 518 envanter numaralı bohçanın genel görünüşü

Fotoğraf No: 26. Tire Müzesi'nde bulunan 518 envanter numaralı bohçanın detay görünüşü

Çizim No: 7. Tire Müzesi'nde bulunan 518 envanter numaralı bohçanın desen çizimi

Örnek No	: 8
Eserin Adı	: Bohça
Fotoğraf No	: 27-28
Çizim No	: 8
Envanter No	: 2315
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 20.06.1963
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Ahmet Albeyoğlu'ndan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 22.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl (1920)
Bugünkü Durumu	: Pullarda dökülmeler mevcuttur.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 82,5x84 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Havlı ipek dokuma (Kadife), pamuklu astar
İşlemede	: Metal pul, tırtıl, sentetik iplik
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Kadife tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Tırtıl ile pul tutturma
Kenar Temizlemede	: Dört kenarda makinede düz dikiş ile astarlama tekniği yapılmıştır.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Siyah, astar toprak rengi
İşlemede	: Gümüş rengi
Kenar Temizlemede	: Siyah
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Çiçek, kıvrımlı dal ve yaprak
Nesneli Bezemede	: Fiyonk
Yazılı Bezemede	: Emine Hatun 1338 Maşallah
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Çiçek, kıvrımlı dal, yaprak ve fiyonk motifleri anti-natüralist ve sür-realist bir yaklaşımla somut, yazılı bezeme non-fiğüratif bir yaklaşımla soyut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Bohçanın dört köşesine; çiçek, dal ve yaprak motifi bir merkeze yönlendirilmiş sıralama ile yerleştirilmiştir. Merkezde aynı motif, ikişer adet karşılıklı olarak oturtulmuştur. Merkezdeki motifin solunda Arap alfabesi ile "Emine Hatun 1338" sağında "Maşallah" yazısı bulunmaktadır. En dışta; fiyonklu dal motifi düzgün sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede gümüş rengi metal pul ve metal tırtıl kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 27. Tire Müzesi'nde bulunan 2315 envanter numaralı bohçanın genel g r n    

Fotoğraf No: 28. Tire Müzesi'nde bulunan 2315 envanter numaralı bohçanın detay g r n    

Çizim No: 8. Tire Müzesi'nde bulunan 2315 envanter numaralı bohçanın desen çizimi

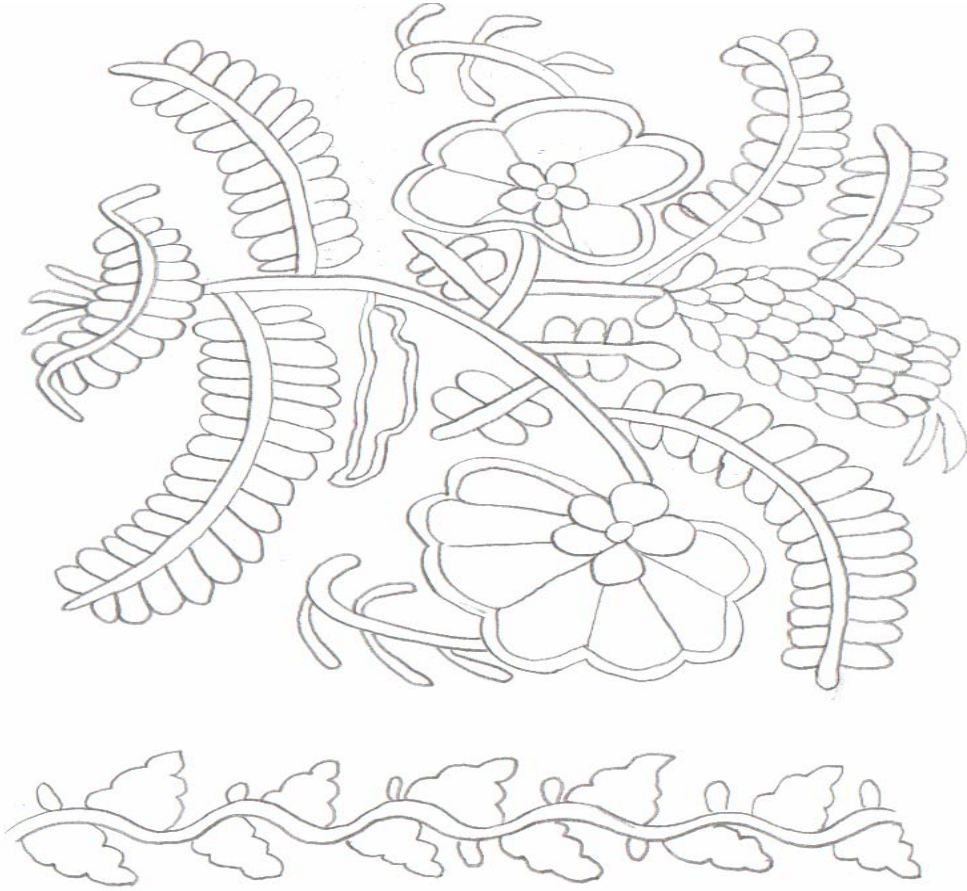
Örnek No	: 9
Eserin Adı	: Çarşaf
Fotoğraf No	: 29-30
Çizim No	: 9
Envanter No	: 1364
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 11.05.1970
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Nazmiye Ersevil'den satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 23.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: İyi durumdadır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 141x190 cm.
Dantel Boyu	: 3 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce ipek dokuma
İşlemede	: Metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel
Kenar Temizlemede	: İpek iplik ve metal bükümlü ipek iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Balıksırtı, düz pesent, düz sarma
Kenar Temizlemede	: Kısa kenar, antika baskı tekniği ile temizlenmiş, uzun kenarlar işleme boyunda baskı dikişi ile kıvrılmıştır. Üç kenara işleme boyunda mekik oyası dikilmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Altın rengi
Kenar Temizlemede	: Krem ve altın rengi
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Gül, eğrelti otu, üzüm, dal, S kıvrımlı dal, sarmaşık yaprağı
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Gül, eğrelti otu, üzüm, dal, S kıvrımlı dal ve sarmaşık yaprağı motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Çarşafın bir kısa kenarına; dalda gül, eğrelti otu ve üzüm motifleri soldan sağa doğru yönlendirilerek yatay şekilde bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir. En dışta; S kıvrımlı dal ve sarmaşık yaprağı motifleri bağlantılı sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede altın rengi metal bükümlü ipek iplik ve metal yassı tel kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 29. Tire Müzesi'nde bulunan 1364 envanter numaralı çarşafın genel görünüşü

Fotoğraf No: 30. Tire Müzesi'nde bulunan 1364 envanter numaralı çarşafın detay görünüşü

Çizim No: 9. Tire Müzesi'nde bulunan 1364 envanter numaralı çarşafın desen çizimi

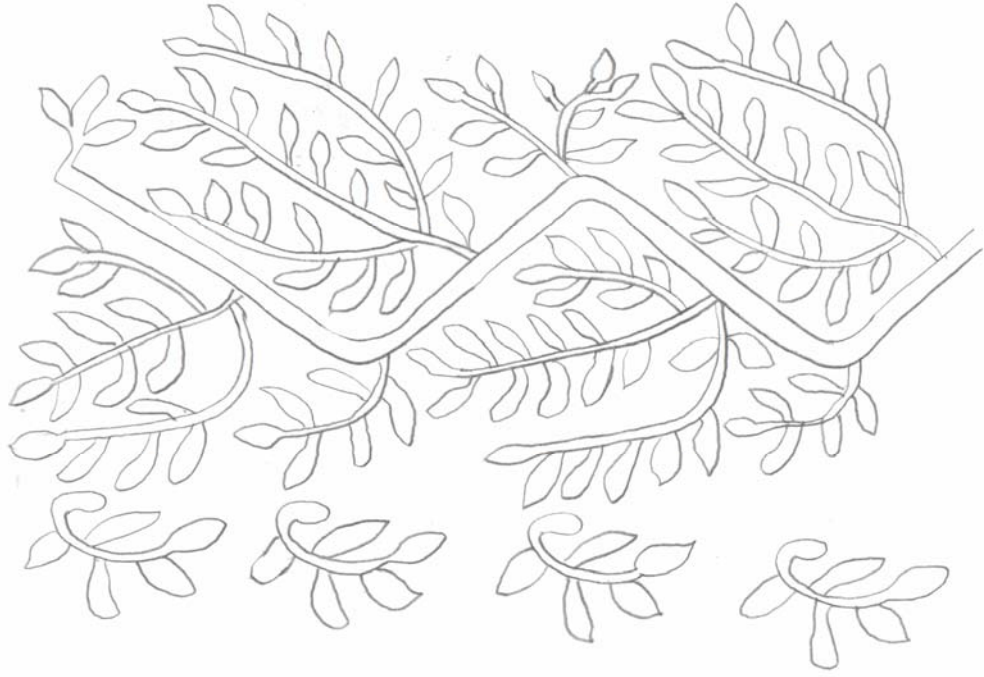
Örnek No	: 10
Eserin Adı	: Çarşaf
Fotoğraf No	: 31-32
Çizim No	: 10
Envanter No	: 79-4
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 27.02.1979
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Fatma Saylık tarafından hediye edilmiştir.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 23.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: İyi durumdadır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 114x188 cm.
Dantel Boyu	: 4 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce ipek dokuma
İşlemede	: Metal yassı tel
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği, hazır dantel harç
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde enine ve boyuna yollu dokunmuştur.
İşlemede	: Düz sarma, müşabağın ilk sırası, delerek ciğerdeli
Kenar Temizlemede	: Kısa kenar makinede düz dikiş tekniği ve hazır dantel harç dikme tekniği ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Gümüş rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Zikzak dal ve zeytin dalı
Geometrik Bezemede	: Daire
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Zikzak dal ve zeytin dalı motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut, daire motifi non-figüratif bir yaklaşımla soyut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Çarşafın bir kısa kenarına; zikzak dal ve zeytin dalı motifleri bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir. En dışta; zeytin dalı motifleri düzgün sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede gümüş rengi metal yassı tel kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 31. Tire Müzesi'nde bulunan 79-4 envanter numaralı çarşafın genel görünüşü

Fotoğraf No: 32. Tire Müzesi'nde bulunan 79-4 envanter numaralı çarşafın detay görünüşü

Çizim No: 10. Tire Müzesi'nde bulunan 79-4 envanter numaralı çarşafın desen çizimi

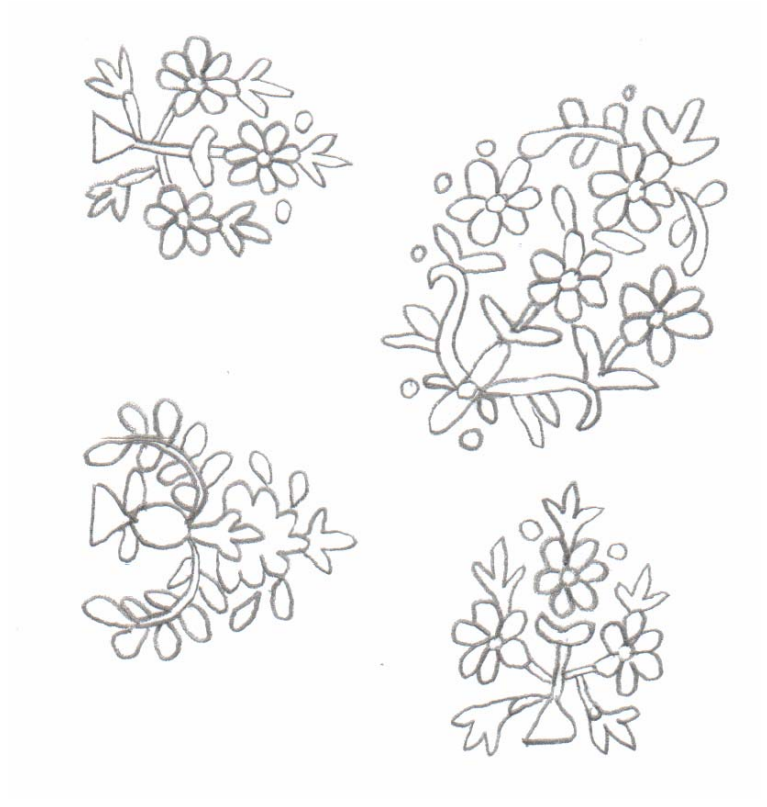
Örnek No	: 11
Eserin Adı	: Çevre
Fotoğraf No	: 33-34
Çizim No	: 11
Envanter No	: 2288
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 05.06.1973
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Gülser Uyar'dan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 22.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Lekelidir.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 41x41 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce iki katlı pamuklu dokuma
İşlemede	: İpek iplik, metal bükümlü ipek iplik, metal y.tel
Kenar Temizlemede	: Metal bükümlü ipek iplik, İpek iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Düz pesent, balıksırtı, muşabak, düz sarma
Kenar Temizlemede	: Dört kenar ilmekli sarma tekniği ile temizlenmiştir. Ortadaki uçkur parçasında makinede düz dikiş tekniği uygulanmıştır.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Gümüş rengi, saman sarısı, açık ve koyu mavi, şeker pembe, açık turuncu, altın rengi
Kenar Temizlemede	: Gümüş rengi, koyu kahverengi
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Yasemin, çiçek, küpeli, dal, yıldız çiçeği, yaprak
Geometrik bezemede	: Düz çizgi, daire
Nesneli Bezemede	: Saksı, fiyonk
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Yasemin, küpe çiçeği, yıldız çiçeği, dal ve saksı motifleri anti-natüralist ve sür-realist bir yaklaşımla somut, düz çizgi ve daire motifi non-figüratif bir yaklaşımla soyut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Çevrenin dört kenarına; saksıda yasemin çiçeği ve çiçek motifleri atlamalı ve düzgün sıralama ile yerleştirilmiştir. İki köşenin iç boşluklarına, dalda yasemin motifi bir merkeze yönlendirilmiş sıralama ile yerleştirilmiştir. Çevrenin ortasına, fiyonklu üzüm motifli uçkur parçası, diagonal şekilde yönlendirilerek dikilmiştir. En dışta; düz çizgi motifi bağlantılı sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede: yasemin, dal, daire ve yapraklarda gümüş rengi; diğer çiçekte saman sarısı, şeker pembe, açık turuncu; saksıda açık mavi ve saman sarısı; küpe çiçeğinde saman sarısı, açık turuncu, açık ve koyu mavi renkleri kullanılmıştır. Gümüş renginde metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel, diğer renklerde ipek iplik kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 33. Tire Müzesi'nde bulunan 2288 envanter numaralı çevrenin genel görünüşü

Fotoğraf No: 34. Tire Müzesi'nde bulunan 2288 envanter numaralı çevrenin detay görünüşü

Çizim No: 11. Tire Müzesi'nde bulunan 2288 envanter numaralı çevrenin desen çizimi

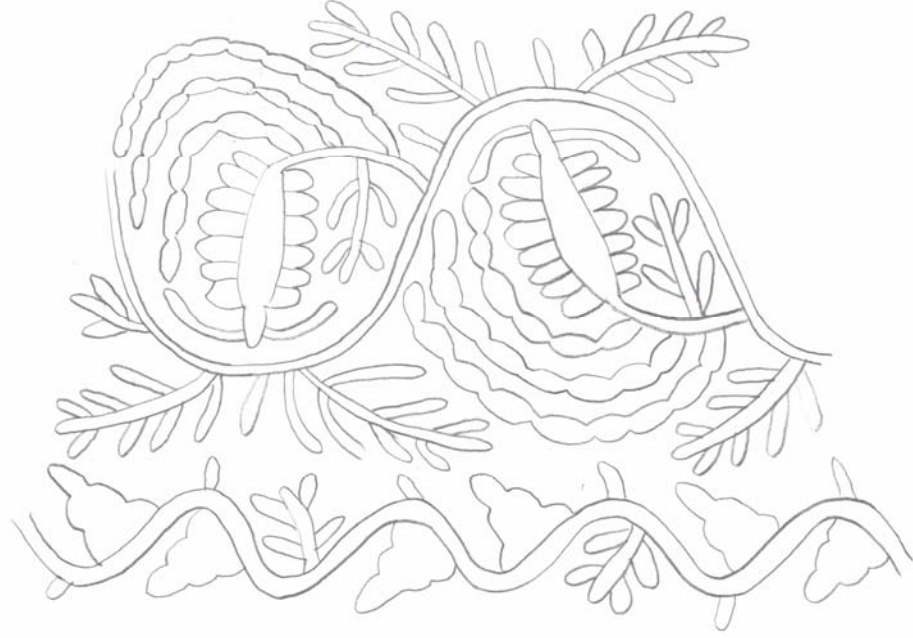
Örnek No	: 12
Eserin Adı	: Havlu (Baş Havlusu)
Fotoğraf No	: 35-36
Çizim No	: 12
Envanter No	: 2350
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 03.11.1973
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire Kaplan Köyü'nden Hatice Soylu'dan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 22.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: İyi durumdadır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 59x113 cm.
Saçak Boyu	: 5 cm.
Düğüm Boyu	: 3,5 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Pamuklu dokuma
İşlemede	: Metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel
Kenar Temizlemede	: Pamuklu iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: İşlemeli kısımlar düz diğer kısımlar havlı dokunmuştur.
İşlemede	: Balıksırtı ve düz sarma, düz pesent
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar, Kastamonu çarşaf bağlama tekniği ile basit saçak ve püskül takılarak temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Altın rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Karababa (karabaş) çiçeği, pahlı zikzak dal, C kıvrımlı dal, ince yapraklı dallar, S kıvrımlı dal, sarmaşık yaprağı
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Karababa (karabaş) çiçeği, pahlı zikzak dal, C kıvrımlı dal, ince yapraklı dal, S kıvrımlı dal ve sarmaşık yaprağı motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Havlunun iki kısa kenarına; pahlı zikzak dal üzerinde bulunan karababa çiçeği C kıvrımlı dal ve ince yapraklı dal motifleri, yatay şekilde bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir.
	En dışta; S kıvrımlı dal, sarmaşık yaprağı ve ince yapraklı daldan oluşan bordür bağlantılı sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede, altın rengi metal bükümlü ipek iplik ve metal yassı tel kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 35. Tire Müzesi'nde bulunan 2350 envanter numaralı havlunun genel görünüşü

Fotoğraf No: 36. Tire Müzesi'nde bulunan 2350 envanter numaralı havlunun detay görünüşü

Çizim No: 12. Tire Müzesi'nde bulunan 2350 envanter numaralı havlunun desen çizimi

Örnek No	: 13
Eserin Adı	: Havlu (Baş Havlusu)
Fotoğraf No	: 37-38
Çizim No	: 13
Envanter No	: 2772
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 06.08.1975
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Bilinmiyor
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 22.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: İyi durumdadır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 47x105 cm.
Saçak Boyu	: 5 cm.
Düğüm Boyu	: 3,5 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Pamuklu dokuma
İşlemede	: İpek iplik, metal bükümlü ipek iplik
Kenar Temizlemede	: Pamuklu iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: İşlemeli kısımlar düz diğer kısımlar havlı dokunmuştur.
İşlemede	: Düz sarma, verrev sarma, düz çin iğnesi, gidip gelme gözeme
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar, Kastamonu çarşaf bağlama tekniği ile basit saçak ve püskül takılarak temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Altın rengi, civciv sarısı, siyah
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Dal, yaprak, S kıvrımlı dal
Geometrik Bezemede	: Daire ve C kıvrımı
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: S kıvrımlı dal ve yaprak motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut, daire ve C kıvrımı non-figüratif bir yaklaşımla soyut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Havlunun iki kısa kenarına; S kıvrımlı dal ve yaprak motifleri, yatay şekilde bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir. En dışta; S kıvrımlı dal, yaprak, C kıvrım ve dairelerden oluşan bordür bağlantılı sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede altın rengi metal bükümlü ipek iplik, civciv sarısı ve siyah ipek iplik kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 37. Tire Müzesi'nde bulunan 2772 envanter numaralı havlunun genel görünüşü

Fotoğraf No: 38. Tire Müzesi'nde bulunan 2772 envanter numaralı havlunun detay görünüşü

Çizim No: 13. Tire Müzesi'nde bulunan 2350 envanter numaralı havlunun desen çizimi

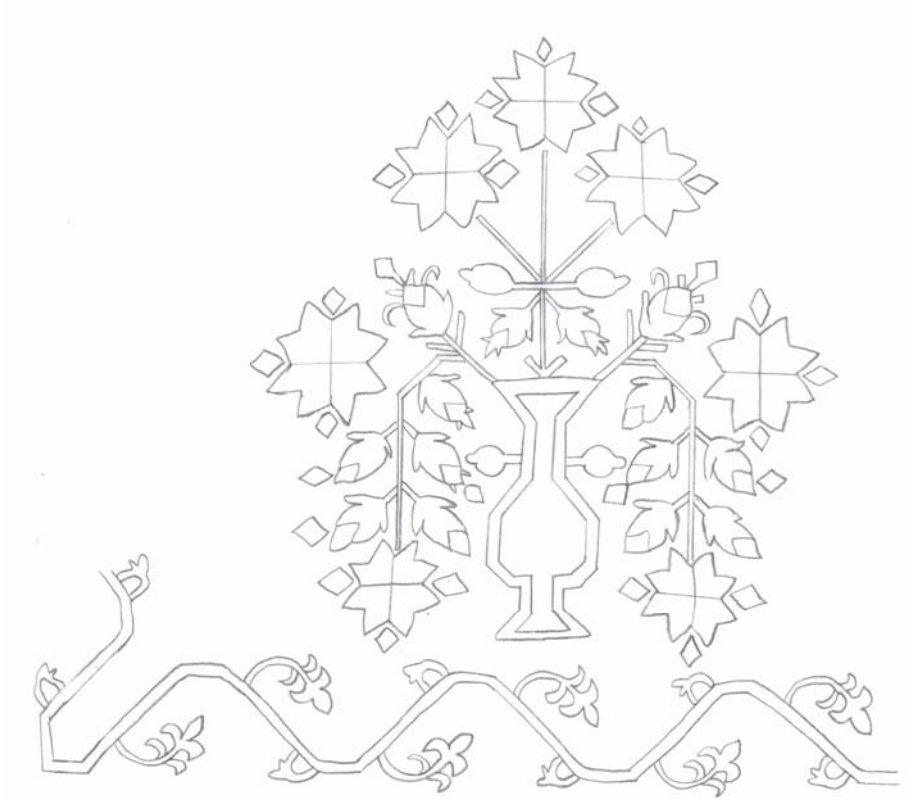
Örnek No	: 14
Eserin Adı	: Havlu (Hamam Havlusu)
Fotoğraf No	: 39-40
Çizim No	: 14
Envanter No	: 2767
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 14.07.1965
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Zeyyat Battal'dan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 22.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Yarım, lekeli ve yıpranmıştır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 103,5x91,5 cm.
Saçak Boyu	: 1 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Pamuklu dokuma
İşlemede	: İpek iplik, metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel
Kenar Temizlemede	: Pamuklu iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: İşlemeli kısımlar düz diğer kısımlar havlı dokunmuştur.
İşlemede	: Düz ve verrev hesap iğnesi, gidip gelme gözeme, muşabak, verrev sarma, düz sarma, hasır iğne
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarda kumaşın boy ipliği ile saçak bırakılmıştır.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Şeker pembe, açık yağ yeşili, yağ yeşili, turuncu, açık kahverengi, açık mavi, mavi, lacivert, altın ve gümüş rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Yıldız çiçeği, küpe çiçeği, sümbül, pahlı zikzak dal, dal
Geometrik Bezemede	: Dörtgen biçimleri
Nesneli Bezemede	: Vazo
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Vazoda yıldız ve küpe çiçeği, pahlı zikzak dal motifleri anti-natüralist ve sür-realist bir yaklaşımla somut, dörtgen biçimleri non-figüratif yaklaşımla soyut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Havlunun bir kısa kenarına; beş adet vazoda yıldız ve küpe çiçeği motifleri düzgün sıralama ile yerleştirilmiştir. En dışta; pahlı zikzak dal ve sümbüllerden oluşan bordür bağlantılı sıralama ile motifin üç kenarını sınırlamaktadır. Renklendirmede: vazolarda açık mavi, lacivert, gümüş rengi, altın rengi açık yağ yeşili ve şeker pembe renkleri kullanılmıştır. Yıldız çiçeklerinde şeker pembe, turuncu, açık kahverengi renkleri; dallarda ve küpe çiçeklerinde yağ yeşili, açık yağ yeşili ve şeker pembe renkleri; dörtgen biçimlerinde gümüş rengi; pahlı zikzak dalda gümüş rengi, yağ yeşil ve açık yağ yeşili; sümbüllerde şeker pembe, açık mavi ve mavi, açık kahverengi renkleri seçilmiştir. Altın ve gümüş renginde metal bükümlü ipek iplik, gümüş renginde metal yassı tel, diğer renklerde ipek iplik kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 39. Tire Müzesi'nde bulunan 2767 envanter numaralı havlunun genel görünüşü

Fotoğraf No: 40. Tire Müzesi'nde bulunan 2767 envanter numaralı havlunun detay görünüşü

Çizim No: 14. Tire Müzesi'nde bulunan 2767 envanter numaralı havlunun desen çizimi

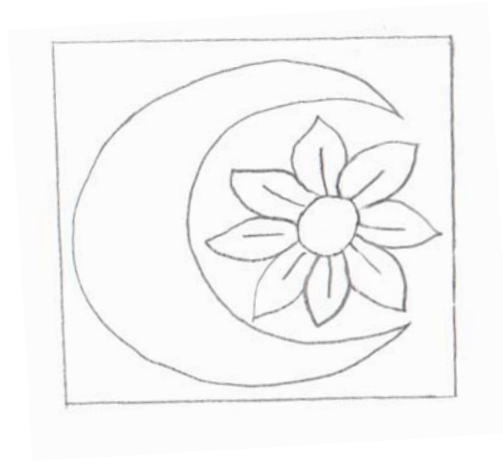
Örnek No	: 15
Eserin Adı	: Örtü (duvar süsü)
Fotoğraf No	: 41-42
Çizim No	: 15
Envanter No	: 1926
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 25.04.1972
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den İsmail Karaca'dan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 22.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Yıpranmış, lekeli ve iki kenarında yırtık vardır, kenar temizleme dikişi yer yer sökülmüştür. İki kenarda danteli yok olmuştur.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 46x46 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce pamuklu dokuma
İşlemede	: Metal bükümlü ipek iplik
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği, metal bükümlü ipek iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Ciğerdeldi, verev sarma, çekme ajur
Kenar Temizlemede	: Dört kenar çırpma dikişi ile temizlendikten sonra elde tığ oyası dikilmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Gümüş rengi
Kenar Temizlemede	: Krem ve gümüş rengi
Bezeme Konuları	:
Geometrik bezemede	: Kare
Nesneli Bezemede	: Ay ve yıldız
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Ay ve yıldız motifleri sür-realist bir yaklaşımla somut, kare motifleri non-figüratif bir yaklaşımla soyut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Kare örtünün tüm yüzeyi işlemelidir. Merkezde bir kare içinde ay ve yıldız motifleri yer almaktadır. Bu motifi iç içe geçmiş zikzaklı bordürler bağlantılı sıralama ile çevrelemektedir. Renklendirmede gümüş rengi metal bükümlü ipek iplik kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 41. Tire Müzesi'nde bulunan 1926 envanter numaralı örtünün genel görünüşü

Fotoğraf No: 42. Tire Müzesi'nde bulunan 1926 envanter numaralı örtünün detay görünüşü

Çizim No: 15. Tire Müzesi'nde bulunan 1926 envanter numaralı örtünün desen çizimi

Örnek No	: 16
Eserin Adı	: Örtü
Fotoğraf No	: 43-44
Çizim No	: 16
Envanter No	: 439
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 02.06.1959
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Meral Değirmencioğlu'ndan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 22.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Lekelidir. İşleme iplerinin rengi solmuştur.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 49x93 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce pamuklu dokuma
İşlemede	: İpek iplik, metal bükümlü ipek iplik
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği, metal bükümlü ipek iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Zincir işi, düz sarma, verev sarma, ciğerdeldi, çekme ajur
Kenar Temizlemede	: Dört kenar çırpma dikişi ile tığ oyası dikilerek temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Açık gümüş rengi, koyu gümüş rengi, krem, cıvıv sarısı, açık sarı, altın rengi, açık bakır rengi, şeker pembe, siyah
Kenar Temizlemede	: Krem ve altın rengi
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Gül, buta (şal desenli yaprak) sekiz köşeli yıldız çiçeği, papatya, mine, zambak çiçeği, yaprak
Geometrik bezemede	: Dilimli rozet, dikdörtgen
Nesneli Bezemede	: Ay ve yıldız
Yazılı Bezemede	: Tuğra, Arap alfabesine ait harfler
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Gül, buta (şal desenli yaprak) sekiz köşeli yıldız çiçeği, papatya, mine, yıldız, zambak çiçeği, yaprak, ay ve yıldız motifleri anti-natüralist ve sür-realist bir yaklaşımla somut, tuğra ve Arap alfabesine ait harf motifi non-figüratif bir yaklaşımla soyut olarak biçimlendirilmiştir.

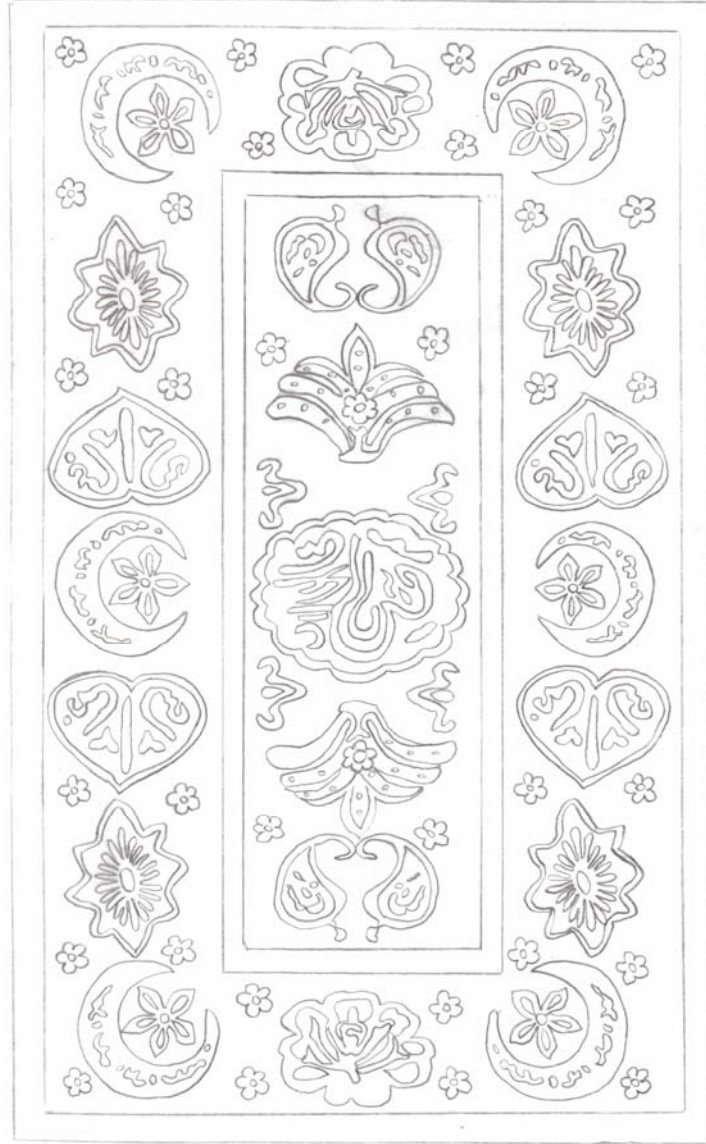
Kompozisyon : Dikdörtgen örtünün tüm yüzeyi işlemelidir. Motifler iç ve dış olmak üzere bağlantılı sıralama ile oluşan iki dikdörtgen bordür içerisinde sıralanmaktadır. İç bordürün merkezinde tuğra süslemeli dilimli rozet motifi bulunmaktadır. Yanlarına iki adet zambak çiçeği motifi bir merkezden dağılan sıralama ile buta (şal desenli yaprak) motifi karşılıklı olarak yerleştirilmiştir. Dış bordürün kısa kenarlarının köşelerinde ve uzun kenarların ortasında bulunan ay ve yıldız motifi bir merkeze yönlendirilmiş sıralama ile yerleştirilmiştir. Ay motifinin içinde Arap alfabesine ait harfler bulunmaktadır. Kısa kenarların ortasında gül motifi aşağıdan yukarıya doğru yönlendirilerek oturulmuştur. Uzun kenarlarda bulunan yaprak ve içi papatya bezemeli sekiz köşeli yıldız çiçeği motifi düzgün sıralama ile yerleştirilmiştir. İç ve dış bordürlerin içi zikzak bezemelidir. Renklendirmede: açık gümüş rengi, koyu gümüş rengi, krem, civciv sarısı, koyu altın rengi, açık altın rengi, açık bakır rengi, şeker pembe ve siyah kullanılmıştır. Altın ve gümüş renginde metal bükümlü ipek iplik diğer renklerde ipek iplik kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 43. Tire Müzesi'nde bulunan 439 envanter numaralı örtünün genel görünüşü

Fotoğraf No: 44. Tire Müzesi'nde bulunan 439 envanter numaralı örtünün detay görünüşü

Çizim No: 16. Tire Müzesi'nde bulunan 439 envanter numaralı örtünün desen çizimi

Örnek No	: 17
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 45-46
Çizim No	: 17
Envanter No	: 2294
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 05.06.1973
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Suzan Çetin'den satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 21.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Pas lekelidir.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 39x170 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce pamuklu dokuma
İşlemede	: Metal yassı tel, pamuklu iplik
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Düz sarma, iplik yürütülerek düz sarma, delerek ciğerdeldi.
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar makinede düz dikiş tekniği ile dikilmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Gümüş rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Zeytin dalı
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Zeytin dalı motifi anti-natüralist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; zeytin dalı motifi bir motiften oluşan kompozisyon ile oturtulmuştur. Motif, dal ve yaprakların iki yana açılıp, ortada aşağıdan yukarıya doğru yönlendirilerek yükselmesi ile oluşturulmuştur. Renklendirmede, gümüş rengi metal yassı tel kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 45. Tire Müzesi'nde bulunan 2294 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 46. Tire Müzesi'nde bulunan 2294 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 17. Tire Müzesi'nde bulunan 2294 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

Örnek No	: 18
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 47-48
Çizim No	: 18
Envanter No	: 2143
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 08.01.1973
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Nimet Çayır'dan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 21.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Lekeli ve yırtıktır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 40x162 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Pamuklu dokuma
İşlemede	: Metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel, pamuklu iplik
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde enine yollu dokunmuştur.
İşlemede	: Düz sarma, iplik yürütülerek düz sarma, verev pesent
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar antika baskı ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Altın rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Papatya, papatya yaprağı, S kıvrımlı dal.
Figürlü Bezemede	: Kuş
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Papatya, papatya yaprağı, S kıvrımlı dal ve kuş motifleri anti-natüralist ve sür-realist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; S kıvrımlı dal üzerinde bulunan papatya ve kuş motifi, yatay şekilde bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir. Üç adet kuş motifi, papatyanın üzerine aşağıdan yukarıya doğru yönlendirilerek ortadaki sola diğerleri karşılıklı bakacak şekilde yerleştirilmiştir. Renklendirmede, altın rengi metal yassı tel ve metal bükümlü ipek iplik tonlamalı şekilde kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 47. Tire Müzesi'nde bulunan 2143 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 48. Tire Müzesi'nde bulunan 2143 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 18. Tire Müzesi'nde bulunan 2143 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

Örnek No	: 19
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 49-50
Çizim No	: 19
Envanter No	: 1942
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 25.04.1972
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Naciye Köseleci'den satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 21.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: İyi durumdadır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 45x137 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce ipek dokuma
İşlemede	: Metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel, pamuklu iplik
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği, hazır dantel harç
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde boyuna yollu dokunmuştur.
İşlemede	: Balıksırtı, düz sarma, iplik yürütülerek düz sarma, verev pesent
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar makinede dikildikten sonra ucuna hazır dantel harç çırpma dikişi ile dikilmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Gümüş rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Nar, nar yaprakları, düz dal.
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Nar, nar yaprakları ve düz dal motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; düz dal üzerinde bulunan, nar ve nar yaprakları motifi, sağdan sola doğru yönlendirilerek yatay şekilde bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir. Renklendirmede, gümüş rengi metal yassı tel kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 49. Tire Müzesi'nde bulunan 1942 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 50. Tire Müzesi'nde bulunan 1942 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 19. Tire Müzesi'nde bulunan 1942 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

Örnek No	: 20
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 51-52
Çizim No	: 20
Envanter No	: 2307
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 06.06.1973
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Şerife Kavak'tan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 21.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: İyi durumdadır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 49x126 cm.
Saçak Boyu	: 4,5 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce ipek dokuma
İşlemede	: Metal yassı tel, metal bükümlü ipek iplik, pamuklu iplik
Kenar Temizlemede	: Pamuk ve ipek iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde boyuna yollu dokunmuştur.
İşlemede	: Balıksırtı, düz sarma, iplik yürütülerek düz sarma, verev sarma
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar, saçak bağlama ve püskül takarak temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Altın ve gümüş rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Mine, küpe çiçeği, gonca, papatya yaprağı, dal.
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Mine, küpe çiçeği, gonca, papatya yaprağı, dal motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; dalda mine, küpe çiçeği, gonca ve papatya yaprağı motifi, sağdan sola doğru yönlendirilerek yatay şekilde bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir. Renklendirmede, altın rengi metal bükümlü iplik ve gümüş rengi metal yassı tel kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 51. Tire Müzesi'nde bulunan 2307 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 52. Tire Müzesi'nde bulunan 2307 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 20. Tire Müzesi'nde bulunan 2307 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

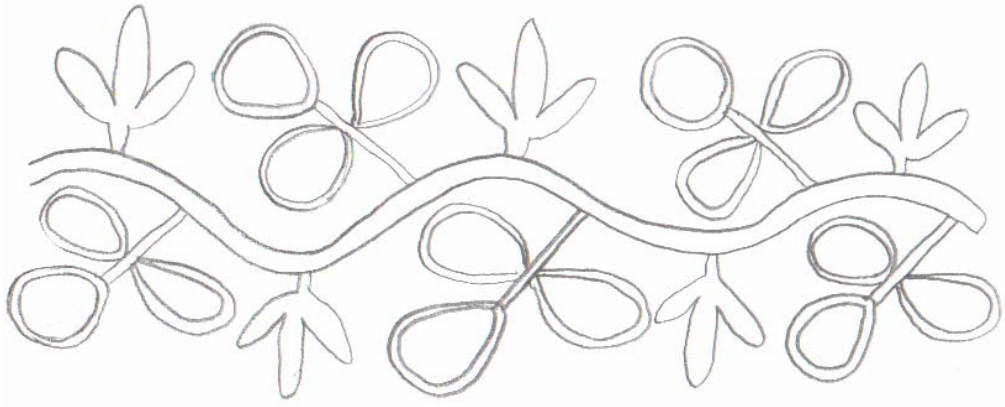
Örnek No	: 21
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 53-54
Çizim No	: 21
Envanter No	: 2305
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 06.06.1973
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Şerife Kavak'tan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 23.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: İyi durumdadır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 42x121 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce ipek dokuma
İşlemede	: Metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel, pamuklu iplik
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde mavi renk ile boyuna yollu dokunmuştur.
İşlemede	: Düz pesent, balıksırtı, düz sarma, iplik yürütülerek düz sarma
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar antika baskı tekniği ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem, mavi
İşlemede	: Altın rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: İncir, S kıvrımlı dal, yaprak
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: İncir, S kıvrımlı dal ve yaprak motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; S kıvrımlı dal üzerinde bulunan incir ve yaprak motifleri, yatay şekilde bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir. Renklendirmede altın rengi metal bükümlü ipek iplik ve metal yassı tel kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 53. Tire Müzesi'nde bulunan 2305 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 54. Tire Müzesi'nde bulunan 2305 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 21. Tire Müzesi'nde bulunan 2305 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

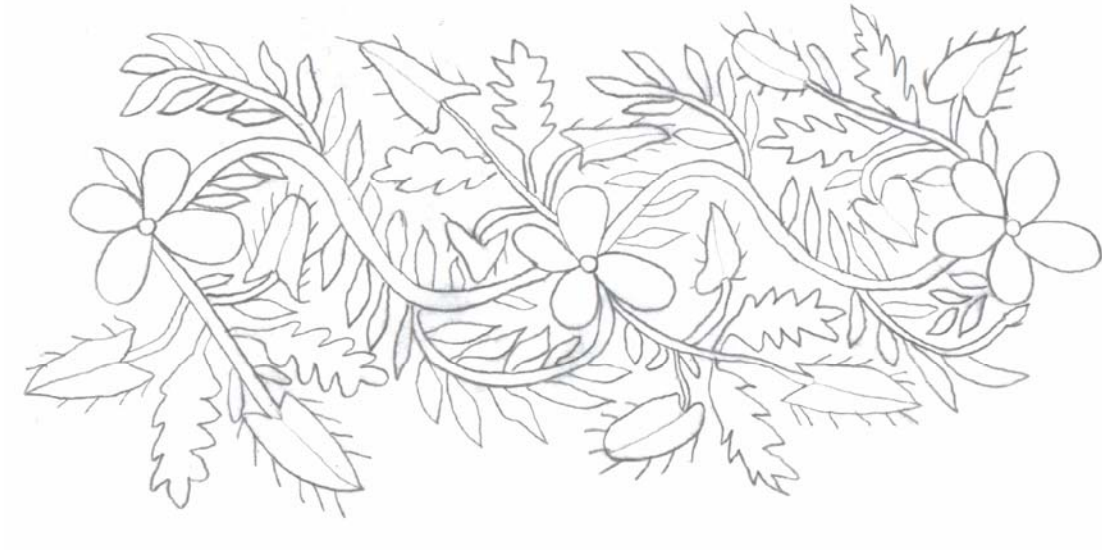
Örnek No	: 22
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 55-56
Çizim No	: 22
Envanter No	: 950
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 18.05.1966
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Kemal Sarıoğlu'ndan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 23.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: İyi durumdadır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 47x190 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce ipek-pamuk dokuma (Bürümcük)
İşlemede	: Metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde bordo renk ile boyuna yollu dokunmuştur.
İşlemede	: Balıksırtı, düz sarma, gidip gelme gözeme
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar antika baskı tekniği ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem, bordo
İşlemede	: Altın rengi ve gümüş rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Çiğdem çiçeği, başak, papatya yaprağı, zeytin dalı, S kıvrımlı dal
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Çiğdem çiçeği, başak, papatya yaprağı, zeytin dalı ve S kıvrımlı dal motifleri, anti-natüralist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; S kıvrımlı dal üzerinde bulunan çiğdem çiçeği, başak, papatya yaprağı ve zeytin dalı motifleri, yatay şekilde bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir. Renklendirmede; altın rengi metal bükümlü ipek iplik ve gümüş rengi metal yassı tel kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 55. Tire Müzesi'nde bulunan 950 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 56. Tire Müzesi'nde bulunan 950 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 22. Tire Müzesi'nde bulunan 950 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

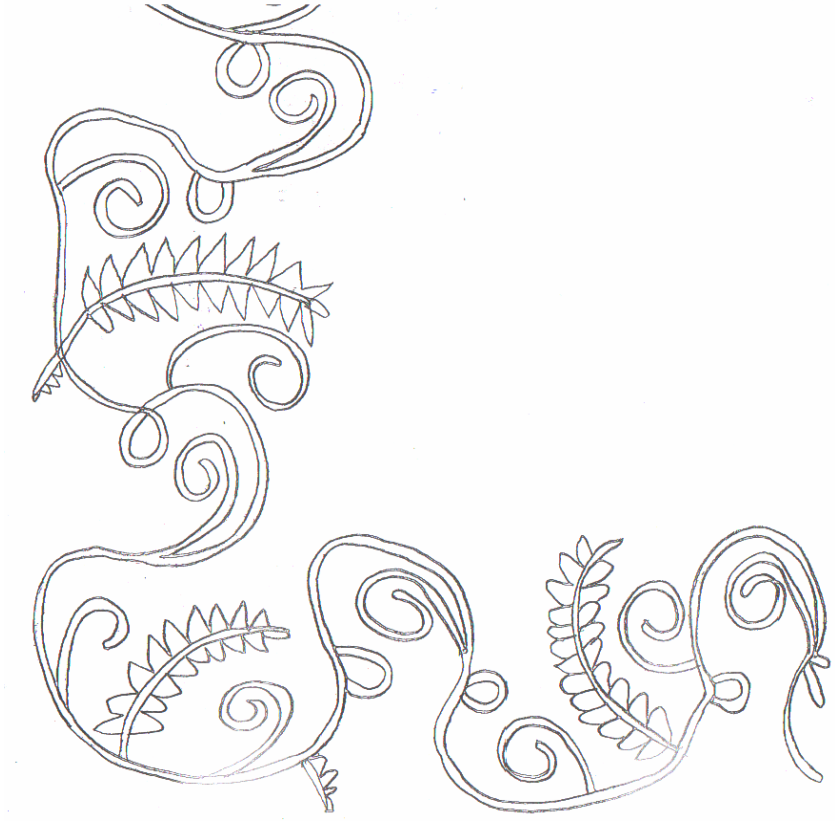
Örnek No	: 23
Eserin Adı	: Peşkir (şerbet peşkiri)
Fotoğraf No	: 57-58
Çizim No	: 23
Envanter No	: 660
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 27.07.1964
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Tahsin Çankırı'dan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 23.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: İyi durumdadır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 55x130 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce ipek dokuma
İşlemede	: İpek iplik, Metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel
Kenar Temizlemede	: İpek iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde ince ve kalın şeritler halinde boyuna yollu dokunmuştur.
İşlemede	: Verev sarma, balıksırtı, düz pesent
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar antika baskı tekniği ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Altın rengi, eflatun, açık eflatun, yağ yeşili, açık petrol mavisi, açık çimen yeşili, koyu çimen yeşili
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Hazeran çiçeği, kıvrımlı dal
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Hazeran ve kıvrımlı dal motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin dört kenarına; kıvrımlı dallar üzerinde bulunan hazeran çiçeği motifi aşağıdan yukarıya doğru yönlendirilerek bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir. Renklendirmede: hazeran çiçeğinde; eflatun, açık eflatun, yağ yeşili, açık petrol mavisi, açık ve koyu çimen yeşili ipek iplik kullanılmıştır. Kıvrımlı dallarda ise; altın rengi metal bükümlü ipek iplik ve metal yassı tel kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 57. Tire Müzesi'nde bulunan 660 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 58. Tire Müzesi'nde bulunan 660 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 23. Tire Müzesi'nde bulunan 660 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

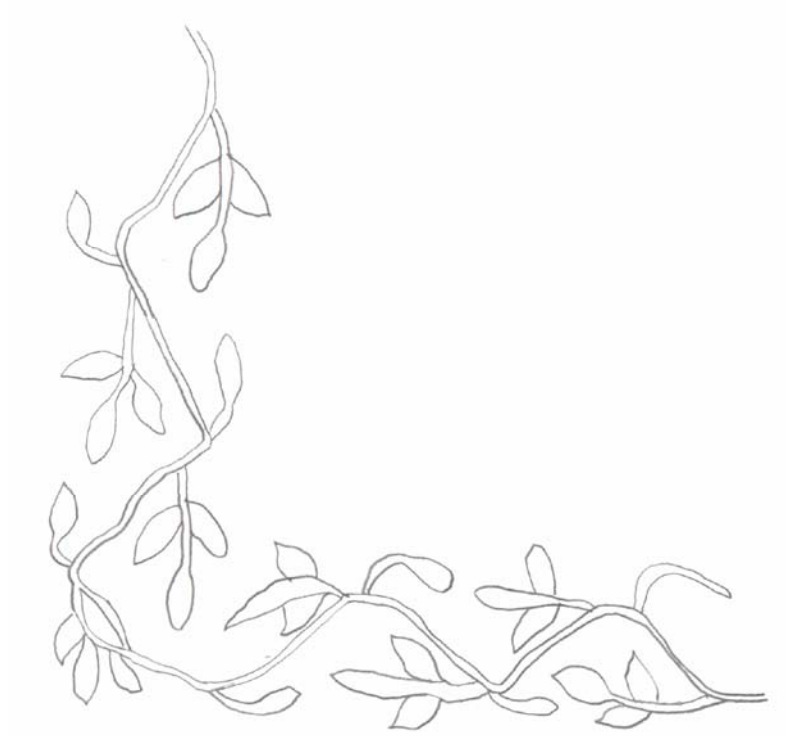
Örnek No	: 24
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 59-60
Çizim No	: 24
Envanter No	: 2000-1
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 12.12.2000
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Hakkı Uludağ'dan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 23.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: İyi durumdadır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 50x117 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce ipek dokuma
İşlemede	: Metal yassı tel, pamuklu iplik
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Düz sarma, iplik yürütülerek düz sarma
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar antika baskı tekniği ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Gümüş rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: S kıvrımlı dal ve yapraklar
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: S kıvrımlı dal ve yaprak motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin dört kenarına; S kıvrımlı dal ve yaprak motifleri, yatay şekilde bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir. Renklendirmede gümüş rengi metal yassı tel kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 59. Tire Müzesi'nde bulunan 2000-1 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 60. Tire Müzesi'nde bulunan 2000-1 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 24. Tire Müzesi'nde bulunan 2000-1 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

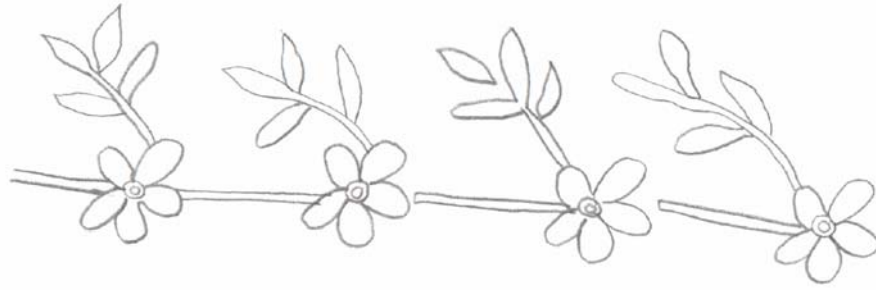
Örnek No	: 25
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 61-62
Çizim No	: 25
Envanter No	: 1884
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 20.04.1972
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Hüseyin Tüylek'ten satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 23.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: İyi durumdadır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 44x156 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce ipek-pamuk dokuma (Bürümcük)
İşlemede	: Metal yassı tel, metal bükümlü ipek iplik, pamuklu iplik
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde bordo renk ile boyuna yollu dokunmuştur.
İşlemede	: Düz sarma, iplik yürütülerek düz sarma, balıksırtı, delerek ciğerdeldi
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar makinede düz dikiş tekniği ile dikilmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem, bordo
İşlemede	: Altın ve gümüş rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Şebboy, dal ve yaprak
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Şebboy, dal ve yaprak motifi anti-natüralist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin dört kenarına; şebboy dal ve yaprak motifi bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir. Renklendirmede altın rengi metal bükümlü ipek iplik ve gümüş rengi metal yassı tel kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 61. Tire Müzesi'nde bulunan 1884 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 62. Tire Müzesi'nde bulunan 1884 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 25. Tire Müzesi'nde bulunan 1884 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

Örnek No	: 26
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 63-64
Çizim No	: 26
Envanter No	: 1976
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 16.05.1972
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Semiha Topuz'dan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 21.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Lekelidir.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 40x120 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce ipek-pamuk dokuma (Bürümcük)
İşlemede	: Metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel, pamuklu iplik
Kenar Temizlemede	: İpek iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Düz sarma, iplik yürütülerek düz sarma, verev pesent
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar zürafa tekniği ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Altın ve gümüş rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Yasemin çiçeği, zeytin dalı, nar, yaprak, tomurcuk, S kıvrımlı dal
Geometrik Bezemede	: Daire
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Yasemin çiçeği, zeytin dalı, nar, yaprak ve tomurcuk motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut, daire motifleri non-figüratif bir yaklaşımla soyut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; yasemin çiçeği, zeytin dalı, nar, yaprak ve tomurcuk motifleri, yatay şekilde bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir. En dışta; S kıvrımlı dal, yasemin çiçeği ve tomurcuklardan oluşan bordür, sağdan sola yatay şekilde bağlantılı sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede, altın rengi metal bükümlü ipek iplik ve gümüş rengi metal yassı tel kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 63. Tire Müzesi'nde bulunan 1976 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 64. Tire Müzesi'nde bulunan 1976 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 26. Tire Müzesi'nde bulunan 1976 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

Örnek No	: 27
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 65-66
Çizim No	: 27
Envanter No	: 2316
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 16.05.1972
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Semiha Topuz'dan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 21.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: İyi durumdadır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 43x120 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce pamuklu dokuma
İşlemede	: Metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Balıksırtı, düz sarma, düz pesent, delerek ciğerdeldi.
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar zürafa tekniği ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Altın Rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Gül, mine, yapraklı dal, S ve C kıvrımlı dal, sarmaşık yaprağı.
Geometrik Bezemede	: Daire
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Gül, mine, yapraklı dal, S ve C kıvrımlı dal ve sarmaşık yaprağı motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut, daire motifi non-figüratif bir yaklaşımla soyut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; S kıvrımlı dal üzerine C kıvrımlı dal, gül, mine ve yapraklı dal motifleri, yatay şekilde bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir. En dışta; S kıvrımlı dal, sarmaşık yaprağı ve küçük yapraklardan oluşan bordür, bağlantılı sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede, altın rengi metal bükümlü ipek iplik ve metal yassı tel tonlamalı kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 65. Tire Müzesi'nde bulunan 2316 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 66. Tire Müzesi'nde bulunan 2316 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 27. Tire Müzesi'nde bulunan 2316 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

Örnek No	: 28
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 67-68
Çizim No	: 28
Envanter No	: 1909
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 25.04.1972
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Şükran Ergün'den satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 21.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Lekelidir.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 42x133 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce pamuklu dokuma
İşlemede	: Metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel, pamuklu iplik
Kenar Temizlemede	: İpek iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde iki uzun kenarı bordo renk ile boyuna yollu dokunmuştur.
İşlemede	: Düz pesent, düz sarma, iplik yürütülerek düz sarma, delerek çiğerdeldi.
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar zürafa tekniği ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem ve bordo
İşlemede	: Altın rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Kozmos, kozmos yaprağı, zeytin dalı, dal
Geometrik Bezemede	: Daire
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Kozmos, kozmos yaprağı, zeytin dalı ve dal, motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut, daire motifi non-figüratif bir yaklaşımla soyut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; dal üzerindeki kozmos, kozmos yaprağı ve zeytin dalı motifleri, soldan sağa doğru yönlendirilerek yatay şekilde bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir. Ara boşluklara daireler serpiştirilmiştir. En dışta; kozmos, dal ve yaprakların yatay olarak yerleştirilmesiyle oluşan bordür, bağlantılı sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede, altın rengi metal yassı tel ve metal bükümlü ipek iplik kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 67. Tire Müzesi'nde bulunan 1909 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 68. Tire Müzesi'nde bulunan 1909 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 28. Tire Müzesi'nde bulunan 1909 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

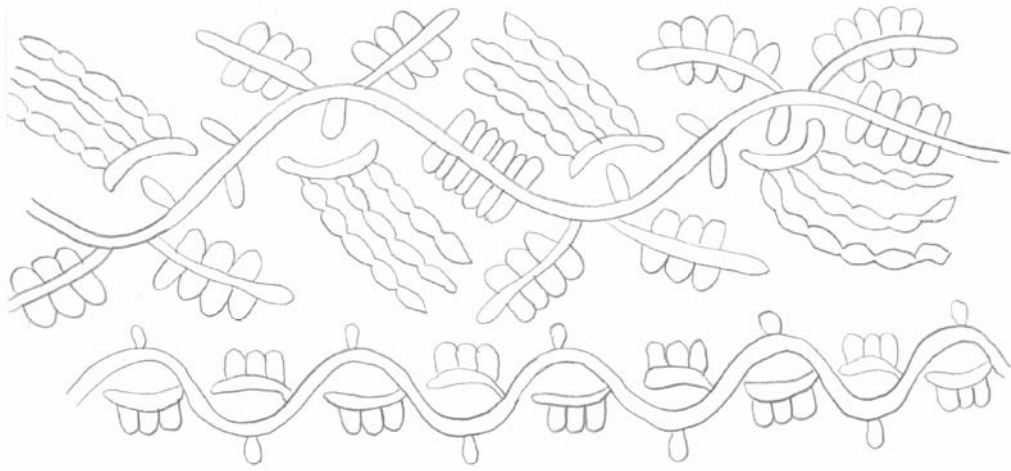
Örnek No	: 29
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 69-70
Çizim No	: 29
Envanter No	: 852
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 28.01.1965
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Nazire Yörük'ten satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 23.10.2010
Tarihlendirme	: 20. Yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Lekelidir.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 41x124 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce ipek-pamuk dokuma (Bürümcük)
İşlemede	: Metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel
Kenar Temizlemede	: İpek iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Balıksırtı ve düz sarma.
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar zürafa tekniği ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Altın rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Eğrelti otu, S kıvrımlı dal, yaprak
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Eğrelti otu, S kıvrımlı dal, yaprak motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; S kıvrımlı dal üzerinde bulunan eğrelti otu ve yaprak motifleri, yatay şekilde bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir. En dışta; S kıvrımlı dal, eğrelti otu ve yapraktan oluşan bordür bağlantılı sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede altın rengi metal bükümlü ipek iplik ve metal yassı tel kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 69. Tire Müzesi'nde bulunan 852 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 70. Tire Müzesi'nde bulunan 852 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 29. Tire Müzesi'nde bulunan 852 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

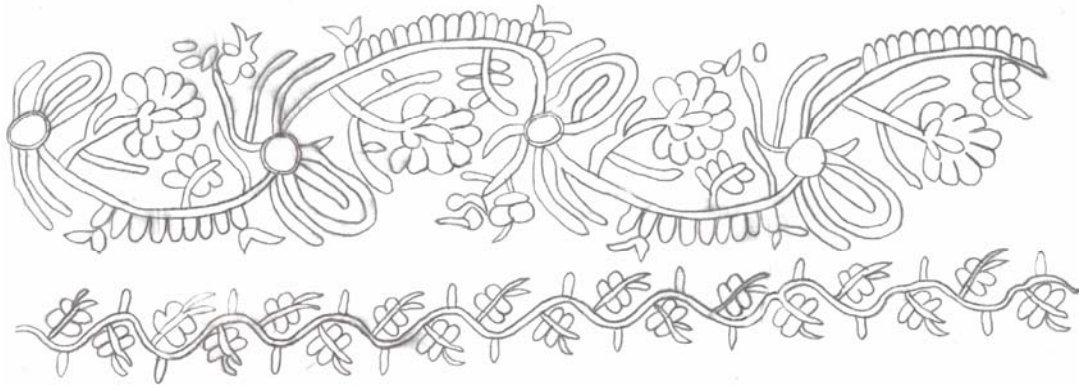
Örnek No	: 30
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 71-72
Çizim No	: 30
Envanter No	: 822
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 14.01.1965
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 23.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Lekelidir. Metal iplik az oranda kararmıştır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 44x140 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce ipek-pamuk dokuma
İşlemede	: İpek iplik, metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel
Kenar Temizlemede	: İpek iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Balıksırtı, düz pesent, düz sarma
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar sarma tekniği ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Altın rengi, şeker pembe, kiremit kırmızısı, mor, eflatun, nefli yeşil, koyu yaprak yeşili, turkuaz mavi, fıstık yeşili, koyu kahverengi, gümüş rengi, siyah
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Karanfil, tomurcuk, dal, S kıvrımlı dal, yaprak
Nesneli Bezemede	: Fiyonk
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Karanfil, tomurcuk, dal, S kıvrımlı dal ve fiyonk motifleri anti-natüralist ve sür-realist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına, fiyonk, dal ve karanfil motifi, soldan sağa doğru yönlendirilerek yatay şekilde bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir. En dışta; S kıvrımlı dal, tomurcuk ve yapraklardan oluşan bordür bağlantılı sıralama ile kenarı sınırlamaktadır.
	Renklendirmede: karanfilde şeker pembe, kiremit kırmızısı, mor, eflatun ve altın rengi kullanılmıştır. Dallarda altın rengi; tomurcuk ve yapraklarda altın rengi, nefli yeşil, turkuaz mavi, fıstık yeşili, gümüş rengi ve koyu kahverengi kullanılmıştır. Altın renginde metal bükümlü ipek iplik ve metal yassı tel, diğer renklerde ipek iplik kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 71. Tire Müzesi'nde bulunan 822 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 72. Tire Müzesi'nde bulunan 822 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 30. Tire Müzesi'nde bulunan 822 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

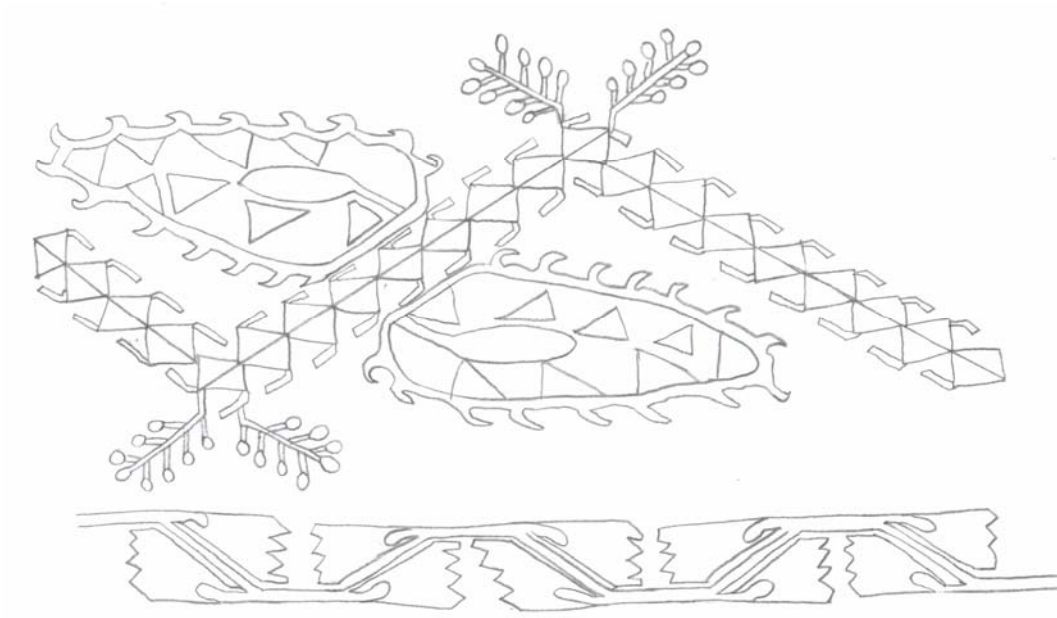
Örnek No	: 31
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 73-74
Çizim No	: 31
Envanter No	: 1871
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 20.04.1972
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Hüseyin Tüylek'ten satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 20.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Lekeli ve ortadan dikişlidir.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 38x90 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce ipek-pamuk dokuma
İşlemede	: İpek iplik, metal bükümlü ipek iplik, ince metal yassı tel
Kenar Temizlemede	: İpek iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde enine yollu dokunmuştur.
İşlemede	: Düz ve verev hesap iğnesi, gidip gelme gözeme, düz sarma
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar antika baskı ve zürafa tekniği ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Nefti yeşil, açık çimen yeşili, eflatun, altın rengi, gümüş rengi, siyah
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Enginar, gelincik, salkım söğüt dalı, tomurcuk, pahlı zikzak dal, yaprak
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Enginar, gelincik, salkım söğüt dalı, tomurcuk, pahlı zikzak dal ve yaprak motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına, zikzak şeklinde salkım söğüt dalı, enginar, gelincik ve tomurcuk motifleri, yatay şekilde bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir. En dışta, pahlı zikzak dal ve yaprak motiflerinden oluşan bordür bağlantılı sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede: enginarda nefti yeşil, açık çimen yeşili, gümüş rengi, eflatun ve siyah; eşkenar üçgenlerde açık çimen yeşili ve siyah; tomurcuklarda altın rengi; bordürde nefti yeşil, açık çimen yeşili, eflatun, gümüş rengi ve siyah kullanılmıştır. Altın renginde metal bükümlü ipek iplik ve metal yassı tel, gümüş renginde metal bükümlü ipek iplik, diğer renklerde ise ipek iplik kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 73. Tire Müzesi'nde bulunan 1871 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 74. Tire Müzesi'nde bulunan 1871 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 31. Tire Müzesi'nde bulunan 822 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

Örnek No	: 32
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 75-76
Çizim No	: 32
Envanter No	: 2149
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 08.01.1973
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Fatma Kundakçı'dan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 21.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Pas lekelidir.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 38x116 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce pamuklu dokuma
İşlemede	: Metal yassı tel, ipek iplik, metal bükümlü ipek iplik, pamuklu iplik
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur. Uzun kenarlarda birer adet boyuna turuncu yol bulunmaktadır.
İşlemede	: Düz sarma, iplik yürütülerek düz sarma, muşabak, verev pesent
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar makinede düz dikiş tekniği ile dikilmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem ve turuncu
İşlemede	: Altın rengi, gümüş rengi, koyu camgöbeği yeşili, koyu çimen yeşili
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Menekşe, menekşe yaprağı, lale, dal, yaprak.
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Menekşe, menekşe yaprağı, lale, dal, yaprak motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; menekşe, menekşe yaprağı lale, dal, yaprak motifleri, yatay şekilde bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir. En dışta; dalda lale motifi, sağdan sola doğru yönlendirilerek yatay şekilde düzgün sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede, bütün birimlerde gümüş rengi metal yassı tel kullanılmıştır. Menekşe ve dilimli yapraklarda koyu camgöbeği yeşili, koyu çimen yeşili ipek iplik ve altın rengi metal bükümlü ipek iplik kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 75. Tire Müzesi'nde bulunan 2149 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 76. Tire Müzesi'nde bulunan 2149 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 32. Tire Müzesi'nde bulunan 2149 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

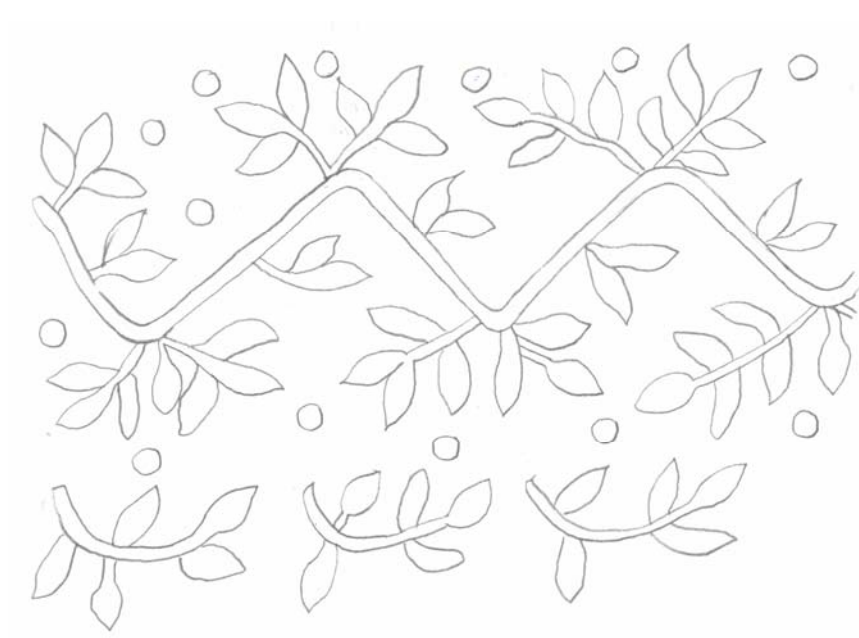
Örnek No	: 33
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 77-78
Çizim No	: 33
Envanter No	: 79-5
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 27.02.1979
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Fatma Saylık tarafından hediye edilmiştir.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 23.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: İyi durumdadır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 44x107 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce ipek dokuma
İşlemede	: Metal yassı tel
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde enine ve boyuna yollu dokunmuştur.
İşlemede	: Düz sarma, muşabağın ilk sırası, delerek ciğerdeldi,
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar baskı dikişi ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Gümüş rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Zikzak dal ve yaprak, yapraklı dal
Geometrik Bezemde	: Daire
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Zikzak dal, yaprak ve yapraklı dal motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut, daire motifleri non-figüratif yaklaşımla soyut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; zikzak dal ve üzerinde bulunan yaprak motifleri, yatay şekilde bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir. Ara boşluklara daire motifi serpiştirilmiştir. En dışta; yapraklı daldan oluşan bordür düzgün sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede gümüş rengi metal yassı tel kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 77. Tire Müzesi'nde bulunan 79-5 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 78 Tire Müzesi'nde bulunan 79-5 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 33. Tire Müzesi'nde bulunan 79-5 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

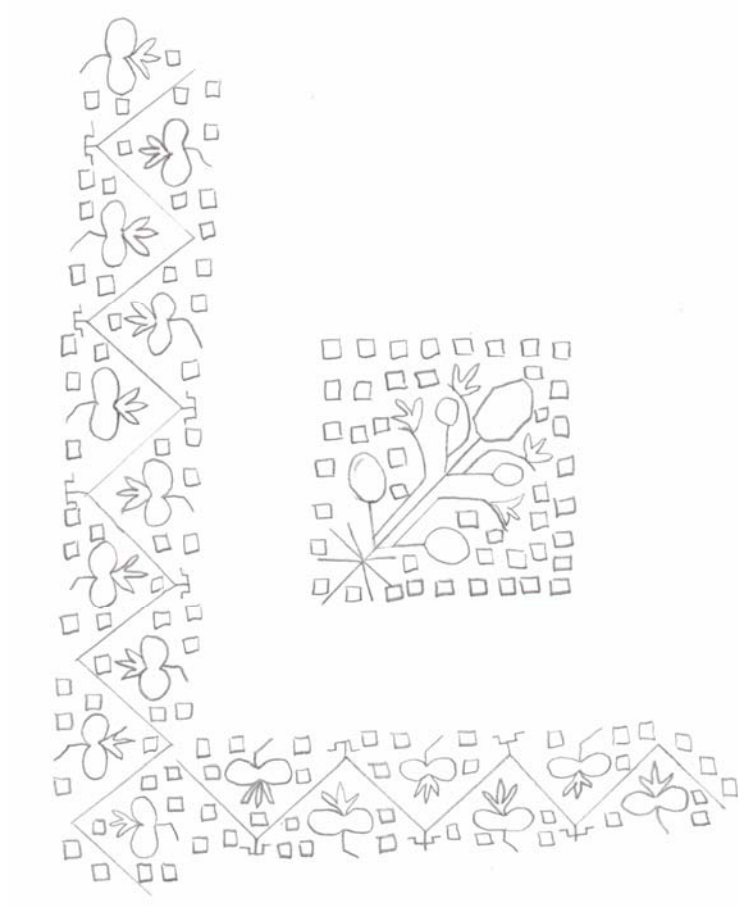
Örnek No	: 34
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 79-80
Çizim No	: 34
Envanter No	: 998
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 19.10.1966
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Emine Şimşir'den satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 21.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Lekelidir.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 41x99 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Kalın pamuklu dokuma
İşlemede	: İpek iplik, metal yassı tel
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Düz ve verev hesap iğnesi, gidip gelme gözeme, verev sarma
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar antika baskı ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Altın rengi, çingene pembe, koyu çingene pembe, pathıcan moru, su yeşili, çimen yeşili, siyah
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Küpe çiçeği, dal, pahlı zikzak dal, yaprak, tomurcuk
Geometrik bezemede	: Kare biçimler
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Küpe çiçeği, dal, pahlı zikzak dal, yaprak ve tomurcuk motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut, zikzak ve kare biçimli motifler non-figüratif bir yaklaşımla soyut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; dalda küpe çiçeği ve tomurcuk motifleri, bir merkeze yönlendirilmiş sıralama ile yerleştirilmiştir. Motifin ara boşluklarına kare biçimleri serpiştirilmiştir. En dışta; pahlı zikzak dal, küpe çiçeği ve kare biçimlerden oluşan bordür bağlantılı sıralama ile motifin üç kenarını sınırlamaktadır. Renklendirmede, Küpe çiçeği dalında; çingene pembe, koyu çingene pembe, su yeşili ve siyah ipek iplik kullanılmıştır. Bordürde; pathıcan moru, çingene pembe, su ve çimen yeşili ve koyu çingene pembe ipek iplik seçilmiştir. Motiflerin ara boşluklarındaki kare biçimlerde altın rengi metal yassı tel kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 79. Tire Müzesi'nde bulunan 998 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 80. Tire Müzesi'nde bulunan 998 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 34. Tire Müzesi'nde bulunan 998 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

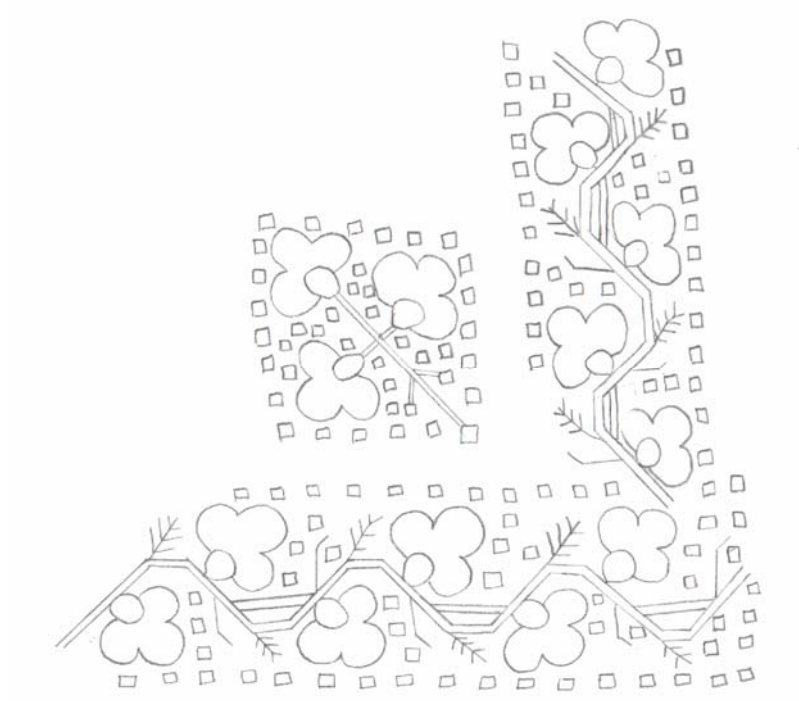
Örnek No	: 35
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 81-82
Çizim No	: 35
Envanter No	: 866
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 03.05.1966
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Nazım Karabulut'tan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 23.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Lekelidir.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 42x102 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Kalın pamuklu dokuma
İşlemede	: İpek iplik, metal yassı tel
Kenar Temizlemede	: İpek iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Düz ve verev hesap iğnesi, gidip gelme gözeme, verev sarma.
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar antika baskı ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Mavi, kırmızı, koyu bordo, bordo, altın rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Açelya, pahlı zikzak dal, filiz
Geometrik Bezemede	: Kare biçimler, düz çizgi
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Açelya, pahlı zikzak dal ve filiz motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut, kare ve düz çizgi motifleri non-figüratif bir yaklaşımla soyut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; iki adet açelya dalı motifi, bir merkeze yönlendirilmiş sıralama ile yerleştirilmiştir. En dışta; pahlı zikzak dal üzerinde bulunan açelya ve filiz motifleri bağlantılı sıralama ile motifin üç kenarını sınırlamaktadır. Renklendirmede: açelyalarda kırmızı, mavi, yeşil, bordo; pahlı zikzak dalda koyu bordo; kare biçimlerde altın rengi kullanılmıştır. Altın renginde metal yassı tel, diğer renklerde ipek iplik kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 81. Tire Müzesi'nde bulunan 866 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 82. Tire Müzesi'nde bulunan 866 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 35. Tire Müzesi'nde bulunan 866 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

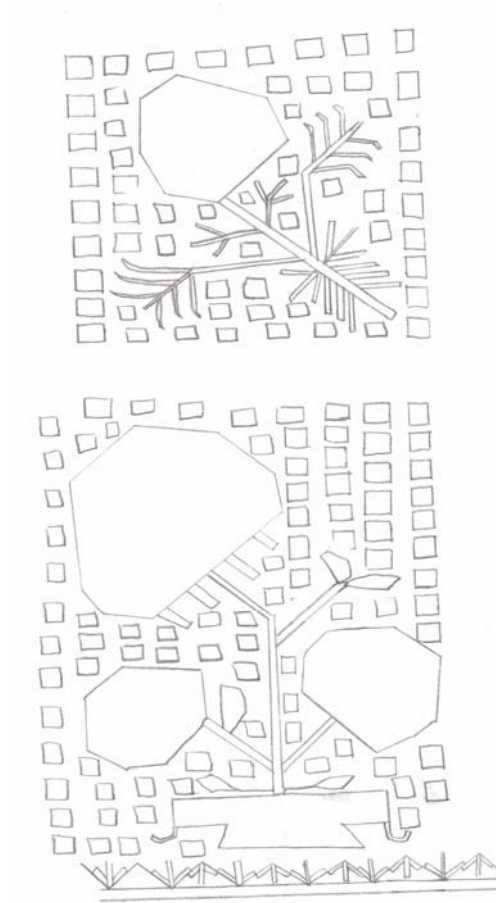
Örnek No	: 36
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 83-84
Çizim No	: 36
Envanter No	: 940
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 18.05.1966
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Yusuf Nardoğan'dan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 21.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Lekelidir.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 36x106 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Kalın pamuklu dokuma
İşlemede	: İpek iplik, metal yassı tel
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Muşabak, düz ve verrev hesap iğnesi, verrev sarma.
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar ince kıvrılarak antika baskı ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Leylak rengi, koyu leylak rengi, gece mavisi, mürdüm rengi, açık petrol mavisi, başak sarısı, siyah, altın rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Çiçek, sümbül, dal, filiz, kök.
Geometrik Bezemede	: Kare ve dikdörtgen biçimleri, zikzak, düz çizgi
Nesneli Bezemede	: Saksı
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Saksıda çiçek motifi anti-natüralist ve sür-realist bir yaklaşımla somut, kare, dikdörtgen biçimleri ve zikzak motifleri non-figüratif bir yaklaşımla soyut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; iki adet sümbüllü çiçek dalı motifi, bir merkeze yönlendirilmiş sıralama ile oturtulmuştur. Altı adet saksıda çiçek motifi, iki sıra halinde, aşağıdan yukarıya yönlendirilerek, sümbüllü çiçek dalı motifinin üç kenarına düzgün sıralama ile yerleştirilmiştir. Motiflerin ara boşluklarına kare ve dikdörtgen biçimleri belli düzen içinde serpiştirilmiştir. Zikzak ve filizden oluşan bordür, bağlantılı sıralama ile çiçek dalı motifinin üç kenarını kuşatmaktadır. En dışta; düz çizgiden oluşan bordür bağlantılı sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede, saksıda çiçek motifinde; leylak rengi, koyu leylak rengi, gece mavisi, mürdüm rengi, açık petrol mavisi, başak sarısı ipek iplik seçilmiştir. Zikzakta ve dikdörtgen bordürde siyah ipek iplik, filizlerde açık petrol mavisi ve leylak rengi ipek iplik, kare ve dikdörtgen biçimli serpmelerde altın rengi metal yassı tel kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 83. Tire Müzesi'nde bulunan 940 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 84. Tire Müzesi'nde bulunan 940 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 36. Tire Müzesi'nde bulunan 940 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

Örnek No	: 37
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 85-86
Çizim No	: 37
Envanter No	: 2115
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 16.10.1972
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Ahmet Gülbeyoğlu'ndan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 21.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Lekelidir. İşleme iplerinin renklerinde solma vardır. Bordür işleminde sökûlmeler mevcuttur. Metal iplik sıyrılmıştır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 45x128 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Kalın keten dokuma
İşlemede	: İpek iplik, Metal bükümlü ipek iplik
Kenar Temizlemede	: İpek iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Verev pesent, gidip gelme gözeme, düz sarma, verev sarma
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar sarma tekniği ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Altın rengi, açık çimen yeşili, açık mavi, gümüş rengi, kiremit kırmızısı, koyu camgöbeği yeşili, yavruağzı pembe, siyah
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Karanfil, gül, sümbül, dal, yaprak, karanfil yaprağı, testere uçlu yaprak
Geometrik bezemede	: Düz çizgi.
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Karanfil, gül, sümbül, dal ve karanfil yaprağı, testere uçlu yaprak motifleri, anti-natüralist bir yaklaşımla somut, düz çizgi motifli non-figüratif bir yaklaşımla soyut olarak biçimlendirilmiştir.

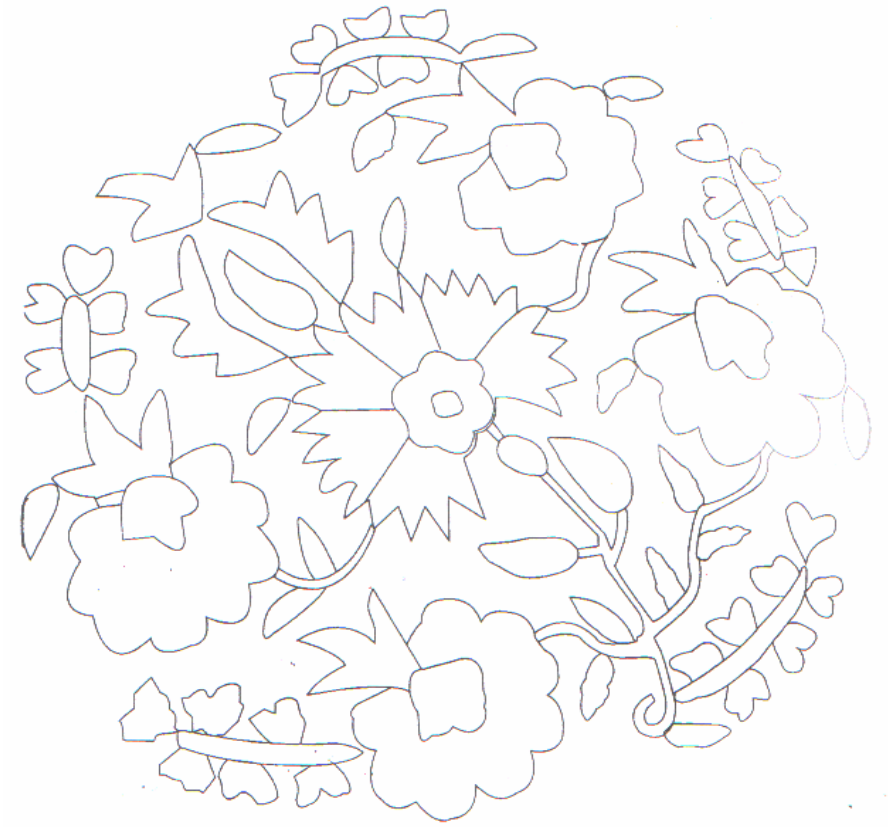
Kompozisyon : Peşkirin iki kısa kenarına; iki adet karanfil, sümbül, dal ve yaprak motifleri, aşağıdan yukarıya doğru yönlendirilerek düzgün sıralama ile yerleştirilmiştir. En dışta; düz çizgi motifli bağlantılı sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede: güllerde gümüş ve altın rengi; karanfilde kiremit kırmızısı, altın rengi, gümüş rengi ve açık mavi; yapraklarda kiremit kırmızısı, yavruağzı pembe ve açık çimen yeşili; sümbüllerde koyu camgöbeği yeşili kullanılmıştır. Birimlerin etrafı siyah renk konturludur. Altın ve gümüş renginde metal bükümlü ipek iplik, diğer renklerde ipek iplik kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 85. Tire Müzesi'nde bulunan 2115 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 86. Tire Müzesi'nde bulunan 2115 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 37. Tire Müzesi'nde bulunan 2115 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

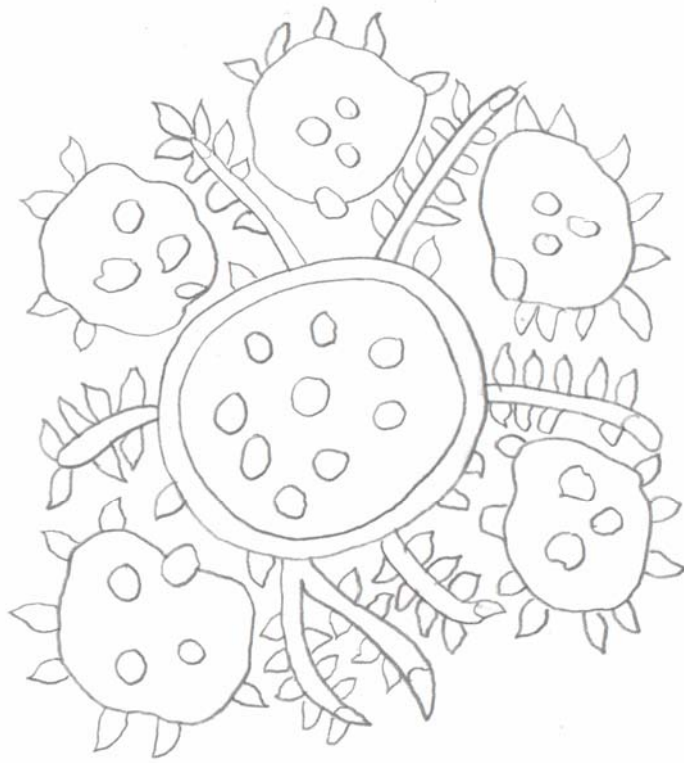
Örnek No	: 38
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 87-88
Çizim No	: 38
Envanter No	: 992
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 08.07.1966
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Ayşe Sebil'den satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 21.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: İşleme ipi kumaşı boyamıştır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 40x200 cm.
Saçak Boyu	: 5 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Kalın keten dokuma
İşlemede	: Pamuklu iplik, metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel
Kenar Temizlemede	: Kumaşın boy ipliği olan keten iplik kullanılmıştır.
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Verev pesent, civankaşı, muşabak, balıksırtı, gidip gelme gözeme, düz hesap iğnesi, düz sarma
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar, basit saçak bükme tekniği ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Gümüş rengi, yağ yeşili, bordo, buz mavisi, koyu mavi, siyah.
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Kaktüs
Geometrik Bezemede	: Dikdörtgen ve dörtgen biçimleri, düz çizgi
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Kaktüs motifi anti-natüralist bir yaklaşımla somut, dikdörtgen, dörtgen ve düz çizgi motifi non-figüratif bir yaklaşımla soyut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; iki adet kaktüs motifi düzgün sıralama ile yerleştirilmiştir. Kaktüs motifi ortada büyük ve dallı, etrafında ise küçük boyutta düzenlenmiştir. Ara boşluklara dörtgen motifleri serpiştirilmiştir. En dışta; düz çizgi motifi bağlantılı sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede; gümüş rengi metal bükümlü ipek iplik ve metal yassı tel, yağ yeşili, bordo, buz mavisi, koyu mavi ve siyah pamuklu iplik kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 87. Tire Müzesi'nde bulunan 992 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 88. Tire Müzesi'nde bulunan 992 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 38. Tire Müzesi'nde bulunan 992 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

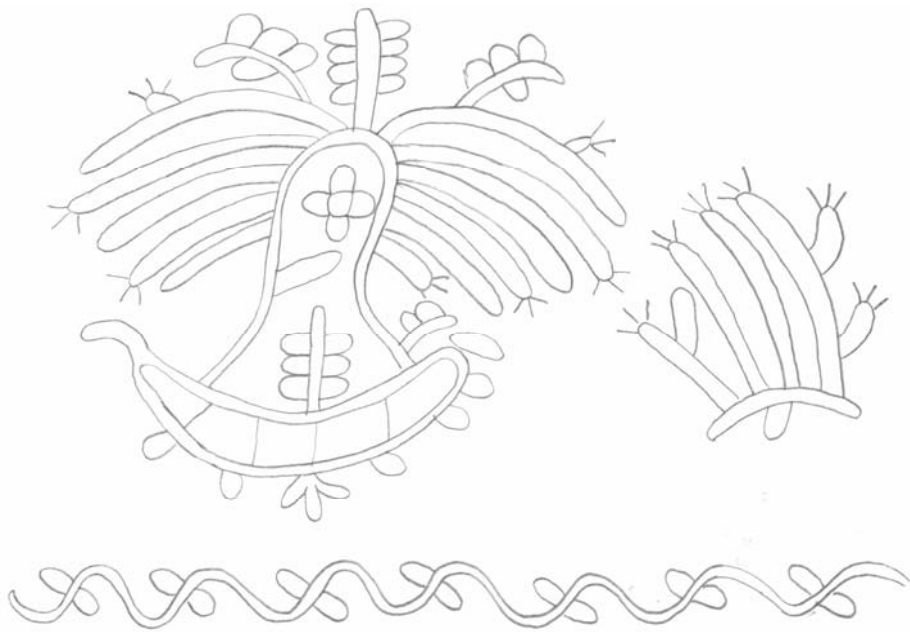
Örnek No	: 39
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 89-90
Çizim No	: 39
Envanter No	: 82-12
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 10.10.1982
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Nazmiye Erçevik'ten satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 21.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Lekelidir.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 38x124 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce pamuklu dokuma
İşlemede	: İpek iplik, metal yassı tel, metal bükümlü ipek iplik
Kenar Temizlemede	: İpek iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Balıksırtı, düz sarma, verev sarma, muşabak, düz pesent, gidip gelme gözeme.
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar çırpma dikişi ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Altın rengi, açık çingene pembe, koyu çingene pembe, mor, su yeşili, koyu kahverengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Kaktüs, S kıvrımlı dal, yaprak.
Nesneli Bezemede	: Saksı
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Kaktüs, S kıvrımlı dal, yaprak ve saksı motifleri anti-natüralist ve sür-realist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; iki adet kayık biçimli saksıda kaktüs motifi düzgün sıralama ile yerleştirilmiştir. Saksıda kaktüs motiflerinin arasına küçük boyutta kaktüs motifi yerleştirilmiştir. En dışta; S kıvrımlı dal ve yapraklardan oluşan bordür bağlantılı sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede; altın rengi metal yassı tel ve metal bükümlü ipek iplik, açık ve koyu çingene pembe, mor, su yeşili ve koyu kahverengi ipek iplik kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 89. Tire Müzesi'nde bulunan 82-12 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 90. Tire Müzesi'nde bulunan 82-12 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 39. Tire Müzesi'nde bulunan 82-12 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

Örnek No	: 40
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 91-92
Çizim No	: 40
Envanter No	: 1939
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 25.04.1972
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Naciye Köseleci'den satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 21.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Yıpranmıştır. Pas lekelidir. Kısa kenarın birinde kenar temizleme dikişi sökülmüştür.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 37x90 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce pamuklu dokuma
İşlemede	: İpek iplik, Metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel
Kenar Temizlemede	: İpek iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur. Uzun kenarlarda ikiye adet boyuna yol bulunmaktadır.
İşlemede	: Düz ve verrev pesent, düz ve verrev sarma, gidip gelme gözeme, üçgen susma
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar çırpma dikişi ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Altın rengi, petrol mavisi, turuncu, siyah, krem
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Filiz, C ve S kıvrımlı dal, üç dilimli yaprak
Geometrik Bezemede	: Kare ve dikdörtgen biçimleri, zikzak
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Filizli kıvrımlı dal motifleri, anti-natüralist bir yaklaşımla somut, kare, dikdörtgen biçimleri ve zikzak motifleri, non-figüratif bir yaklaşımla soyut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına, üç adet, C ve S kıvrımlı dal, filiz ve üç dilimli yaprak motifleri, sağdan sola doğru yönlendirilerek yatay şekilde düzgün sıralama ile yerleştirilmiştir. Ara boşluklara kare ve dikdörtgen biçimleri serpiştirilmiştir.
	En dışta; üçgenlerin birleşiminden oluşan zikzak motifi bağlantılı sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede: filizlerde; petrol mavisi, turuncu ve siyah renk ipek iplik kullanılmıştır. Kıvrımlı dal, üç dilimli yaprak, kare ve dikdörtgen biçimlerinde altın rengi metal bükümlü iplik ve metal yassı tel kullanılmıştır. Bordürde ise siyah renk ipek iplik kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 91. Tire Müzesi'nde bulunan 1939 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 92. Tire Müzesi'nde bulunan 1939 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 40. Tire Müzesi'nde bulunan 1939 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

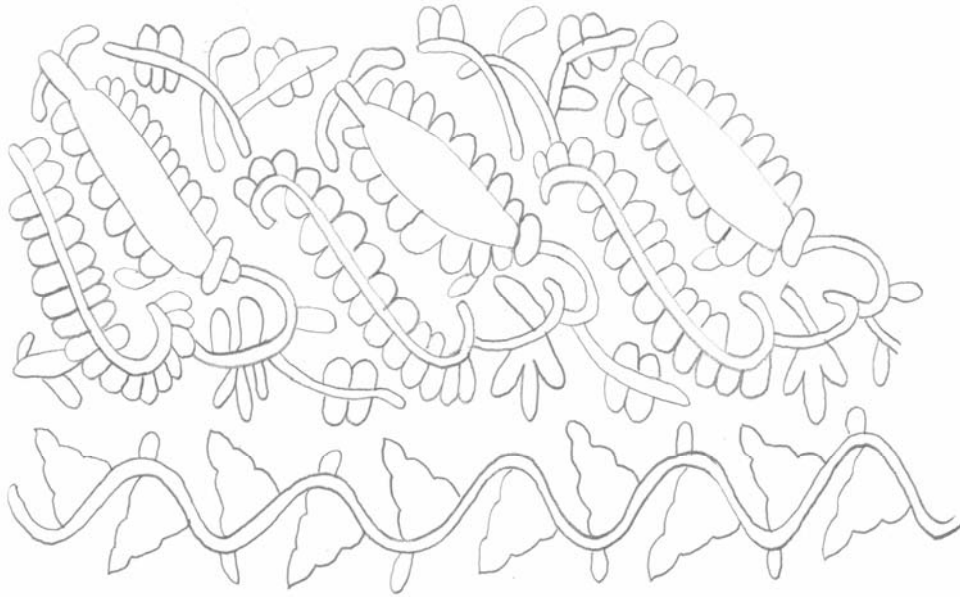
Örnek No	: 41
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 93-94
Çizim No	: 41
Envanter No	: 2306
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 06.06.1973
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 21.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Lekelidir.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 37x125 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce ipek-pamuk dokuma (Bürümcük)
İşlemede	: Metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Balıksırtı, düz sarma
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar antika baskı ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Altın rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Karababa (karabaş otu) çiçeği, küpe çiçeği, tomurcuk, dal, sarmaşık yaprağı, S kıvrımlı dal
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Karababa (karabaş) çiçeği, küpe çiçeği, tomurcuk, dal, S kıvrımlı dal, sarmaşık yaprağı motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; beş adet karababa çiçeği ve küpe çiçeği motifleri, sağdan sola diagonal şekilde düzgün sıralama ile yerleştirilmiştir. En dışta; S kıvrımlı dal ve sarmaşık yaprağı motiflerinden oluşan bordür bağlantılı ve düzgün sıralama ile kenarı sınırlandırmaktadır. Renklendirmede, altın rengi metal bükümlü ipek iplik ve metal yassı tel tonlamalı kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 93. Tire Müzesi'nde bulunan 2306 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 94. Tire Müzesi'nde bulunan 2306 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 41. Tire Müzesi'nde bulunan 2306 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

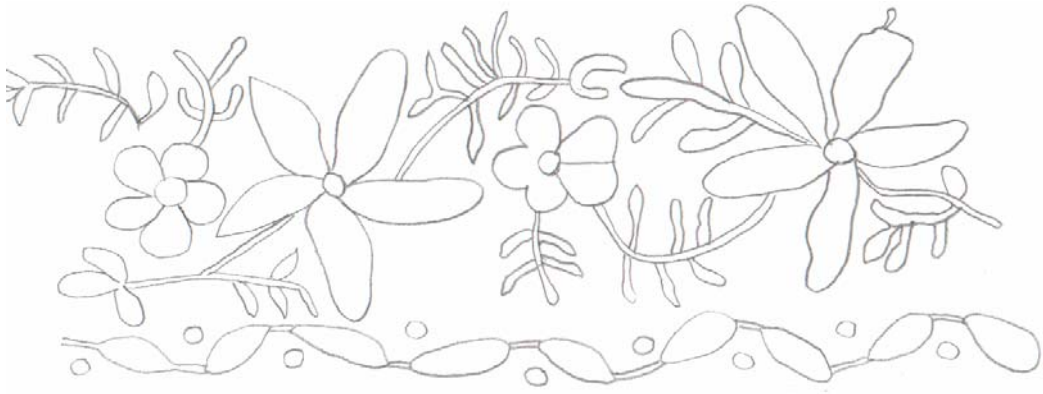
Örnek No	: 42
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 95-96
Çizim No	: 42
Envanter No	: 2703
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 03.07.1973
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Gülser Uyar'dan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 21.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Lekeli ve pas lekeli.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 39x115 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Kalın pamuklu dokuma
İşlemede	: Metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel, pamuklu iplik
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Düz pesent, düz sarma, iplik yürütülerek düz sarma, balıksırtı
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar zürafa tekniği ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Altın rengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Zambak çiçekleri, bahar dalı ve yapraklar
Geometrik Bezemede	: Daire
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Zambak çiçeği, bahar dalı ve yaprak motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut, daire biçimleri non-figüratif bir yaklaşımla soyut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; zambak çiçeği, bahar dalı ve yaprak motifleri, yatay şekilde düzgün sıralama ile yerleştirilmiştir. En dışta, yaprakların birleştirilmesiyle ve ara boşluklara daireler serpiştirilmesiyle oluşan bordür bağlantılı sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede altın rengi metal bükümlü ipek iplik ve metal yassı tel tonlamalı kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 95. Tire Müzesi'nde bulunan 2703 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 96. Tire Müzesi'nde bulunan 2703 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 42. Tire Müzesi'nde bulunan 2703 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

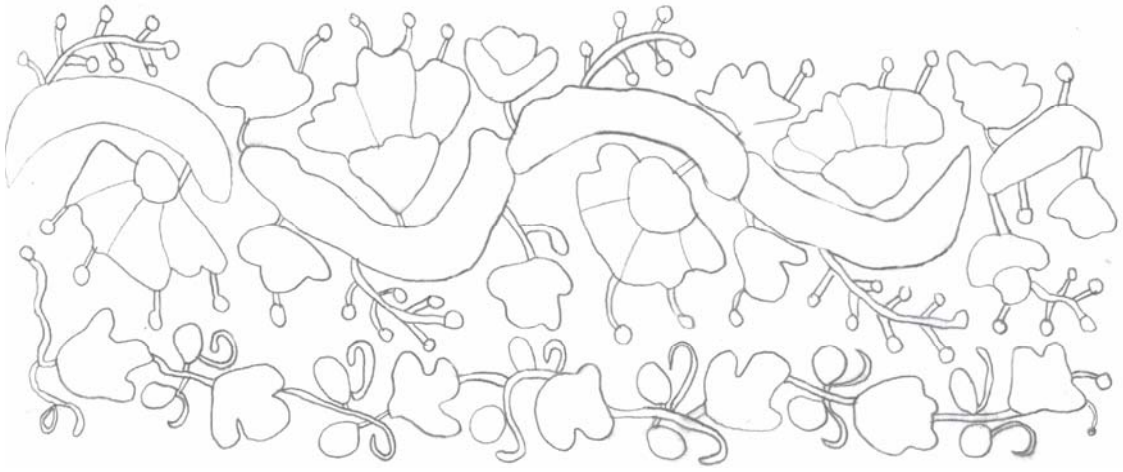
Örnek No	: 43
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 97-98
Çizim No	: 43
Envanter No	: 2000-2
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 12.12.2000
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Hakkı Uludağ'dan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 23.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Metal iplikte kararma görülmüştür.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 34x110 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce pamuklu dokuma
İşlemede	: Metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel, ipek iplik, pamuklu iplik
Kenar Temizlemede	: İpek iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Düz pesent, iplik yürütülerek düz sarma, muşabak, delerek ciğerdeldi
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar zürafa tekniği ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Altın rengi, gümüş rengi, patlıcan moru
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Gül, tomurcuk, C kıvrımlı dal, kıvrımlı dal
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Gül, tomurcuk, C kıvrımlı dal, kıvrımlı dal motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; gül, C kıvrımlı dal ve tomurcuk motifleri, yatay şekilde düzgün sıralama ile yerleştirilmiştir. En dışta; kıvrımlı dal, gül ve tomurcuk motiflerinden oluşan bordür bağlantılı sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede; altın ve gümüş rengi metal bükümlü iplik ve patlıcan moru ipek iplik kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 97. Tire Müzesi'nde bulunan 2000-2 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 98. Tire Müzesi'nde bulunan 2000-2 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 43. Tire Müzesi'nde bulunan 2000-2 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

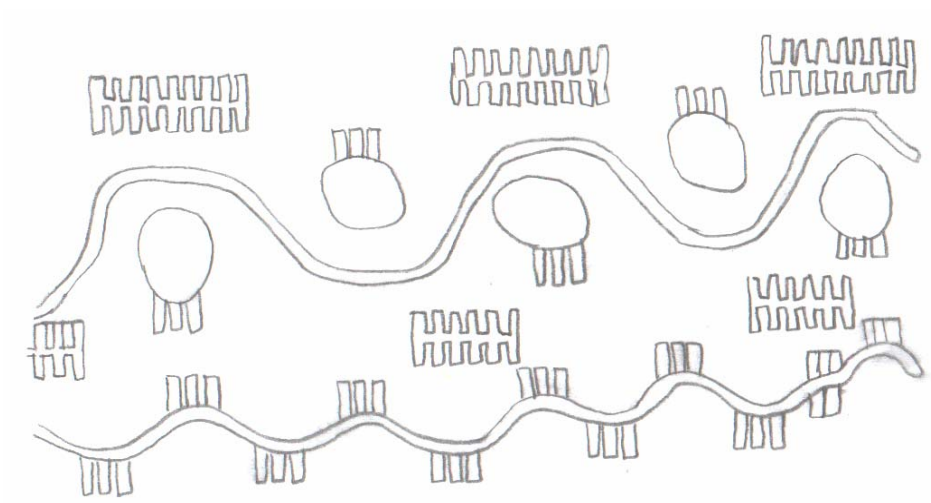
Örnek No	: 44
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 99-100
Çizim No	: 44
Envanter No	: 818
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 14.01.1965
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Hatice Sarı'dan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 23.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: İyi durumdadır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 36x171 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: Kalın pamuklu dokuma
İşlemede	: Metal bükümlü ipek iplik, metal yassı tel, ipek iplik
Kenar Temizlemede	: Sentetik dikiş ipliği
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde enine yollu dokunmuştur.
İşlemede	: Düz sarma, düz ve verev pesent
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar teyellenerek temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem ve mavi
İşlemede	: Gümüş rengi, altın rengi, çingene pembe, mürdüm rengi, civciv sarısı, koyu mavi, krem, turuncu, açık su yeşili, açık kahverengi
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel bezemede	: Nar, nar yaprağı, pahlı zikzak dal, S kıvrımlı dal, yaprak
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Nar, pahlı zikzak dal, S kıvrımlı dal ve yaprak motifleri anti-natüralist bir yaklaşımla somut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; pahlı zikzak dal motifi, yatay şekilde bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir. Nar ve nar yaprağı motifleri pahlı zikzak dalın üstüne beş adet, altına beş adet olmak üzere düzgün sıralama ile yerleştirilmiştir. En dışta; S kıvrımlı dal ve yapraklardan oluşan bordür bağlantılı sıralama ile kenarı sınırlamaktadır. Renklendirmede: narlarda altın rengi, gümüş rengi, koyu mavi, çingene pembe, civciv sarısı, turuncu, açık su yeşili, açık kahverengi; nar yapraklarında, pahlı zikzak dal ve S kıvrımlı dalda gümüş rengi; bordürdeki yapraklarda açık kahverengi, açık su yeşili, krem, turuncu, koyu mavi, mürdüm rengi, çingene pembe, civciv sarısı, renkleri kullanılmıştır. Altın ve gümüş renginde metal bükümlü ipek iplik, diğer renklerde ipek iplik kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 99. Tire Müzesi'nde bulunan 818 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 100. Tire Müzesi'nde bulunan 818 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 44. Tire Müzesi'nde bulunan 818 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

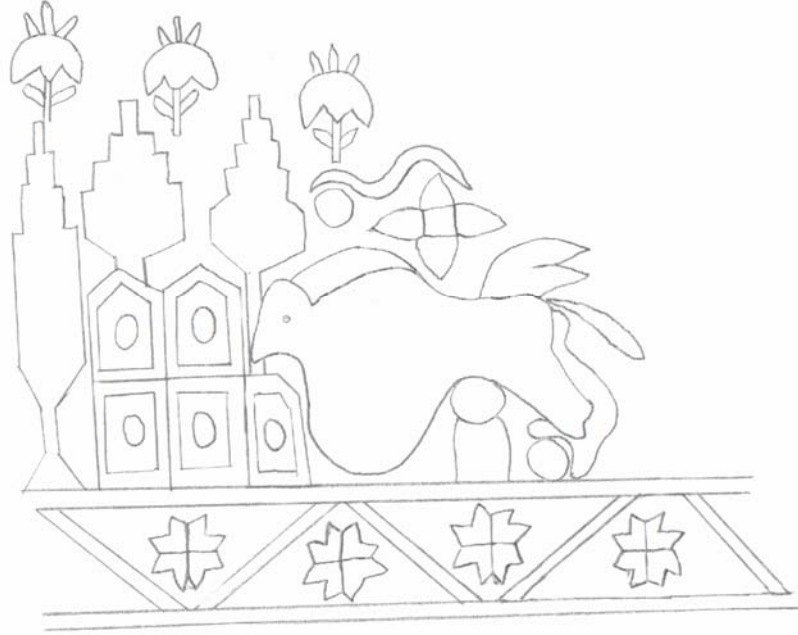
Örnek No	: 45
Eserin Adı	: Peşkir
Fotoğraf No	: 101-102
Çizim No	: 45
Envanter No	: 1064
Koleksiyona Geliş Tarihi	: 16.12.1966
Koleksiyona Geliş Biçimi	: Tire'den Tahir Koçan'dan satın alınmıştır.
Koleksiyondaki Yeri	: Depoda korunmaktadır.
İnceleme Tarihi	: 21.10.2010
Tarihlendirme	: 20. yüzyıl
Bugünkü Durumu	: Yıpranmıştır.
Onarım Durumu	: Onarım görmemiştir.
Ürünün Boyutları (Enxboy)	: 40x125 cm.
Kullanılan Malzemeler	:
Zeminde	: İnce pamuklu dokuma
İşlemede	: İpek iplik, metal yassı tel, metal bükümlü ipek iplik
Kenar Temizlemede	: İpek iplik
Uygulanan Teknikler	:
Zeminde	: Bez ayağı tekniğinde dokunmuştur.
İşlemede	: Düz ve verev hesap iğnesi, düz pesent, gidip gelme gözeme, verev sarma, muşabak
Kenar Temizlemede	: Kısa kenarlar çırpma dikişi ile temizlenmiştir.
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
İşlemede	: Şeker pembe, krem, açık yağ yeşili, koyu yağ yeşili, mavi, bordo, gümüş rengi, altın rengi, koyu gri.
Kenar Temizlemede	: Krem
Bezeme Konuları	:
Bitkisel Bezemede	: Selvi ağacı, nar, çiçek, pahlı zikzak dal, yaprak
Figürlü bezemede	: Kuş
Geometrik Bezemede	: Dikdörtgen
Nesneli Bezemede	: Mezar taşı
Birimlerin Biçimlendirilmesi	: Selvi ağacı, çiçek, pahlı zikzak dal, yaprak, nar, kuş ve mezar taşı motifleri anti-natüralist ve sür-realist bir yaklaşımla somut, dikdörtgen motifli non-figüratif bir yaklaşımla soyut olarak biçimlendirilmiştir.
Kompozisyon	: Peşkirin iki kısa kenarına; dikdörtgen zeminde bulunan selvi ağacı, nar, çiçek, mezar taşı ve kuş motiflerinden oluşan üç adet manzara tasviri, düzgün ve bağlantılı sıralama ile yerleştirilmiştir.
	Renklendirmede: selvi ağacında, yapraklarda ve pahlı zikzak dalda açık ve koyu yağ yeşili ipek iplik; mezar taşında mavi ipek iplik ve gümüş rengi metal bükümlü ipek iplik; kuşta şeker pembe ve krem ipek iplik; kuşun arkasındaki birimde koyu gri; narlarda bordo, krem, şeker pembe ve koyu yağ yeşili ipek iplik; dikdörtgen zeminde altın rengi metal yassı tel; çiçeklerde bordo, krem ve şeker pembe ipek iplik kullanılmıştır.

Fotoğraf No: 101. Tire Müzesi'nde bulunan 1064 envanter numaralı peşkirin genel görünüşü

Fotoğraf No: 102. Tire Müzesi'nde bulunan 1064 envanter numaralı peşkirin detay görünüşü

Çizim No: 45. Tire Müzesi'nde bulunan 1064 envanter numaralı peşkirin desen çizimi

3. TİRE MÜZESİ'NDE BULUNAN EL İŞLEMELERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

3.1. Eserlerin Koleksiyona Geliş Tarihi

Araştırma kapsamında bulunan örneklerin koleksiyona geliş dağılımı yıllara göre kronolojik olarak sıralanmıştır.

1959 yılında bir adet, 1963 yılında iki adet, 1964 yılında bir adet, 1965 yılında beş adet, 1966 yılında yedi adet, 1969 yılında üç adet, 1970 yılında bir adet, 1972 yılında sekiz adet, 1973 yılında on adet, 1975 yılında bir adet, 1976 yılında bir adet, 1979 yılında iki adet, 1982 yılında bir adet, 2000 yılında iki adet olmak üzere toplam kırk beş adet eser Tire Müzesi koleksiyonuna kazandırılmıştır.

Eserlerin koleksiyona geliş tarihinin bilinmesi, eserlerin müzede ne kadar süre içerisinde korunduğunun tespit edilmesi açısından önem taşımaktadır.

3.2. Eserlerin Koleksiyona Geliş Biçimi

Araştırma kapsamında bulunan örnekler Tire ve çevresine aittir. Örneklerin kırk iki tanesi satın alma yolu ile iki tanesi hediye edilerek müzeye kazandırılmıştır. Bir adet örneğin müzeye geliş biçimi bilinmemektedir.

Eserlerin müzeye kazandırılmasına kaynaklık eden isimler, kazandırılan eser sayısına göre aşağıda sıralanmıştır.

Fatma SAYLIK, Hatice SOYLU, Gülser UYAR, Tahir KOÇAN, Hakkı ULUDAĞ, Şerife KAVAK, Naciye KÖSELECİ, Semiha TOPUZ ve Hüseyin TÜYLEK ikişer adet; Nimet ÇAYIR, Ahmet GÜLBEOĞLU, Suzan ÇETİN, Yusuf NARDOĞAN, Emine ŞİMŞİR, Ayşe SEBİL, Nazmiye ERÇEVİK, Şükran ERGÜN, Nazım KARABULUT, Nazire YÖRÜK, Hatice SARI, Kemal SARIOĞLU, Tahsin ÇANKIRI, Meral DEĞİRMENCİOĞLU, İsmail KARACA, Hatice TÜRKMEN, Perihan KELEŞ, Adnan ÖZ, Ahmet ALBEYOĞLU, Emine ÇINAR, Hüsnüye KOTAKÇI, Zeyyat BATTAL, Nazmiye ERSEVİL ve Fatma KUNDAKÇI birer adet eser kazandırmışlardır. Üç adet örneğe ait kaynak kişi bilinmemektedir.

3.3. Eserlerin Koleksiyondaki Yeri

Araştırma kapsamında incelen eserler Tire Müzesi Etnografik Eşyalar Deposu'nda bulunmaktadır. Eserler, bohçalara nizamlı şekilde yerleştirildikten sonra, raf ve paket numarası verilerek korunmaktadır.

3.4. Eserlerin Tarihlendirmesi

Yazılı kaynaklardaki işlemlerin 20. yüzyıl; tür, malzeme, teknik, renk, motif, kompozisyon özellikleri incelendiğinde²³ araştırma kapsamındaki örneklerle paralellik göstermektedir. Bu sebeple incelenen örneklerin tarihlendirmesi 20. yüzyıl olarak düşünülmektedir.

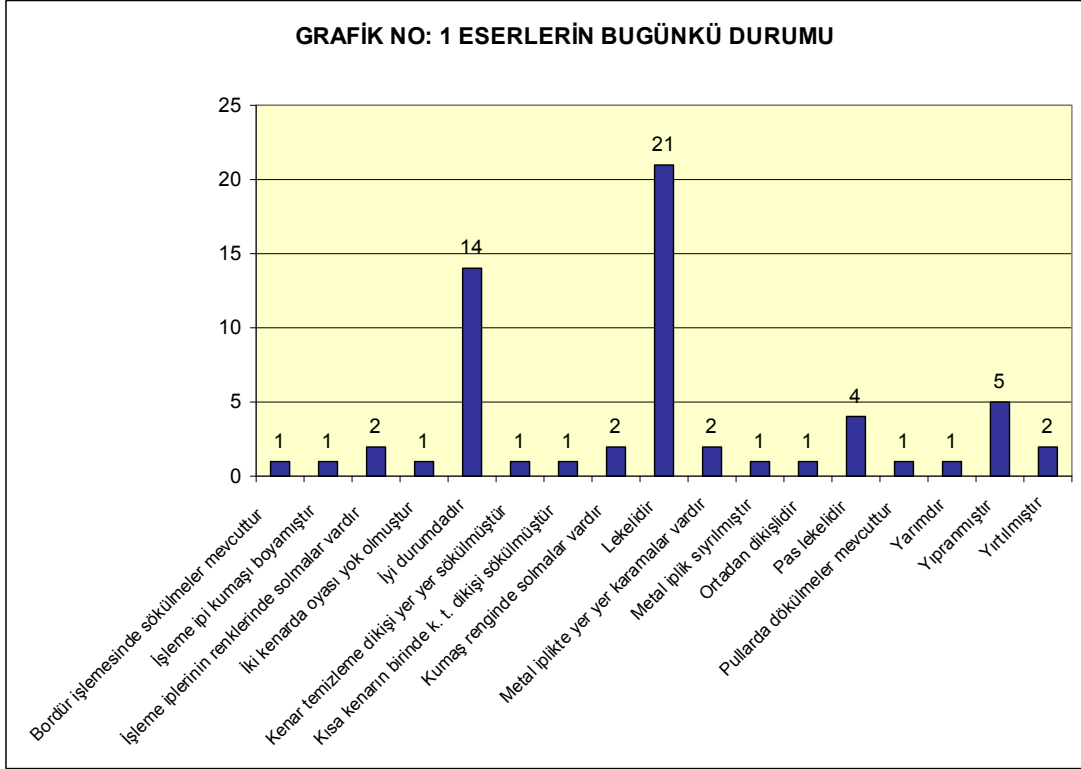
²³ Barışta, H, Örcün, A. g. e. , 1999, s.151-193. , Barışta Örcün a. g. e. , 2001, s.15-79.

3.5. Eserlerin Bugünkü Durumu

İnceleme kapsamındaki el işlemeli eserlerin bugünkü durumları gözlem sonucunda elde edilmiştir. Eserlerin bugünkü durumlarının örneklere göre sayı dağılımları, ilgili tablo ve grafikte görülmektedir.

TABLO NO: 1 ESERLERİN BUGÜNKÜ DURUMU

Eserlerin Bugünkü Durumu		Bordür işleminde sökümler mevcuttur	İşleme ipi kumaşı boyanmıştır	İşleme plerinin renklerinde solmalar vardır	İki kenarda oyası yok olmuştur	İyi durumdadır	Kenar temizleme dikisi yer yer sökülmüştür	Kısa kenarın birinde k.t. dikisi sökülmüştür	Kumaş renginde solmalar vardır	Lekelidir	Metal iplikte yer yer karamalar vardır	Metal iplik sıyrılmıştır	Ortadan dikişlidir	Pas lekeli	Pullarda sökümler mevcuttur	Yarımdır	Yıpranmıştır	Yırtılmıştır	GENEL TOPLAM
Örnekler	Türler																		
Örnek No: 1	Başörtüsü									X									1
Örnek No: 2	Bohça									X									1
Örnek No: 3	Bohça									X									1
Örnek No: 4	Bohça								X										1
Örnek No: 5	Bohça																X		1
Örnek No: 6	Bohça									X									1
Örnek No: 7	Bohça								X										1
Örnek No: 8	Bohça														X				1
Örnek No: 9	Çarşaf					X													1
Örnek No: 10	Çarşaf					X													1
Örnek No: 11	Çevre									X									1
Örnek No: 12	Havlu					X													1
Örnek No: 13	Havlu					X													1
Örnek No: 14	Havlu									X						X	X		3
Örnek No: 15	Örtü			X			X			X							X	X	5
Örnek No: 16	Örtü		X							X									2
Örnek No: 17	Peşkir												X						1
Örnek No: 18	Peşkir									X							X		2
Örnek No: 19	Peşkir					X													1
Örnek No: 20	Peşkir					X													1
Örnek No: 21	Peşkir					X													1
Örnek No: 22	Peşkir					X													1
Örnek No: 23	Peşkir					X													1
Örnek No: 24	Peşkir					X													1
Örnek No: 25	Peşkir					X													1
Örnek No: 26	Peşkir									X									1
Örnek No: 27	Peşkir					X													1
Örnek No: 28	Peşkir									X									1
Örnek No: 29	Peşkir									X									1
Örnek No: 30	Peşkir									X	X								2
Örnek No: 31	Peşkir									X			X						2
Örnek No: 32	Peşkir													X					1
Örnek No: 33	Peşkir					X													1
Örnek No: 34	Peşkir									X									1
Örnek No: 35	Peşkir									X									1
Örnek No: 36	Peşkir									X									1
Örnek No: 37	Peşkir	X		X						X		X							4
Örnek No: 38	Peşkir		X																1
Örnek No: 39	Peşkir									X									1
Örnek No: 40	Peşkir							X						X			X		3
Örnek No: 41	Peşkir									X									1
Örnek No: 42	Peşkir									X				X					2
Örnek No: 43	Peşkir										X								1
Örnek No: 44	Peşkir					X													1
Örnek No: 45	Peşkir																X		1
GENEL TOPLAM	45	1	1	2	1	14	1	1	2	21	2	1	1	4	1	1	5	2	61

Eserlerin bugünkü durumlarının sebebi ve sayısal değerleri şu şekilde açıklanmaya çalışılmıştır;

Yirmi bir adet örneğin; sandıkta bohça ile saklanmasına rağmen dış etkenlerden olan hava ve nemin işlemelerin zemin dokumalarının **lekelenmesine** sebep olmuştur.

On dört adet örneğin lekesiz, sağlam ve **iyi durumda** olduğu görülmüştür.

Beş adet örnekte, kullanma sonucunda veya zamanın olumsuz etkisinden kaynaklanarak **yıprandığı** görülmüştür.

Müze deposunda korunan işlemler, raflara yerleştirilirken bohçalar içerisine sıkı bir şekilde sarılmıştır. Bohçaların raftan alınıp yerine bırakılması sırasında dağılmaması için toplu iğneyle kapatılması esnasında, bazen işlemler de iğne ile tutturulmuştur. Zemin katta bulunan deponun nemli olma olasılığından toplu iğnelerin paslanması sebebiyle dört adet örnekte noktalar halinde **toplu iğneden kaynaklanan pas lekeleri** tespit edilmiştir.

İki adet örnekte nem ve çeşitli dış etkenler sebebiyle **kumaş renginde solma** ve **metal bükümlü ipliklerde karar**ma vardır. Aynı sebeple iki adet örnekte, **işleme ipinin rengi solmuş** bir adet örnekte **işleme ipi kumaşı boyamıştır**.

Hammaddesi lif olan işlemelerin kullanılma sırasında herhangi bir sebeple iki adet örnekte **kenar temizleme dikişi sökülüş**, birer adet örnekte **bordür işleminde sökümler** ve **yırtıklar görölüş**, bir adet örnekte **metal bükümlü ipek iplik sıyrılmış**, bir adet örnekte de **kenar temizleme oyası yok olmuştur**.

3.6. Eserlerin Onarım Durumu

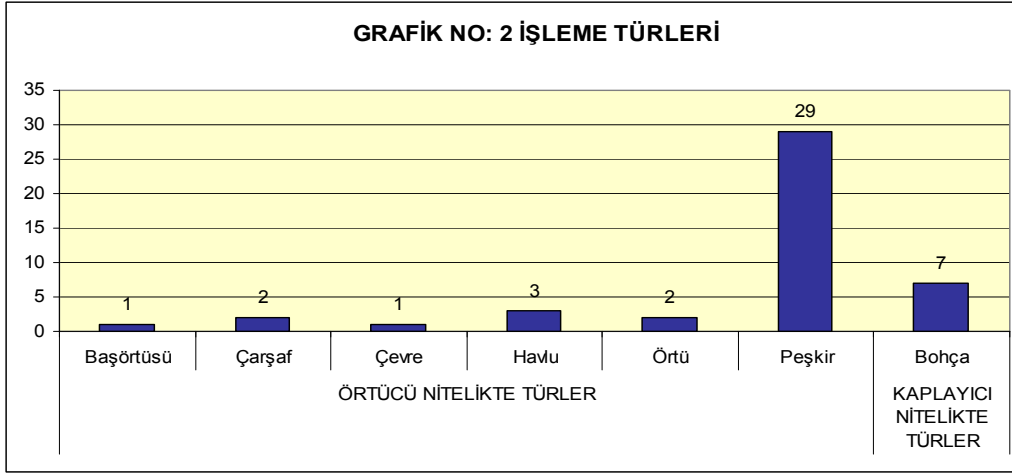
Gözlemlerden edinilen bilgiler doğrultusunda, araştırma kapsamında incelenen örneklerin herhangi bir onarım görmediğı tespit edilmiştir.

3.7. İşleme Türleri

Araştırma kapsamında incelenen el işlemeli türler ve sayı dağılımları, ilgili tablo ve grafikte görülmektedir.

TABLO NO: 2 İŞLEME TÜRLERİ

İşleme Türleri	ÖRTÜCÜ VE KAPLAYICI NİTELİKTE TÜRLER									
	Örtücü Nitelikte Türler						ÖRTÜCÜ NİTELİKTE TÜRLER ARA TOPLAM	Kaplayıcı Nitelikte Türler	KAPLAYICI NİTELİKTE TÜRLER ARA TOPLAM	GENEL TOPLAM
	Başörtüsü	Çarşaf	Çevre	Havlu	Örtü	Peşkir				
Örnekler										
Örnek No: 1	X						1		1	1
Örnek No: 2								X	1	1
Örnek No: 3								X	1	1
Örnek No: 4								X	1	1
Örnek No: 5								X	1	1
Örnek No: 6								X	1	1
Örnek No: 7								X	1	1
Örnek No: 8								X	1	1
Örnek No: 9		X					1			1
Örnek No: 10		X					1			1
Örnek No: 11			X				1			1
Örnek No: 12				X			1			1
Örnek No: 13				X			1			1
Örnek No: 14				X			1			1
Örnek No: 15					X		1			1
Örnek No: 16					X		1			1
Örnek No: 17						X	1			1
Örnek No: 18						X	1			1
Örnek No: 19						X	1			1
Örnek No: 20						X	1			1
Örnek No: 21						X	1			1
Örnek No: 22						X	1			1
Örnek No: 23						X	1			1
Örnek No: 24						X	1			1
Örnek No: 25						X	1			1
Örnek No: 26						X	1			1
Örnek No: 27						X	1			1
Örnek No: 28						X	1			1
Örnek No: 29						X	1			1
Örnek No: 30						X	1			1
Örnek No: 31						X	1			1
Örnek No: 32						X	1			1
Örnek No: 33						X	1			1
Örnek No: 34						X	1			1
Örnek No: 35						X	1			1
Örnek No: 36						X	1			1
Örnek No: 37						X	1			1
Örnek No: 38						X	1			1
Örnek No: 39						X	1			1
Örnek No: 40						X	1			1
Örnek No: 41						X	1			1
Örnek No: 42						X	1			1
Örnek No: 43						X	1			1
Örnek No: 44						X	1			1
Örnek No: 45						X	1			1
GENEL TOPLAM	1	2	1	3	2	29	38	7	7	45

Araştırma kapsamında incelenen el işlemeli türler, sayı dağılımları ile alfabetik olarak şu şekilde sıralanmaktadır; bir adet başörtüsü, yedi adet bohça, iki adet çarşaf, bir adet çevre, üç adet havlu, iki adet örtü, yirmi dokuz adet peşkir olmak üzere toplamda yedi çeşit örtücü ve kaplayıcı nitelikteki işleme türü incelenmiştir. **Örtücü nitelikteki işlemler;** başörtüsü, çarşaf, çevre, havlu, örtü, peşkir. **Kaplayıcı nitelikte işlemlerden** bohça bulunmaktadır. İşlemeli türlerin tanımları şöyledir;

Başörtüsü: Makrama da denilen başörtülerini çevrelerden ayıran, parçalarda işlemenin uygulandığı kısımdır. Başörtülerinde işlenen kısım, genellikle iki dar kenar veya başın üstüne gelecek uzun kenarın ortasına rastlayan yerdir. Çok ince tülbenet veya pamuklu kumaşlara çeşitli tekniklerle işlenen başörtüleri kullanıldığı yere göre, namaz ve mevlit örtüleriyle, bürgü denilen -gelin başörtüsü- kırmızı bürümcük ve ipekli örtüler gibi isimler alır²⁴.

Bohça: 73x73 cm. 75x70 cm. 114x100 cm. 140x140 cm. vb. gibi değişik boyutlarda ya kare ya da kareye yakın dikdörtgen biçiminde olan keten, atlas, kadife, pamuklu vb. kumaşlar üzerine yapılan işlemlerle bezenmiş, eşyayı temiz bir biçimde saklamak veya taşımak amacıyla yapılmış örtülerdir. Bohçaların özellikle nişan bohçası olarak hazırlananların Türk sanatında önemli bir yeri vardır²⁵.

²⁴ Sürür, Ayten, **Türk İşleme Sanatı**, İstanbul, 1976. s.54.

²⁵ Barışta, H, Örcün, **Osmanlı İmparatorluğu Dönemi Türk İşlemleri**, Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1999, s.200.

Çarşaf: Yatağa güzel bir görünüm kazandırmak ve kirlenmesini önlemek amacıyla hazırlanmış, yatağın üstüne, yorganın altına serilen genellikle iki geniş kenarı işlemelerle süslenmiş büyük dikdörtgen örtüdür²⁶.

Çevre: Dört kenarı bordür biçiminde bezenmiş ya da dört köşesi motiflerle belirlenmiş keten, pamuklu dokumalar üzerine işlemelerle bezenmiş, 60x60 cm. civarında boyutları olan bir tür örtüdür²⁷.

Havlu: İki dar ucundaki havsız kısmı işlemelerle süslenmiş havlı, pamuklu dokumadan yapılmış değişik boyutlarda örtü ya da kurulama bezidir. Hamamda sarınma ya da kurulama bezi olarak kullanılan havluların baş, boy ve omuz olmak üzere üç parçadan oluşan takımları vardır. En gösterişlileri gelin hamamlarında ya da hamamda kız gösterirken kullanılan bu takım havlularının Türk kültüründe önemli bir yeri vardır²⁸. Araştırma kapsamındaki üç adet havlunun ölçüleri göz önüne alındığında ikisi baş havlusu, biri hamam havlusu olarak düşünülmektedir.

Örtü: Bir yerin veya eşyanın üzerini örtmek için kullanılan işlemeli veya işlemez kumaş.

Peşkir: Elleri, yüzü yıkadıktan sonra kurulamak için hazırlanmış iki dar ucu bordürle bezenmiş, ya keten ya da pamuklu dokumadan yapılmış dikdörtgen örtüdür. Peşkirlerin aynı zamanda peçete gibi dize örterek de kullanıldığı bilinmektedir. Peşkirler arasında “sumak peşkir” adı verilen yer sofrasını kuşatacak büyüklükte hazırlanmış ve işlemelerle süslenmiş olanları da vardır. Bu uzun peşkirler yer sofrasının çevresine oturanların hepsinin dizlerine örterek kullanılırdı²⁹. Yine kullanım yerine göre peşkirler; abdest peşkiri, şerbet peşkiri, yemek peşkiri olarak isimlendirilmiştir³⁰. Örnekler arasında ipekten dokunmuş şerbet peşkiri rastlanmaktadır.(Örnek No: 23)

²⁶ A.y. s.203.

²⁷ Barışta, H, Örcün, A. g. e. , 1999, s.203.

²⁸ A.y. s.212.

²⁹ A.y. , s. 222.

³⁰ Köklü, Hülya, “Nevşehir Müzesinde Bulunan Peşkirler Üzerine Bir Araştırma” **8.Uluslararası Geleneksel Sanatlar Sempozyumu Bildirileri**, Cilt II, İzmir, Tübitak yayımları, 2006. s. 675; Köklü H. , **İç Anadolu Bölgesindeki El İşlemeli Peşkirler**, Ankara, 2004, s.41. (A.Ü Fen Bilimleri Enstitüsü, Basılmamış Doktora tezi)

3.8. Eserlerin Boyutları

İşlemeli türlere ait boyutlar, örnekler üzerinde ölçülerek elde edilmiş, ölçümler enxboy olmak üzere cm. değerinde kaydedilmiştir. İşlemeli türlere ait boyutlar, ilgili tabloda görülmektedir.

TABLO NO: 3 ESERLERİN BOYUTLARI

Boyutlar cm.		En (cm.)	Boy (cm.)	Dantel boyu (cm.)	Diğüm boyu (cm.)	Saçak boyu (cm.)
Örnekler	Türler					
Örnek No: 1	Başörtüsü	54	120			
Örnek No: 2	Bohça	79	89			
Örnek No: 3	Bohça	89	92			
Örnek No: 4	Bohça	91	93			
Örnek No: 5	Bohça	84,5	86			
Örnek No: 6	Bohça	73	75			
Örnek No: 7	Bohça	81	91			
Örnek No: 8	Bohça	82,5	84			
Örnek No: 9	Çarşaf	141	190	3		
Örnek No: 10	Çarşaf	114	188	4		
Örnek No: 11	Çevre	41	41			
Örnek No: 12	Havlu	59	113		3,5	5
Örnek No: 13	Havlu	47	105		3,5	5
Örnek No: 14	Havlu	104	91,5			1
Örnek No: 15	Örtü	46	46			
Örnek No: 16	Örtü	49	93			
Örnek No: 17	Peşkir	39	170			
Örnek No: 18	Peşkir	40	162			
Örnek No: 19	Peşkir	45	137			
Örnek No: 20	Peşkir	49	126			4,5
Örnek No: 21	Peşkir	42	121			
Örnek No: 22	Peşkir	47	190			
Örnek No: 23	Peşkir	55	130			
Örnek No: 24	Peşkir	50	117			
Örnek No: 25	Peşkir	44	156			
Örnek No: 26	Peşkir	40	120			
Örnek No: 27	Peşkir	43	120			
Örnek No: 28	Peşkir	42	133			
Örnek No: 29	Peşkir	41	124			
Örnek No: 30	Peşkir	44	140			
Örnek No: 31	Peşkir	38	90			
Örnek No: 32	Peşkir	38	116			
Örnek No: 33	Peşkir	44	107			
Örnek No: 34	Peşkir	41	99			
Örnek No: 35	Peşkir	42	102			
Örnek No: 36	Peşkir	36	106			
Örnek No: 37	Peşkir	45	128			
Örnek No: 38	Peşkir	40	200			5
Örnek No: 39	Peşkir	38	124			
Örnek No: 40	Peşkir	37	90			
Örnek No: 41	Peşkir	37	125			
Örnek No: 42	Peşkir	39	115			
Örnek No: 43	Peşkir	34	110			
Örnek No: 44	Peşkir	36	171			
Örnek No: 45	Peşkir	40	125			

İncelenen örneklerdeki boyutlar şu şekildedir;

Bohçaların en ölçülerinin 73 cm. ile 91 cm. arasında, boy ölçülerinin 75 cm. ile 93 cm. arasında değiştiği; **çarşafların** en ölçülerinin 114 cm. ile 141 cm. arasında, boy ölçülerinin 188 cm. ile 190 cm. arasında değiştiği; **havluların** en ölçülerinin 47cm. ile 103 cm. arasında, boy ölçülerinin 91,5 cm. ile 113 cm. arasında değiştiği ancak boyu 91.5 cm. olan hamam havlusunun yarım olması sebebiyle gerçek boy ölçümü elde edilememiştir. Bütün şekliyle boy ölçüsü 183 cm. olarak düşünülmektedir. **Örtülerin** en ölçülerinin 46 cm. ile 49 cm. arasında, boy ölçülerinin 46 cm. ile 93 cm. arasında değiştiği; **peşkirlerin** en ölçülerinin 34 cm. ile 55 cm. arasında, boy ölçülerinin 90 cm. ile 200 cm. arasında değiştiği görülmüştür. Başörtüsü ve çevreye ait örnekler birer adettir. **Başörtüsünün** en ölçüsünün 54 cm. boy ölçüsünün 120 cm., **çevrenin** en ölçüsünün 41 cm. boy ölçüsünün 41 cm. olduğu belirlenmiştir.

İki adet havlunun saçak boylarının 5 cm. düğüm boylarının 3.5 cm. olduğu, hamam havlusunun saçak boyunun 1 cm. olduğu, iki adet peşkirin saçak boylarının 5 cm. ve 4,5 cm. ölçülere sahip olduğu görülmüştür.

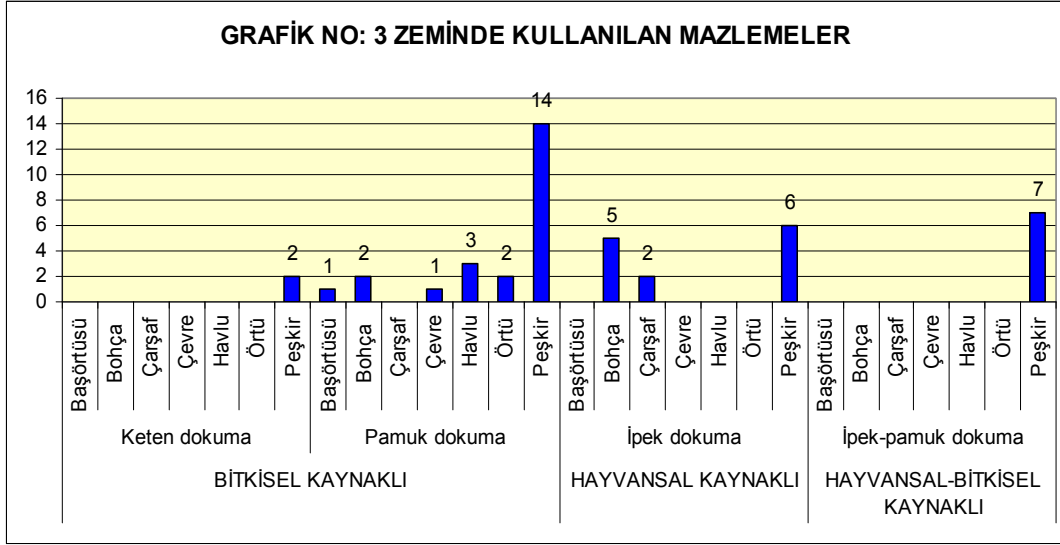
3.9. Malzeme Özellikleri

Örneklerin zemin-işleme-kenar temizleme ve süslemesinde kullanılan malzemeler hammadde kaynakları ile incelenmiştir.

Örneklerin **zemininde** kullanılan malzemeler ve sayı dağılımları, ilgili tablo ve grafikte görülmektedir.

TABLO: 4 ZEMİNDE KULLANILAN MALZEMELER

HAMMADELERİNE GÖRE		BİTKİSEL KAYNAKLI		HAYVANSAL KAYNAKLI	HAYVANSAL-BİTKİSEL KAYNAKLI	GENEL TOPLAM
Örnekler	Türler	Keten dokuma	Pamuk dokuma	İpek dokuma	İpek-pamuk dokuma	
ÖRNEK NO: 1	Başörtüsü		X			1
ÖRNEK NO: 2	Bohça			X		1
ÖRNEK NO: 3	Bohça		X			1
ÖRNEK NO: 4	Bohça			X		1
ÖRNEK NO: 5	Bohça			X		1
ÖRNEK NO: 6	Bohça		X			1
ÖRNEK NO: 7	Bohça			X		1
ÖRNEK NO: 8	Bohça			X		1
ÖRNEK NO: 9	Çarşaf			X		1
ÖRNEK NO: 10	Çarşaf			X		1
ÖRNEK NO: 11	Çevre		X			1
ÖRNEK NO: 12	Havlu		X			1
ÖRNEK NO: 13	Havlu		X			1
ÖRNEK NO: 14	Havlu		X			1
ÖRNEK NO: 15	Örtü		X			1
ÖRNEK NO: 16	Örtü		X			1
ÖRNEK NO: 17	Peşkir		X			1
ÖRNEK NO: 18	Peşkir		X			1
ÖRNEK NO: 19	Peşkir			X		1
ÖRNEK NO: 20	Peşkir			X		1
ÖRNEK NO: 21	Peşkir			X		1
ÖRNEK NO: 22	Peşkir				X	1
ÖRNEK NO: 23	Peşkir			X		1
ÖRNEK NO: 24	Peşkir			X		1
ÖRNEK NO: 25	Peşkir				X	1
ÖRNEK NO: 26	Peşkir				X	1
ÖRNEK NO: 27	Peşkir		X			1
ÖRNEK NO: 28	Peşkir		X			1
ÖRNEK NO: 29	Peşkir				X	1
ÖRNEK NO: 30	Peşkir				X	1
ÖRNEK NO: 31	Peşkir				X	1
ÖRNEK NO: 32	Peşkir		X			1
ÖRNEK NO: 33	Peşkir			X		1
ÖRNEK NO: 34	Peşkir		X			1
ÖRNEK NO: 35	Peşkir		X			1
ÖRNEK NO: 36	Peşkir		X			1
ÖRNEK NO: 37	Peşkir	X				1
ÖRNEK NO: 38	Peşkir	X				1
ÖRNEK NO: 39	Peşkir		X			1
ÖRNEK NO: 40	Peşkir		X			1
ÖRNEK NO: 41	Peşkir				X	1
ÖRNEK NO: 42	Peşkir		X			1
ÖRNEK NO: 43	Peşkir		X			1
ÖRNEK NO: 44	Peşkir		X			1
ÖRNEK NO: 45	Peşkir		X			1
GENEL TOPLAM		2	23	13	7	45

Kırk beş adet örneğin zemininde; bitkisel kaynaklı zemin dokuma türlerinden pamuk ve keten, hayvansal kaynaklı zemin dokuma türlerinden ipek, hayvansal-bitkisel kaynaklı ipek- pamuk kullanılmıştır.

Peşkirlerden on dört adet pamuklu dokuma, yedi adet ipek-pamuk dokuma, altı adet ipek dokuma, iki adet keten dokumanın kullanıldığı görülmüştür. Bohçalardan beş adet ipek dokuma, iki adet pamuklu dokuma zemin malzemesi olarak seçilmiştir. Altı adet bohçanın astar malzemesinde pamuklu dokuma kullanılmıştır. Üç adet havluda pamuklu dokuma, iki adet çarşafta ipek dokuma, iki adet örtü ve bir adet başörtüsü ve bir adet çevrenin zemininde pamuklu dokuma kullanılmıştır.

Toplam; yirmi dokuz adet (altı adet astarlarla birlikte) **pamuklu dokuma**, on üç adet **ipek dokuma**, yedi adet **ipek-pamuk dokuma**, iki adet **keten dokuma** işlemlerin zemin malzemesi olarak seçilmiştir.

Tirenin tarihi gelişimi içinde, tekstil sanayisinin fevkalade bir konumda bulunduğu, özellikle Osmanlı İmparatorluğu Döneminde dokuma endüstrisinin en gözde kentlerinden biri olduğu³¹ bilinmektedir.

Beylikler devrinden itibaren Tire'deki dokuma tezgâhları evlerde yoğun bir gelişim göstermiştir. Evlerde dokunan ve işlenen çevreler, peşkirler, bohça, yatak, yastık örtüleri ve “bürümcük” denen kumaşlar üretimin ana elemanları içinde bulunmuştur. Özellikle “Tire Peşkiri” olarak bilinen dokuma, Osmanlı'da literatüre

³¹ Armağan, A.munis, Tirede El Sanatları”, **Tire rehber**, Tire Belediyesi Yayını, 2008. s.98.

de girmiştir³². Günümüze ulaşan örneklerde işleme yapmak için Tire'ye has “yerli dokumalar” tercih edilmiştir.

Daha önce tarafımızdan incelen Tire Müzesi uçkur örneklerinde gözlenen “işlemeli kısımları seyrek diğer kısımları sık dokunuşlu” dokumalar peşkirlerde de karşımıza çıkmıştır. Bu durum, işlemenin daha zarif görünmesini sağlamak amacıyla yapıldığını düşündürmektedir. Dokumalar arasında isimlerini bilebildiğimiz; atlas, bürümcük, kadife ve tülbent kumaşların tanımları şu şekildedir;

Atlas: Genellikle giyimde gelinlik, sünnetlik ve şalvarda kullanılan, ipekten dokunmuş, çoğunlukla düz renkli olup nakışlı çeşitleri de olan, sertçe bir kumaştır³³.

Bürümcük: Tamamı ipekten veya ipek ve pamuk karışımından dokunan, iç giyim, kadın giyimi, yatak-yorgan çarşafalarında kullanılan, düz ve kıvrak olarak iki türü bulunan bir kumaştır³⁴.

Kadife: İpek, pamuk veya yünden parlak yüzü tüylü parlak yumuşak kumaş³⁵.

Tülbent: İnce ve seyrek dokunmuş, hafif ve yumuşak pamuklu bez³⁶.

³² A.y., s.98-99.

³³ Esiner, Özen, Mine, “Türkçede Kumaş Adları”, İ. Ü. E.F. Tarih Dergisi, 1980. s.302.

³⁴ Apak, Seviltekin, Melek, v.d., **Osmanlı Dönemi Kadın Giyimleri**, Ankara, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 1997, s.22.

³⁵ A.y., s.26.

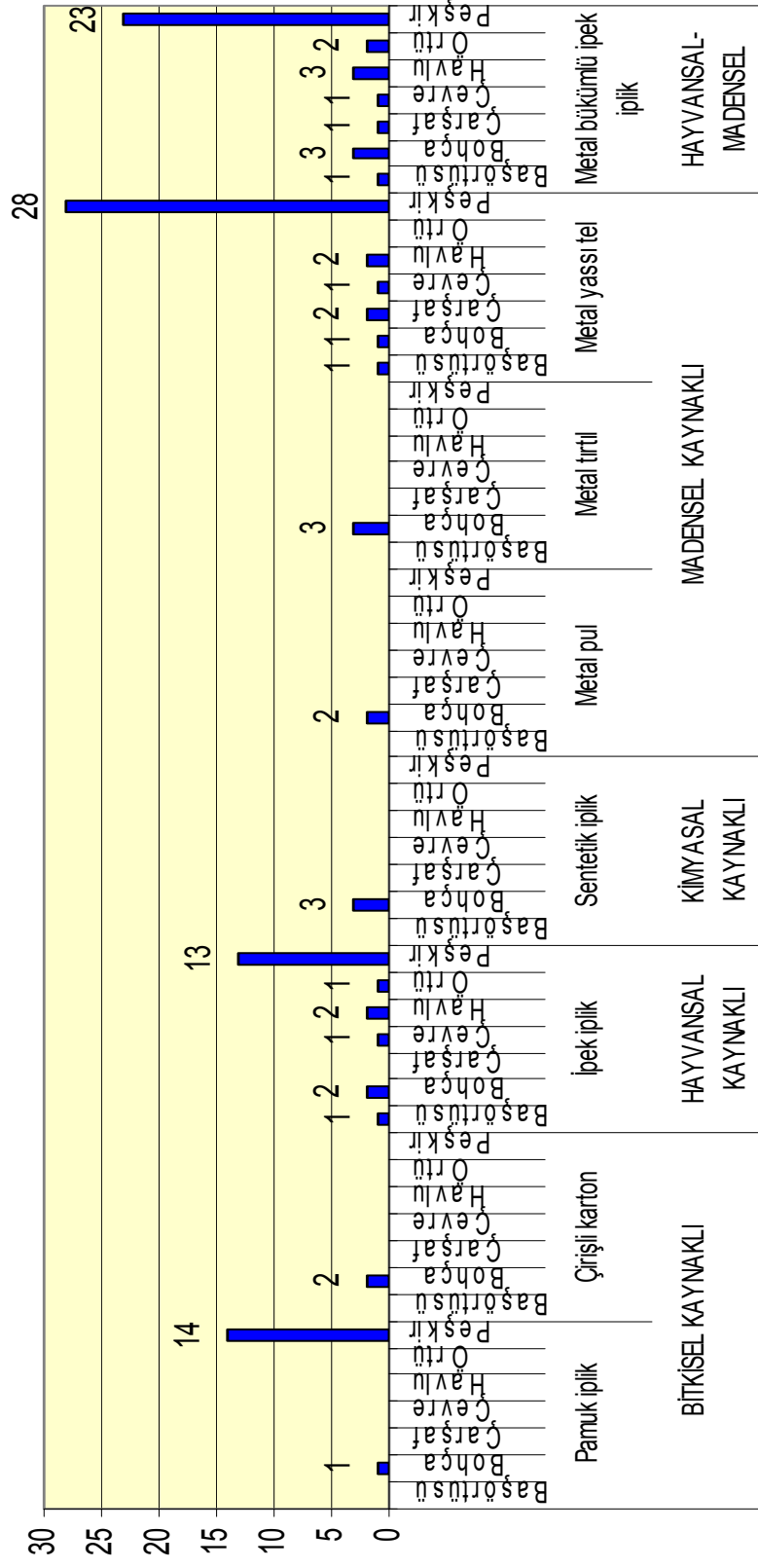
³⁶ **Büyük Türkçe Sözlük**, TDK., <http://www.tdkterim.gov.tr>. 05.04.2011.

İncelenen örneklerin işleminde kullanılan malzemeler ve sayı dağılımları, ilgili tablo ve grafikte görülmektedir.

TABLO: 5 İŞLEMEDE KULLANILAN MALZEMELER

HAMMADDELERİNE GÖRE		BİTKİSEL KAYNAKLI		HAYVANSAL KAYNAKLI	KİMYASAL KAYNAKLI	MADENSEL KAYNAKLI			HAYVANSAL-MADENSEL KAYNAKLI	GENEL TOPLAM
Örnekler	Türler	Pamuk iplik	Çirşli karton	ipek iplik	Sentetik iplik	Metal pul	Metal tırtıl	Metal yassı tel	Metal bükümü ipek iplik	
Örnek No: 1	Başörtüsü			X				X	X	3
Örnek No: 2	Bohça			X						1
Örnek No: 3	Bohça			X						1
Örnek No: 4	Bohça		X		X		X		X	4
Örnek No: 5	Bohça		X		X	X	X		X	5
Örnek No: 6	Bohça							X	X	2
Örnek No: 7	Bohça	X								1
Örnek No: 8	Bohça				X	X	X			3
Örnek No: 9	Çarşaf							X	X	2
Örnek No: 10	Çarşaf							X		1
Örnek No: 11	Çevre			X				X	X	3
Örnek No: 12	Havlu							X	X	2
Örnek No: 13	Havlu			X					X	2
Örnek No: 14	Havlu			X				X	X	3
Örnek No: 15	Örtü								X	1
Örnek No: 16	Örtü			X					X	2
Örnek No: 17	Peşkir	X						X		2
Örnek No: 18	Peşkir	X						X	X	3
Örnek No: 19	Peşkir	X						X	X	3
Örnek No: 20	Peşkir	X						X	X	3
Örnek No: 21	Peşkir	X						X	X	3
Örnek No: 22	Peşkir							X	X	2
Örnek No: 23	Peşkir			X				X	X	3
Örnek No: 24	Peşkir	X						X		2
Örnek No: 25	Peşkir	X						X	X	3
Örnek No: 26	Peşkir	X						X	X	3
Örnek No: 27	Peşkir							X	X	2
Örnek No: 28	Peşkir	X						X	X	3
Örnek No: 29	Peşkir							X	X	2
Örnek No: 30	Peşkir	X		X				X	X	4
Örnek No: 31	Peşkir			X				X	X	3
Örnek No: 32	Peşkir	X		X				X	X	4
Örnek No: 33	Peşkir							X		1
Örnek No: 34	Peşkir			X				X		2
Örnek No: 35	Peşkir			X				X		2
Örnek No: 36	Peşkir			X				X		2
Örnek No: 37	Peşkir			X					X	2
Örnek No: 38	Peşkir	X						X	X	3
Örnek No: 39	Peşkir			X				X	X	3
Örnek No: 40	Peşkir			X				X	X	3
Örnek No: 41	Peşkir							X	X	2
Örnek No: 42	Peşkir	X						X	X	3
Örnek No: 43	Peşkir	X		X				X	X	4
Örnek No: 44	Peşkir			X				X	X	3
Örnek No: 45	Peşkir			X				X	X	3
GENEL TOPLAM		15	2	20	3	2	3	35	34	114

GRAFİK NO: 4 İŞLEMEDE KULLANILAN MALZEMELER

İncelenen örneklerin işlemesinde kullanılan iplik çeşidi hammaddelerine göre bitkisel, hayvansal, kimyasal, madensel, hayvansal-madensel olmak üzere beş ana grupta toplanabilir.

Bitkisel kaynaklı ipliklerden pamuk iplik, hayvansal kaynaklı ipliklerden ipek iplik, kimyasal kaynaklı ipliklerden sentetik iplik, madensel kaynaklı metal yassı tel, hayvansal-madensel kaynaklı ipliklerden metal bükümlü ipek iplik kullanılmıştır. Buna göre örneklerin işleminde malzeme değerlendirmesi şu şekildedir;

Yirmi sekiz adet peşkirde metal yassı tel, yirmi üç adet peşkirde metal bükümlü ipek iplik, on dört adet peşkirde ipek iplik, iki adet peşkirde pamuklu iplik kullanılmıştır. Ayrıca on üç peşkirde, tel ile iplik yürütülerek sarma tekniğinin altında “yorgan ipliği” denilen pamuklu iplik bulunmaktadır. (Örnek no:17-18-19-20-21-24-26-28-30-32-43)

Üç adet bohçada sentetik iplik, üç adet bohçada metal bükümlü ipek iplik ve metal tırtıl; ikişer adet bohçada ipek iplik ve metal pul; birer adet bohçada metal yassı tel ve pamuklu iplik, işleme malzemesi olarak seçilmiştir.

Üç adet havluda metal bükümlü ipek iplik, iki adet havluda ipek iplik, iki adet havluda metal yassı tel, iki adet çarşafda metal yassı tel, iki adet örtüde metal bükümlü ipek iplik, bir adet örtüde ipek iplik, bir adet çarşafda metal bükümlü ipek iplik kullanılmıştır.

Bir adet başörtüsünde ipek iplik, metal bükümlü ipek iplik ve metal yassı tel, bir adet çevrede metal bükümlü ipek iplik ve metal yassı tel işleme malzemesi olarak seçilmiştir.

Toplamda; otuz beş adet örnekte **metal yassı tel**, otuz dört adet örnekte **metal bükümlü ipek iplik**, yirmi adet örnekte **ipek iplik**, üç adet örnekte **pamuklu iplik**, üç adet örnekte **metal tırtıl**, üç adet örnekte **sentetik iplik**, iki adet örnekte **metal pul** işleme malzemesi olarak kullanılmıştır. Sentetik iplik dival işi tekniğindeki bohçalarda alt ipi olarak ve pul tutturmada kullanılmıştır. İşlemede görünmeyen, işlemenin altında kalan malzeme on iki adet örnekte **pamuklu yorgan ipliği**, iki adet örnekte **çirişli kartondur**.

Metal bükümlü ipek iplik ve metal yassı telin bir arada kullanıldığı “gılıbdanlı” ya da “telli” şeklinde ifade edilen parlak işlemlerin³⁷ varlığı dikkat çekmektedir.

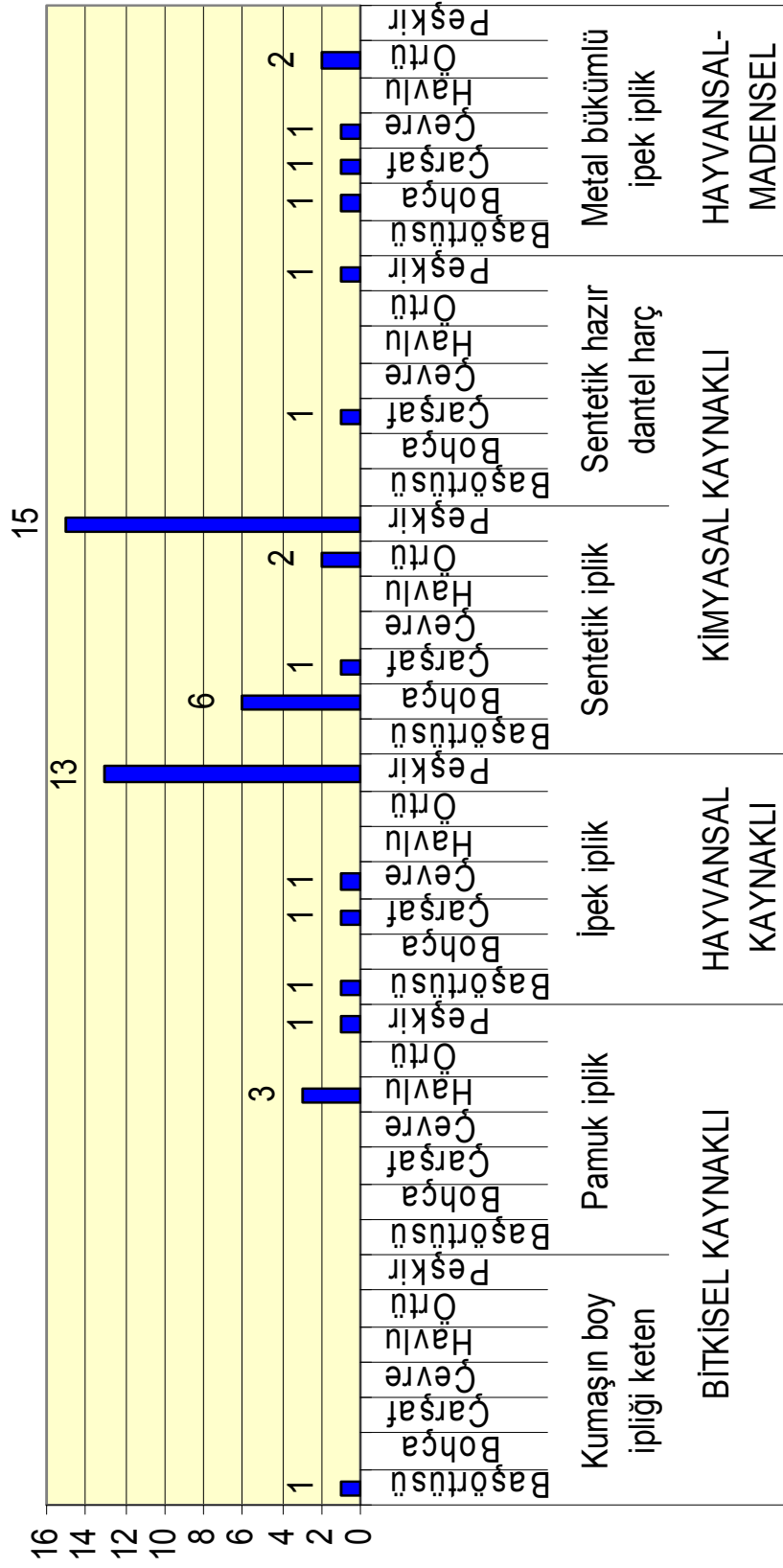
İncelenen örneklerin **kenar temizlemede kullanılan malzemeler** ve sayı dağılımları ilgili tablo ve grafikte görülmektedir.

TABLO: 6 KENAR TEMİZLEMEDE KULLANILAN MALZEMELER

HAMMADDELERİNE GÖRE		BİTKİSEL KAYNAKLI		HAYVANSAL KAYNAKLI	KİMYASAL KAYNAKLI		HAYVANSAL-MADENSEL KAYNAKLI	GENEL TOPLAM
Örnekler	Türler	Kumaş boy ipliği keten	Pamuk iplik	ipek iplik	Sentetik dikiş ipliği	Sentetik hazır dantel harç	Metal bükümlü ipek iplik	
Örnek No: 1	Başörtüsü			X				1
Örnek No: 2	Bohça				X			1
Örnek No: 3	Bohça				X			1
Örnek No: 4	Bohça				X			1
Örnek No: 5	Bohça				X			1
Örnek No: 6	Bohça						X	1
Örnek No: 7	Bohça				X			1
Örnek No: 8	Bohça				X			1
Örnek No: 9	Çarşaf			X			X	2
Örnek No: 10	Çarşaf				X	X		2
Örnek No: 11	Çevre			X			X	2
Örnek No: 12	Havlu		X					1
Örnek No: 13	Havlu		X					1
Örnek No: 14	Havlu		X					1
Örnek No: 15	Örtü				X		X	2
Örnek No: 16	Örtü				X		X	2
Örnek No: 17	Peşkir				X			1
Örnek No: 18	Peşkir				X			1
Örnek No: 19	Peşkir				X	X		2
Örnek No: 20	Peşkir		X	X				2
Örnek No: 21	Peşkir				X			1
Örnek No: 22	Peşkir				X			1
Örnek No: 23	Peşkir			X				1
Örnek No: 24	Peşkir				X			1
Örnek No: 25	Peşkir				X			1
Örnek No: 26	Peşkir			X				1
Örnek No: 27	Peşkir				X			1
Örnek No: 28	Peşkir			X				1
Örnek No: 29	Peşkir			X				1
Örnek No: 30	Peşkir			X				1
Örnek No: 31	Peşkir			X				1
Örnek No: 32	Peşkir				X			1
Örnek No: 33	Peşkir				X			1
Örnek No: 34	Peşkir				X			1
Örnek No: 35	Peşkir			X				1
Örnek No: 36	Peşkir				X			1
Örnek No: 37	Peşkir			X				1
Örnek No: 38	Peşkir	X						1
Örnek No: 39	Peşkir			X				1
Örnek No: 40	Peşkir			X				1
Örnek No: 41	Peşkir				X			1
Örnek No: 42	Peşkir				X			1
Örnek No: 43	Peşkir			X				1
Örnek No: 44	Peşkir				X			1
Örnek No: 45	Peşkir			X				1
GENEL TOPLAM		1	4	16	24	2	5	52

³⁷ İlker, Celale, **Ödemiş İpeğine İşlenen Nakış Teknikleri**, Konya, 1997, s.41.

GRAFİK NO: 5 KENAR TEMİZLEMEDE KULLANILAN MALZEMELER

İncelenen örneklerin kenar temizlemesinde kullanılan malzemeler şu şekildedir; on beş adet peşkirde sentetik dikiş ipliği, on üç adet peşkirde ipek iplik, birer adet peşkirde pamuklu iplik ve hazır dantel harç kullanılmıştır.

Altı adet bohçada sentetik dikiş ipliği, bir adet bohçada metal bükümlü ipek iplik kullanılmıştır.

Üç adet havluda pamuklu iplik, iki adet örtüde metal bükümlü ipek iplik, bir örtüde sentetik dikiş ipliği kullanılmıştır. Bir adet çevrede ipek iplik ve metal bükümlü ipek iplik, birer adet çarşafta sentetik dikiş ipliği, ipek iplik, metal bükümlü ipek iplik ve hazır dantel harç, bir adet başörtüsünde ipek iplik kenar temizleme malzemesi olarak seçilmiştir.

Toplamda; yirmi dört adet örnekte **sentetik dikiş ipliği**, on altı adet örnekte **ipek iplik**, beş adet örnekte **metal bükümlü ipek iplik**, dört adet örnekte **pamuklu iplik**, iki adet örnekte **sentetik hazır dantel harç**, bir adet örnekte **kumaşın boy ipliği olan keten iplik** kenar temizleme malzemesi olarak kullanılmıştır.

Değerlendirmeler sonucu, kırk beş adet örneğin hammaddelerine göre; **zemininde** dört adet dokuma türü, **işlemesinde** beş adet iplik çeşidi ve çirişli karton, **kenar temizlemesinde** beş adet iplik çeşidi ve bir çeşit hazır harç malzemesinin kullanıldığı tespit edilmiştir.

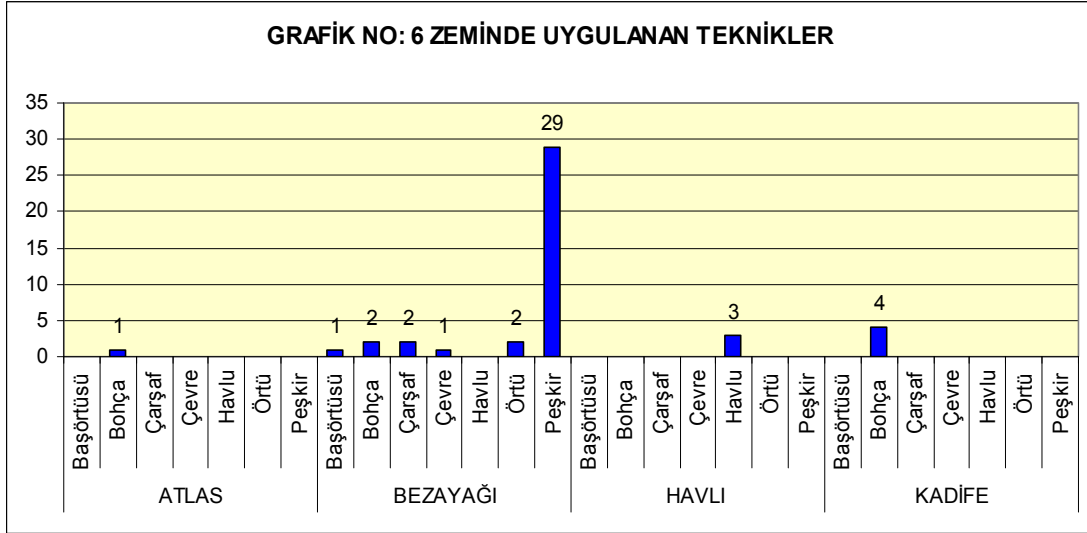
3.10. Teknik Özellikleri

Örneklerin zemin-işleme-kenar temizlemesinde kullanılan teknikler incelenmiştir.

İncelenen örneklerin zemininde uygulanan teknikler ve türlere göre sayı dağılımları, ilgili tablo ve grafikte görülmektedir.

TABLO: 7 ZEMİNDE UYGULANAN TEKNİKLER

Dokuma Teknikleri						GENEL TOPLAM
Örnekler	Türler	ATLAS	BEZAYAĞI	HAVLI	KADİFE	
Örnek No: 1	Başörtüsü		X			1
Örnek No: 2	Bohça	X				1
Örnek No: 3	Bohça		X			1
Örnek No: 4	Bohça				X	1
Örnek No: 5	Bohça				X	1
Örnek No: 6	Bohça		X			1
Örnek No: 7	Bohça				X	1
Örnek No: 8	Bohça				X	1
Örnek No: 9	Çarşaf		X			1
Örnek No: 10	Çarşaf		X			1
Örnek No: 11	Çevre		X			1
Örnek No: 12	Havlu			X		1
Örnek No: 13	Havlu			X		1
Örnek No: 14	Havlu			X		1
Örnek No: 15	Örtü		X			1
Örnek No: 16	Örtü		X			1
Örnek No: 17	Peşkir		X			1
Örnek No: 18	Peşkir		X			1
Örnek No: 19	Peşkir		X			1
Örnek No: 20	Peşkir		X			1
Örnek No: 21	Peşkir		X			1
Örnek No: 22	Peşkir		X			1
Örnek No: 23	Peşkir		X			1
Örnek No: 24	Peşkir		X			1
Örnek No: 25	Peşkir		X			1
Örnek No: 26	Peşkir		X			1
Örnek No: 27	Peşkir		X			1
Örnek No: 28	Peşkir		X			1
Örnek No: 29	Peşkir		X			1
Örnek No: 30	Peşkir		X			1
Örnek No: 31	Peşkir		X			1
Örnek No: 32	Peşkir		X			1
Örnek No: 33	Peşkir		X			1
Örnek No: 34	Peşkir		X			1
Örnek No: 35	Peşkir		X			1
Örnek No: 36	Peşkir		X			1
Örnek No: 37	Peşkir		X			1
Örnek No: 38	Peşkir		X			1
Örnek No: 39	Peşkir		X			1
Örnek No: 40	Peşkir		X			1
Örnek No: 41	Peşkir		X			1
Örnek No: 42	Peşkir		X			1
Örnek No: 43	Peşkir		X			1
Örnek No: 44	Peşkir		X			1
Örnek No: 45	Peşkir		X			1
GENEL TOPLAM		1	37	3	4	45

İncelenen örneklerin zemininde; atlas, bez ayağı, havlı ve kadife dokuma tekniklerinin uygulandığı görülmüştür. Örneklerdeki dokuma teknikleri ve türlere bağlı sayı dağılımları şu şekilde ifade edilmiştir;

Peşkirlerin tamamı, iki adet bohça, iki adet çarşaf, iki adet örtü, bir adet başörtüsü ve bir adet çevre bez ayağı tekniğinde dokunmuştur. Dört adet bohça kadife dokuma tekniğinde, üç adet havlu havlı dokuma tekniğinde, bir adet bohça atlas dokuma tekniğinde dokunmuştur.

Toplamda; otuz yedi adet örnekte **bez ayağı** dokuma tekniği, dört adet örnekte **kadife** dokuma tekniği, üç adet örnekte **havlı** dokuma tekniği, bir adet örnekte **atlas** dokuma tekniğinin uygulandığı belirlenmiştir.

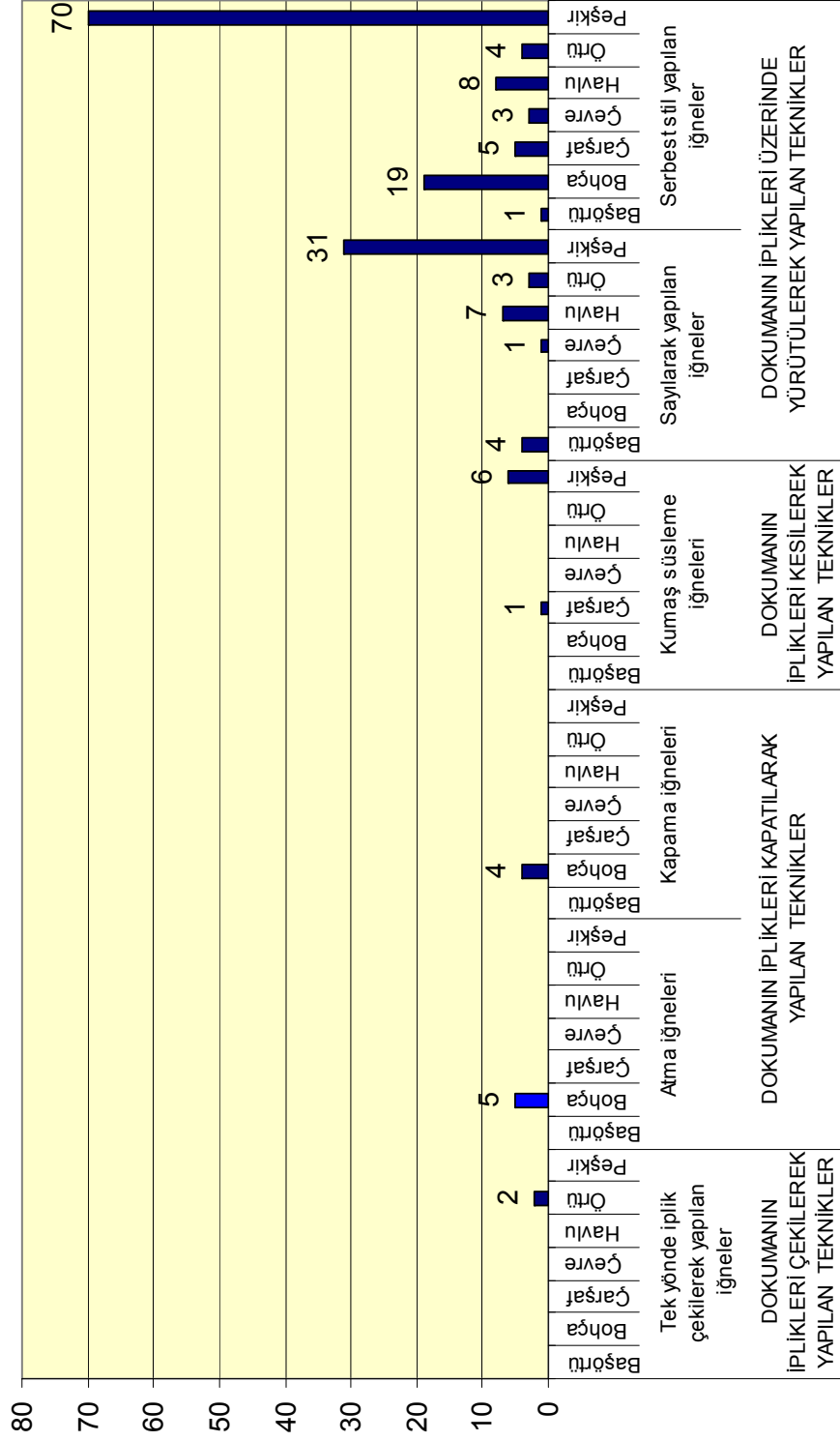
İncelenen örneklerin **işlemesinde uygulanan teknikler**, dokumanın atkı ve çözgü iplikleri üzerinde oluşan iğnelerin uygulama biçimlerine göre; **dokumanın iplikleri çekilerek, dokumanın iplikleri kapatılarak, dokumanın iplikleri kesilerek ve dokumanın iplikleri üzerinde yürütülerek** uygulanan iğne teknikleri olmak üzere dört ana grup altında incelenmiştir. Dört ana grup kendi içinde tekrar gruplara ayrılmıştır. **Dokumanın iplikleri çekilerek** uygulanan teknikler kendi içinde **tek yönde iplik çekilerek** yapılanlar, **dokumanın iplikleri kapatılarak** uygulanan teknikler kendi içinde **atma iğne ve kapama iğne teknikleri** ile yapılanlar, **dokumanın iplikleri kesilerek** uygulanan teknikler kendi içinde **kenar süsleme ve kumaş süsleme iğne teknikleri** ile yapılanlar, **dokumanın iplikleri üzerinde yürütülerek** yapılan teknikler kendi içinde **serbest stil ve sayılarak** yapılan iğne teknikleri olarak ayrılmıştır. Tespit edilen iğne teknikleri alt başlıklarının altında yer bulmuştur.

İncelenen örneklerin işlemesinde uygulanan teknikler ve türlere göre sayı dağılımları, ilgili tablo ve grafikte görülmektedir.

TABLO NO: 8 İŞLEMEDE UYGULANAN TEKNİKLER

İşlem e Teknikleri		İŞLEMEDE UYGULANAN İĞNE TEKNİKLERİ																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
		DOKUMANIN İPLİKLERİ ÇEKİLEREK		DOKUMANIN İPLİKLERİ KAPATILARAK							DOKUMANIN İPLİKLERİ KESİLEREK		DOKUMANIN İPLİKLERİ ÜZERİNDE YÜRÜTÜLEREK YAPILAN İĞNE TEKNİKLERİ																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
		YAPILAN İĞNE TEKNİKLERİ		YAPILAN İĞNE TEKNİKLERİ							YAPILAN İĞNE TEKNİKLERİ																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
		TEK YONDE İPLİK ÇEKİLEREK YAPILAN İĞNE TEKNİKLERİ	DOKUMANINI PUKLERİ ÇEKİLEREK YAPILAN İĞNELERARA TOPLAM	ATMA İĞNELERİ			KAPAMA İĞNELERİ				DOKUMANINI PUKLERİ KAPATILARAK YAPILAN İĞNELERARA TOPLAM	KUMAŞ SÜSLEME İĞNELERİ		DOKUMANINI PUKLERİ KESİLEREK YAPILAN İĞNELERARA TOPLAM	Dokumanın İplikleri Üzerinde Sayılarak Yapılan İğneler							DOKUMANINI PUKLERİ SAYILARAK YAPILAN İĞNELERARA TOPLAM	Dokumanın İplikleri Üzerinde Serbest Stil Yapılan İğneler																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
				Düz sarma	Kabartma sarma	Yarma sarma	Jakopyen atma	Tırtıl tuturma	Tırtıl ile pul tuturma	Delerek Çiğirdeldi		Çiğirdeldi	Cıvankeşi		Gözeme	Hasır İğne	Düz Hesap İğne	Verrev Hesap İğne	Muşabak	Düz pesent	Verrev Pesent		Tahrirli pesent	Düz sarma	Verrev sarma	Uçgen Susma	Baliksırı	Çin iğnesi	Gölgeli çin iğnesi	Çöp işi	Gıdıp gelme gözeme	Makine dikisi	Muşabağın ilk sırası	Düz pesent	Verrev pesent	Sap işi	Düz sarma	İplik yürütülerek düz sarma	Verrev sarma	Tohum işi	Zincir işi																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Örnekler	Türler	Çekme ajur																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									

GRAFİK NO: 7 İŞLEMEDE UYGULANAN TEKNİKLER

İncelenen örneklerin işleminde görülen iğne teknikleri ve türlere göre sayı dağılımları şöyledir;

Dokumanın iplikleri çekilerek yapılan iğneler, tek yönde iplik çekilerek yapılan alt başlığının altındaki **çekme ajur** iki adet örtüde uygulanmıştır.

Dokumanın iplikleri kapatılarak yapılan iğneler, atma iğne alt başlığında **düz sarma** iğne tekniğinin iki adet bohçada, **kabartma sarma** bir adet bohçada, **yarma sarma** bir adet bohçada, **jakopyen atma** iğne tekniğinin bir adet bohçada yer aldığı görülmektedir.

Kapama iğne alt başlığı altında **tırtıl tutturma** iğne tekniği, **tırtıl ile pul tutturma** iğne tekniği ikişer adet bohçada uygulanmıştır.

Dokumanın iplikleri kesilerek yapılan iğnelerin alt başlığından biri olan **kumaş süsleme iğne tekniğinin** altında delerek ve kesilerek uygulanan **ciğerdeldi** tekniği altı adet peşkirde ve bir adet çarşafta bulunmaktadır.

Dokumanın iplikleri üzerinde yürütülerek yapılan iğne teknikleri **sayılarak** ve **serbest stil** yapılan iğne teknikleri olmak üzere iki alt başlığa ayrılır.

Dokumanın iplikleri üzerinde **sayılarak** yapılan iğne tekniklerinin uygulandığı tür ve sayı dağılımları şu şekildedir; sayılarak uygulanan **ciğerdeldi** iki adet örtüde, **civankaşı** bir adet peşkirde, **gözeme** iğnelerinden **gidip gelme gözeme** beş adet peşkir, bir adet başörtüsü ve bir adet hamam havlusunda uygulama alanı bulmuştur. **Hasır iğne** bir adet hamam havlusunda uygulanmıştır. **Hesap iğne** tekniklerinden **düz hesap iğnesi** altı adet peşkirde, bir adet hamam havlusunda, **verev hesap iğnesi** beş adet peşkirde ve bir adet hamam havlusunda uygulanmıştır. **Muşabak** altı adet peşkirde, bir adet hamam havlusu ve bir adet çevrede görülmüştür. **Pesent** iğnelerinden, **düz ve verev pesent** bir adet peşkir ve bir adet başörtüsünde, **tahrirli pesent** bir adet başörtüsünde uygulanmıştır. **Sayılı sarma iğnelerinden düz sarma** bir adet hamam havlusunda, **verev sarma** dört adet peşkirde, bir adet hamam havlusunda ve bir adet örtüde, **üçgen susma** bir adet peşkirde görülmüştür.

Dokumanın iplikleri üzerinde **serbest stil** yapılan iğne tekniklerinin uygulandığı tür ve sayı dağılımları şu şekildedir; **balıksırtı** on üç adet peşkirde, üç adet bohçada, bir adet çarşafta, bir adet çevrede, bir adet havluda kullanılmıştır. **Çin iğnesi** tekniklerinden **düz çin iğnesi** iki adet bohçada ve bir adet havluda, **gölgeli çin**

iğnesi iki adet bohçada, **çöp işi** bir adet bohçada, **gözeme** iğnelerinden **gidip gelme gözeme** dört adet peşkirde, bir adet bohçada, bir adet havluda, **makine dikişi** bir adet bohçada görülmüştür. Örneklerin bazılarında, saymadan, desenin şekline göre ilerleyerek uygulanan **serbest stil muşabağın** ikinci sırası olan geri dönüşünün uygulanmadığı muşabağın ilk sırası iğne tekniklerine de rastlanmıştır. **Muşabağın ilk sırası** iğne tekniği bir adet çarşaf ve bir adet peşkirde görülmüştür. **Pesent** iğnelerinden **düz pesent** on adet peşkirde, bir adet çarşaf, bir adet çevrede, bir adet havluda, **verev pesent** altı adet peşkirde uygulanmıştır. **Sap işi** iki adet bohçada kullanılmıştır. **Sarma** iğnelerinden **düz sarma** yirmi iki adet peşkirde, üç adet bohçada, iki adet çarşaf, iki adet havluda, bir adet çevrede, bir adet örtüde, **iplik yürütülerek düz sarma** on bir adet peşkirde, bir adet başörtüsünde, **verev sarma** dört adet peşkirde, iki adet bohçada, iki adet örtüde, bir adet havluda uygulama alanı bulmuştur. **Tohum işi** iğne tekniği üç adet bohçada, **zincir işi** iğne tekniği bir adet örtüde uygulanmıştır.

Tekniklerin sınıflandırılmasına göre teknik çeşidi şöyle sıralanmaktadır; dokumanın iplikleri üzerinde yürütülerek **serbest stil** yapılan iğne teknikleri on beş adet, dokumanın iplikleri üzerinde **sayılarak** yapılan iğne teknikleri on üç adettir. Dokumanın iplikleri üzerinde kapatılarak yapılan **atma iğne** teknikleri dört adettir. **Kapama iğne** teknikleri iki adettir. Dokumanın iplikleri **tek yönde iplik çekilerek yapılan** iğne tekniği bir adettir. Dokumanın iplikleri kesilerek yapılan **kumaş süsleme iğne tekniği** bir adettir.

İşlemelerde en çok dokumanın iplikleri üzerinde yürütülerek yapılan iğne teknikleri kullanılmıştır. Bu tekniklerin örneklerdeki toplam sayı dağılımları şu şekilde sıralanmaktadır; **serbest stil** iğne tekniklerinden **düz sarma** otuz bir adet örnekte, **balıksırtı** on dokuz adet örnekte, **düz pesent** on üç adet örnekte, **iplik yürütülerek düz sarma** on iki adet örnekte, **verev sarma** dokuz adet örnekte, **verev pesent** yedi adet örnekte, **gidip gelme gözeme** altı adet örnekte, **tohum işi** üç adet örnekte, **düz çin iğnesi** üç adet örnekte, **gölgeli çin iğnesi** iki adet örnekte, **sap işi** iki adet örnekte, **muşabak** iki adet örnekte, **çöp işi**, **makine dikişi**, **zincir işi** birer adet örnekte görülmektedir.

Sayılarak yapılan iğne tekniklerinin toplam sayı dağılımlarının sıralanışı şöyledir; **muşabak** sekiz adet örnekte, **gidip gelme gözeme** yedi adet örnekte, **verev sarma** yedi adet örnekte, **düz hesap iğnesi** yedi adet örnekte, **verev hesap iğnesi** altı adet örnekte, **ciğerdeldi** iki adet örnekte, **düz sarma**, **civankaşı**, **hasır iğne**, **düz pesent**, **verev pesent**, **tahrirli pesent**, **üçgen susma** birer adet örnekte bulunmaktadır.

Metal bükümlü ipek iplik ve metal yassı yelin bir arada kullanıldığı **gılbıdanlı** işlemlerde genellikle; tel ile düz sarma, balıksırtı, delerek ciğerdeldi, düz ve verev pesent, iplik yürütülerek düz sarma teknikleri bir arada kullanılmıştır. Bu işlemler malzemesinden ve aynı tekniklerin bir arada kullanılmasından dolayı fark edilmektedir. Gılbıdanlı işlemlerin çokluğu, yörede önemli bir yere sahip olduğunu ve özel günlerde kullanıldığını³⁸ göstermektedir.

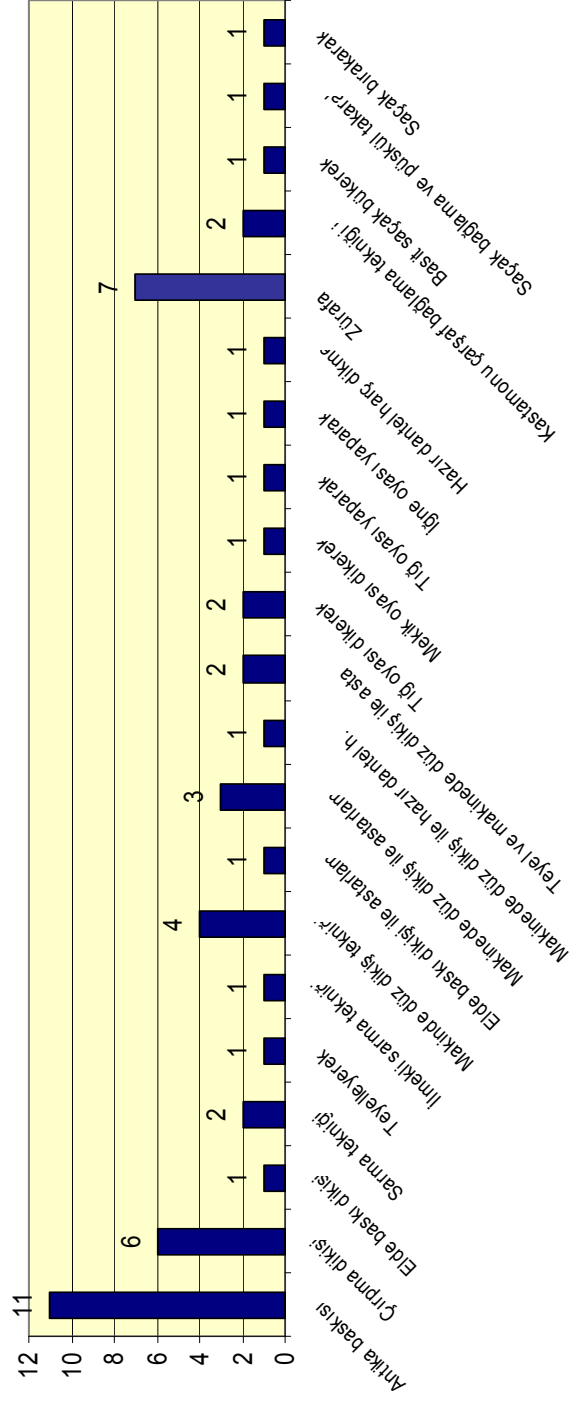
³⁸ İlker, Celale, A. g. e. , 1997, s.14.

İncelenen örneklerin **kenar temizleme ve süslemesinde uygulanan teknikler** ve türlere bağlı sayı dağılımları, ilgili tablo ve grafikte görülmektedir.

TABLO NO: 9 KENAR TEMİZLEMEDE UYGULANAN TEKNİKLER

Kenar Temizleme Teknikleri		Örnekler	Türler	Antika baskısı	Çırpma dikışı	Elde baskı dikışı	Sarma tekniği	Teyelleyerek	İmekli sarma tekniği	Makinede düz dikış tekniği	Elde baskı dikışı ile astarlama	Makinede düz dikış ile astarlama tekniği	Makinede düz dikış ile hazır dantel harç dikme	Teyel ve makinede düz dikış ile astarlama	Tığ oyası dikerek	Mekik oyası dikerek	Tığ oyası yaparak	İğne oyası yaparak	Hazır dantel harç dikme	Zürafa	Kastamonu çarşaf bağlama tekniği ile basit saçak ve puskul takarak	Basit saçak bükerek	Saçak bağlama ve puskul takarak	Saçak bırakarak	GENEL TOPLAM	UYGULANAN KENARLAR		
																										Bir kısa kenarda	İki kısa kenarlarda	Dört kenarda
Örnek No: 1	Başörtüsü																								1		X	
Örnek No: 2	Bohça											X													1			X
Örnek No: 3	Bohça													X											1			X
Örnek No: 4	Bohça											X													1			X
Örnek No: 5	Bohça										X														1			X
Örnek No: 6	Bohça																X								1			X
Örnek No: 7	Bohça													X											1			X
Örnek No: 8	Bohça										X														1			X
Örnek No: 9	Çarşaf	X														X									2	X		
Örnek No: 10	Çarşaf											X													1	X		
Örnek No: 11	Çevre							X																	1			X
Örnek No: 12	Havlu																				X				1		X	
Örnek No: 13	Havlu																				X				1		X	
Örnek No: 14	Havlu																						X		1		X	
Örnek No: 15	Örtü		X												X										2			X
Örnek No: 16	Örtü		X												X										2			X
Örnek No: 17	Peşkir									X															1		X	
Örnek No: 18	Peşkir	X																							1		X	
Örnek No: 19	Peşkir		X							X								X							3		X	
Örnek No: 20	Peşkir																					X			1		X	
Örnek No: 21	Peşkir	X																							1		X	
Örnek No: 22	Peşkir	X																							1		X	
Örnek No: 23	Peşkir	X																							1		X	
Örnek No: 24	Peşkir	X																							1		X	
Örnek No: 25	Peşkir								X																1		X	
Örnek No: 26	Peşkir																		X						1		X	
Örnek No: 27	Peşkir																		X						1		X	
Örnek No: 28	Peşkir																		X						1		X	
Örnek No: 29	Peşkir																		X						1		X	
Örnek No: 30	Peşkir				X																				1		X	
Örnek No: 31	Peşkir	X																		X					2		X	
Örnek No: 32	Peşkir								X																1		X	
Örnek No: 33	Peşkir			X																					1		X	
Örnek No: 34	Peşkir	X																							1		X	
Örnek No: 35	Peşkir	X																							1		X	
Örnek No: 36	Peşkir	X																							1		X	
Örnek No: 37	Peşkir				X																				1		X	
Örnek No: 38	Peşkir																					X			1		X	
Örnek No: 39	Peşkir		X																						1		X	
Örnek No: 40	Peşkir		X																						1		X	
Örnek No: 41	Peşkir	X																							1		X	
Örnek No: 42	Peşkir																			X					1		X	
Örnek No: 43	Peşkir																			X					1		X	
Örnek No: 44	Peşkir						X																		1		X	
Örnek No: 45	Peşkir		X																						1		X	
GENEL TOPLAM		45	11	6	1	2	1	1	4	1	3	1	2	2	2	1	1	1	1	7	2	1	1	1	51	2	33	10

GRAFİK NO: 8 KENAR TEMİZLEMEDE UYGULANAN TEKNİKLER

İncelenen örneklerdeki kenar temizleme teknikleri ve türlere bağlı sayı dağılımları şöyledir;

Peşkirlerde; on adet antika baskısı, yedi adet zürafa tekniği, dört adet çırpma dikişi, üç adet makinede düz dikiş tekniği, iki adet sarma tekniği, bir adet basit saçak bükme, bir adet elde baskı dikişi, bir adet makinede düz dikiş ile hazır dantel harç dikme, bir örnekte saçak bağlama ve püskül takarak, bir örnekte teyel tekniği ile kısa kenarlar temizlenmiştir.

Bohçalarda; dört adet makinede düz dikiş ile astarlama tekniği, iki adet teyel ve makinede düz dikiş ile astarlama tekniği, bir adet elde baskı dikişi, bir adet tığ oyası yaparak kenar temizleme teknikleri kullanılmıştır.

Havlularda, iki adet havluda Kastamonu çarşaf bağlama tekniği ile basit saçak ve püskül takılarak, bir adet hamam havlusunda saçak bırakma tekniği kullanılmıştır.

Çarşaflarda, bir adet makinede düz dikiş tekniği ile hazır dantel harç dikme tekniği ile bir adet antika baskısı ve elde mekik oyası dikme tekniği uygulanmıştır.

Örtülerde, bir adet çırpma dikişi ile tığ oyası dikilerek, bir adet çırpma dikişi ve elde tığ oyası dikilerek kenarlar temizlenmiştir. Bir adet başörtüsünde iğne oyası yapılarak, bir adet çevredeilmekli sarma tekniği ile kenar temizlemesi yapılmış, ortasına uçkur parçası makinede düz dikiş tekniği ile monte edilmiştir.

Toplamda sayı dağılımlarına göre; on bir adet örnekte **antika baskısı**, yedi adet örnekte **zürafa tekniği**, altı adet örnekte **çırpma dikişi**, dört adet örnekte **makinede düz dikiş tekniği**, üç adet örnekte **makinede düz dikiş ile astarlama tekniği**, iki adet örnekte **sarma tekniği**, teyel ve makinede **düz dikiş ile astarlama tekniği**, **Kastamonu çarşaf bağlama tekniği** ile basit saçak ve püskül takılarak, **tığ oyası dikilerek**, birer adet örnekte **elde baskı dikişi**, **basit saçak bükerek**, **hazır dantel harç dikme**, **makinede düz dikiş ile hazır dantel harç dikme**, **ilmekli sarma tekniği ile**, **elde baskı dikişi ile astarlama**, **saçak bağlama ve püskül takılarak**, **tığ oyası yaparak**, **iğne oyası yaparak**, **mekik oyası dikerek**, **saçak bırakarak** şeklinde sıralanmaktadır.

Kenar temizleme ve süsleme tekniklerinin; bohça, çevre ve örtülerde dört kenarda, peşkirlerde, başörtüsünde ve havlularda iki kısa kenarda, çarşafta bir kısa

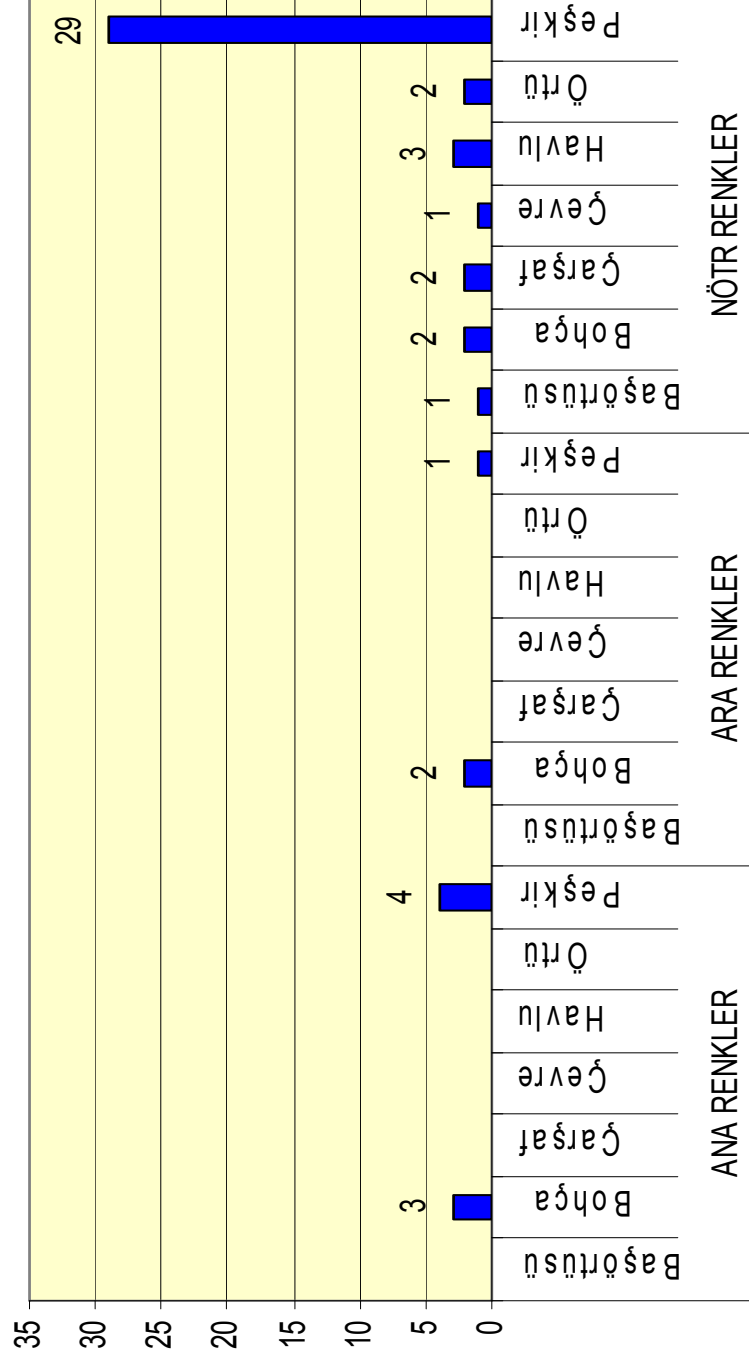
kenarda uygulandığı, uzun kenarlarda kumaş kenarına işlem yapılmadığı ve bazı örneklerde birden fazla tekniğin bir arada kullanıldığı görülmüştür.

3.11. Renk Özellikleri

İncelenen örneklerin zemin-işleme-kenar temizleme ve süslemesinde görülen renkler öncelikle ana, ara ve nötr renkler olarak sınıflandırılmıştır. Ana renkler kırmızı, sarı, mavi, ara renkler; mor, turuncu, yeşil, nötr renkler; beyaz, kahverengi, ve siyah olarak alt başlıklara ayrılmıştır. Her bir başlığın altında da o rengin değerlerine yer verilmiştir.

İncelenen örneklerin **zemininde kullanılan renkler** ve türlere bağlı sayı dağılımları, ilgili tablo ve grafikte görülmektedir.

GRAFİK NO: 9 ZEMİNDE KULLANILAN RENKLER

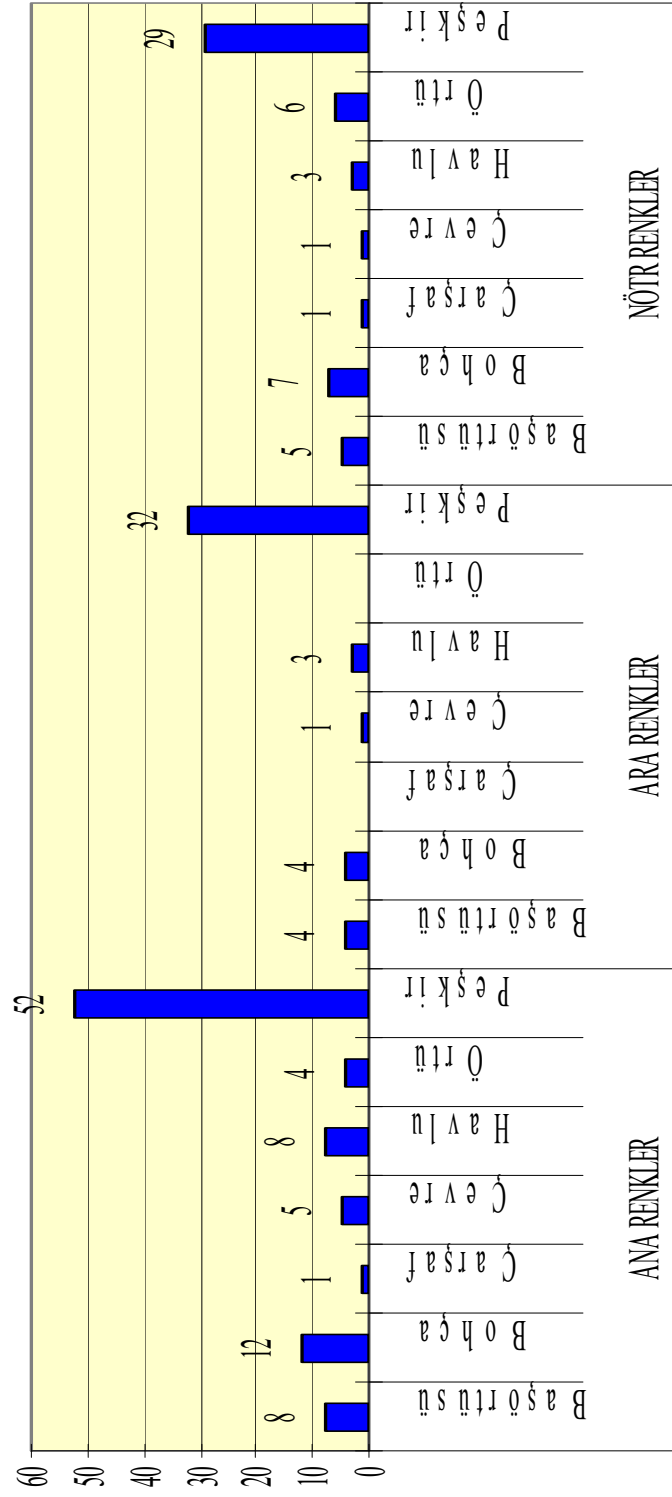
Örneklerin zemininde kullanılan renkler incelendiğinde; bohçalar hariç, genellikle, dokumaların doğal rengi olan nötr renklerden krem rengin kullanıldığı görülmektedir. Altı adet bohça ve peşkirde farklı renklerin de zemin rengi olarak seçildiği belirlenmiştir. Zemin renklerinin türlere göre sayı dağılımları şöyledir;

Yirmi altı adet peşkirde, üç adet havluda, ikişer adet örtü ve çarşafta, birer adet başörtüsü, çevre ve bohçada nötr renklerden **krem** renk kullanılmıştır. Bunun yanında dokumanın belli yerlerine şeritler halinde renkler atılarak yapılan, yollu dokuma olarak ifade edilen dokumalara; üç adet peşkirde nötr renk ve ana renklerden **krem ve bordo**, iki adet peşkirde nötr ve ana renklerden **krem ve mavi**, bir adet peşkirde nötr ve ara renklerden **krem ve turuncu** renkler şeklinde rastlanmaktadır.

Bohçalarda; ana renklerden birer adet **vişneçürüğü, bordo, açık mavi**, ara renklerden **yeşil ve mor**, nötr renklerden **siyah** renk zemin rengi olarak seçilmiştir. Bohçaların astarlarında; **pembe, toprak rengi, beyaz, krem** ve **bej** renkleri tercih edilmiştir. Toplamda; işleme kumaşının renkleri on çeşit, astar renkleri dört çeşittir.

İncelenen örneklerin işlemesinde kullanılan renkler ve türlere bağlı sayı dağılımları, ilgili tablo ve grafikte görülmektedir.

GRAFIK NO: 10 İŞLEMEDE KULLANILAN RENKLER

İncelenen örneklerin işlemede kullanılan renkler, renk değerlerinin isimleri ve türlere ait sayıları belirlenmiştir. Ana renkler kırmızı sarı ve mavi olarak gruplandırılmıştır.

Kırmızı ve kırmızının renk değerleri tonlarının çeşitliliği on iki adettir.

Açık çingene pembe bir adet peşkirde, **açık pembe** bir adet bohçada, **bordo** üç adet peşkirde, iki adet bohçada, bir adet başörtüsünde, **çingene pembe** iki adet peşkirde, **kırmızı** bir adet peşkir ve bir adet bohçada, **kiremit kırmızısı** iki adet peşkirde, bir adet başörtüsünde, **koyu bordo** bir adet peşkirde, **koyu çingene pembe** iki adet peşkirde, bir adet başörtüsünde, **koyu pembe** bir adet bohçada, **narçiçeği kırmızısı** bir adet bohçada, **şeker pembe** iki adet peşkirde, birer adet başörtüsü, çevre, havlu ve örtüde, **yavruağzı pembe** birer adet peşkir ve başörtüsünde olmak üzere toplam yirmi dokuz örnekte ana renklerden kırmızı ve tonları kullanılmıştır.

Sarı ve tonları toplam altı adettir.

Açık sarı bir adet örtüde, **altın rengi** yirmi dört adet peşkirde, üçer adet bohça ve havluda, birer adet başörtüsü, çarşaf, çevre ve örtüde, **başak sarısı** birer adet peşkirde, başörtüsünde ve bohçada, **civciv sarısı** birer adet peşkir, havlu ve örtüde, **hardal sarısı** bir adet bohçada, **saman sarısı** bir adet çevrede ve bir adet bohçada olmak üzere ana renklerden sarı toplam kırk dört adet örnekte bulunmaktadır.

Mavi ve tonları toplam sekiz adettir.

Açık mavi bir adet çevre, bir adet peşkir ve bir adet havluda, **açık petrol mavisi** iki adet peşkirde, **buz mavisi** bir adet peşkirde, **gece mavisi** bir adet peşkirde, **koyu mavi** iki adet peşkir ve bir adet çevrede, **lacivert** bir adet havluda, **mavi** iki adet peşkir, bir adet başörtüsü ve bir adet havluda, **petrol mavisi** bir adet peşkirde, **turkuaz mavi** bir adet peşkirde olmak üzere ana renklerden mavi toplam on yedi örnekte işleme rengi olarak seçilmiştir.

Ara renkler mor, turuncu ve yeşil olarak gruplandırılmıştır.

Mor ve tonları toplam yedi adettir.

Açık eflatun bir adet peşkirde, **eflatun** üç adet peşkirde, **koyu leylak rengi** bir adet peşkirde, **leylak rengi** bir adet peşkirde, **mor** iki adet peşkirde, **mürdüm rengi** bir adet peşkirde, **patlıcan moru** iki adet peşkirde kullanılmıştır.

Ara renklerden biri olan **turuncu** renk iki adet peşkir ve bir adet havluda, **açık turuncu** bir adet çevrede olmak üzere toplam dört adet örnekte görülmüştür.

Yeşil ve tonları toplam on dört adettir. Yeşil rengin değerleri, isimleri ve türlere göre sayı dağılımları şöyle sıralanmıştır; **açık çimen yeşili** üç adet peşkirde, **açık su yeşili** bir adet peşkirde, **açık yağ yeşili** birer adet başörtüsü, havlu ve peşkirde, **çimen yeşili** bir adet peşkirde, **fıstık yeşili** bir adet peşkirde, **koyu camgöbeği yeşili** iki adet peşkirde, **koyu çimen yeşili** iki adet peşkirde, **koyu yağ yeşili** bir adet bohça ve bir adet peşkirde, **koyu yaprak yeşili** bir adet peşkirde **nefti yeşil** iki adet peşkirde, **su yeşili** iki adet peşkirde, bir adet bohçada, **turkuaz yeşil** bir adet başörtüsünde, **yağ yeşili** iki adet peşkir, bir adet başörtüsü, bir adet bohça ve bir adet havluda, **yaprak yeşili** bir adet başörtüsü ve bir adet bohçada işleme rengi olarak seçilmiştir.

Nötr renkler beyaz, gri, kahverengi ve siyah olarak gruplandırılmıştır.

Nötr renklerden **beyaz** rengin renk değerlerinin türlere göre sayı dağılımları şöyledir; **bej rengi** bir adet başörtüsünde, **gümüş rengi** on beş adet peşkir, birer adet başörtüsü, bohça, çarşaf, çevre, havlu ve örtüde **açık gümüş rengi** bir adet örtüde **koyu gümüş rengi** bir adet örtüde kullanılmıştır.

Gri rengin tonlarından **açık gri** bir adet başörtüsünde, **koyu gri** bir adet başörtüsü ve peşkirde işleme rengi olarak yer almaktadır.

Kahverengi rengin renk değerlerinin türlere göre sayı dağılımları şöyledir; **Açık kahverengi** bir adet peşkir ve bir adet havluda, **açık bakır rengi** bir adet örtüde, **koyu kahverengi** iki adet peşkir ve bir adet bohçada, **krem renk** üç adet peşkirde, üç adet bohçada, bir adet başörtüsü ve bir adet örtüde, **sütlü kahverengi** bir adet bohçada görülmüştür.

Siyah renk, yedi adet peşkir, bir adet havlu ve bir adet örtüde seçilerek kullanılmıştır.

Örneklerin işleminde; ana renk çeşitliliği yirmi altı adet, ara renk çeşitliliği yirmi üç renk, nötr renk çeşitliliği on iki renktir. Ana renklerden kırmızı ve tonları ara renklerden yeşil ve tonları, nötr renklerden kahverengi ve tonları **renk çeşitliliği bakımından** çoğunlukla kullanılmıştır.

Yoğunluğuna göre renkler; doksan adetle ana renkler, elli iki adetle nötr renkler ve kırk dört adetle ara renkler şeklinde sıralanmaktadır.

Örneklerde; otuz dört adet örnekle altın renginin, yirmi iki adet örnekle gümüş renginin, dokuz adet örnekle siyah rengin işlemlerde en çok kullanılan renkler olduğu belirlenmiştir.

Renklendirmeler tek renkli (monokrom) ve çok renkli (polikrom) bir sistemle uygulanmıştır. Tek renkli uygulamalar genellikle altın ve gümüş rengi madeni tel ve ipliklerin kullanılmasıyla yapılmıştır. Bunun yanında krem renk pamuklu iplikle, tek renkli sistemle yapılan örnek de bulunmaktadır.(Örnek no:7) Tek renkli sistemle yapılan örnek sayısı on dokuzdur (Örnek no: 4-5-6-7-8-9-10-12-15-17-19-21-24-27-28-29-33-41-42).

Tek renkli işlemlerde olduğu gibi, genellikle madeni ip ve telin bir arada kullanılmasıyla renklendirilen iki renkli işlemlerinde varlığı göze çarpmaktadır. Bu örneklerin sayısı dokuz adettir (Örnek no:18-20-22-25-26-27-28-43).

Çok renkli işlemlerde bir rengin tonları veya değişik gruptaki renklerin bir arada kullanılması görülmektedir. Bir örnekte ortalama üç-on bir adet arası değişen renk sayısı, bazı örneklerde on beş ve on yedi adede kadar ulaştığı belirlenmiştir (Örnek no:1-2).

Çok renkli işlemlerde yardımcı renk ve gereç olarak, altın ve gümüş rengi madeni iplik ve teller, motiflerin iç, ara boşluklarını bezemek veya motifin dış hat konturlarının belirlenmesinde kullanılmışlardır. İşlemlere derinlik, ışık, gölge kazandırmış, doğaya karşı anti-natüralist bir yaklaşım sergilemiş oldukları gözlenmiştir.

Yan yana yerleştirilen motiflerdeki renklendirmelerde, atlamalı renk tekrarlarının (örnek no: 30-34-35) ve karşılıklı kenardaki tekrar eden motiflerin renklerinin ise bazı örneklerde farklı renk kullanılarak işlendiği görülmüştür (Örnek no: 43).

İşlemeli türlerdeki motiflerin bazı örneklerde, renk tonlarının kullanılması ile çizgisel, (örnek no:31) bazı örneklerde ise renk kontrastlarının kullanılarak lekeler biçiminde renklendirildiği görülmüştür (Örnek no: 36). Genellikle her iki durumda da motifler kendi renk değeri veya başka bir renkle konturlanarak

sınırlandırılmışlardır. Konturlama işleminde genellikle siyah rengin tercih edildiği görülmüştür.

Müzedeki 20. yüzyılın son çeyreğine tarihlendirilen, ebruli iplikle yapılmış renklendirmeye sahip bir adet bohçaya rastlanmıştır (Örnek no: 2).

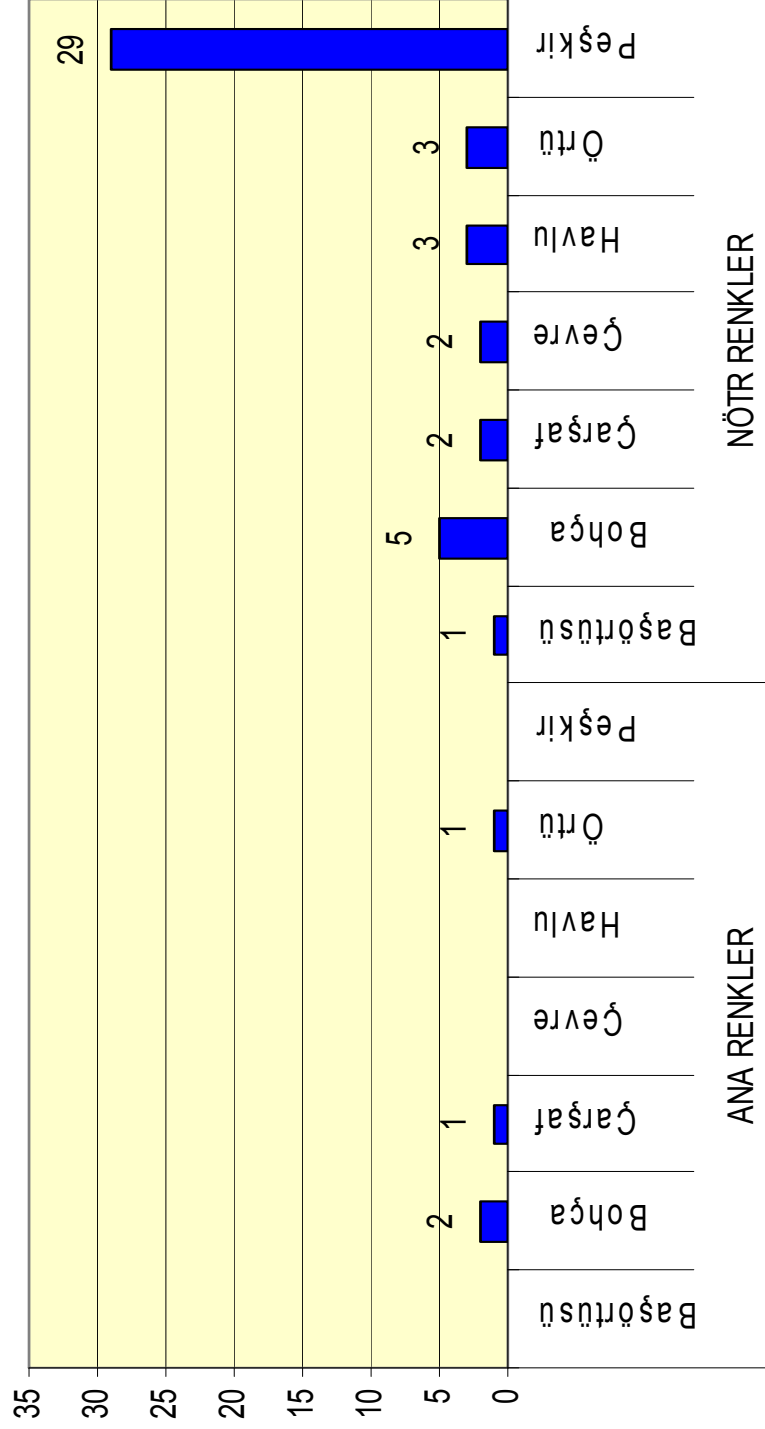
Altın rengi, gümüş rengi veya her iki rengin bir arada kullanıldığı, madeni tel ve ipliklerle işlenmiş “**gılbıdanlı**” işlemeler, parlaklığı ile göz doldurmaktadır (Örnek no: 18-19-26- 27).

İncelenen örneklerin **kenar temizlemede kullanılan renkler** ve türlerine bağlı sayı dağılımları, ilgili tablo ve grafikte görülmektedir.

TABLO NO: 12 KENAR TEMİZLEMEDE KULLANILAN RENKLER

Kenar Temizlemede Kullanılan Renkler		ANA RENKLER				NÖTR RENKLER								NÖTR RENK ARA TOPLAM	GENEL TOPLAM	
		Kırmızı		Sarı		Beyaz			Kahverengi			Siyah				
		Açık pembe	KIRMIZI ARA TOPLAM	Altın rengi	SARI ARA TOPLAM	ANA RENK ARA TOPLAM	Beyaz	Gümüş rengi	BEYAZ ARA TOPLAM	Koyu kahverengi	Krem	KAHVERENGİ ARA TOPLAM	Siyah			SIYAH RENK ARA TOPLAM
Örnekler	Türler															
Örnek No: 1	Başörtüsü														1	1
Örnek No: 2	Bohça						X		1						1	1
Örnek No: 3	Bohça												X	1	1	1
Örnek No: 4	Bohça	X	1			1										1
Örnek No: 5	Bohça										X	1			1	1
Örnek No: 6	Bohça			X	1	1										1
Örnek No: 7	Bohça												X	1	1	1
Örnek No: 8	Bohça												X	1	1	1
Örnek No: 9	Çarşaf			X	1	1					X	1				2
Örnek No: 10	Çarşaf										X	1				1
Örnek No: 11	Çevre							X	1	X		1				2
Örnek No: 12	Havlu										X	1				1
Örnek No: 13	Havlu										X	1				1
Örnek No: 14	Havlu										X	1				1
Örnek No: 15	Örtü							X	1		X	1				2
Örnek No: 16	Örtü			X	1	1					X	1				2
Örnek No: 17	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 18	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 19	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 20	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 21	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 22	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 23	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 24	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 25	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 26	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 27	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 28	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 29	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 30	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 31	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 32	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 33	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 34	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 35	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 36	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 37	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 38	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 39	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 40	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 41	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 42	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 43	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 44	Peşkir										X	1				1
Örnek No: 45	Peşkir										X	1				1
GENEL TOPLAM	45	1	1	3	3	4	1	2	3	1	38	39	3	3	45	49

GRAFİK NO: 11 KENAR TEMİZLEMEDE KULLANILAN RENKLER

İncelenen örneklerin kenar temizlemesinde kullanılan renklerin türlere göre sayı dağılımları şöyledir; yirmi dokuz adet peşkirde, üç adet havluda, birer adet başörtüsü çarşaf ve bohçada nötr renklerden **krem** renk, üç adet bohçada nötr renklerden **siyah** renk kullanılmıştır. Birer adet bohçada nötr renklerden **beyaz**, ana renklerden **açık pembe** ve **altın rengi**, birer adet örtü ve çarşafta nötr ve ana renklerden **krem-altın rengi**, bir adet çevrede **gümüş rengi-koyu kahverengi**, bir adet örtüde nötr renklerden **krem-gümüş rengi** kenar temizleme rengi olarak seçilmiştir.

Toplamda; otuz beş adet örnekte **krem**, üç adet örnekte **siyah**, iki adet örnekte **krem ve altın rengi**, birer adet **beyaz**, **açık pembe**, **altın rengi**, **gümüş rengi-koyu kahverengi**, **krem-gümüş rengi** olmak üzere sekiz çeşittir. Bazı örneklerin kenar temizlemesinde iki rengin birlikte kullanıldığı görülmüştür. İki rengin bir arada kullanıldığı renkler üç çeşittir.

Örneklerin kenar temizlemesinin renk grubuna bakıldığında, kırk beş adet örnekte nötr renk, dört adet örnekte ana renk seçilerek kullanılmıştır.

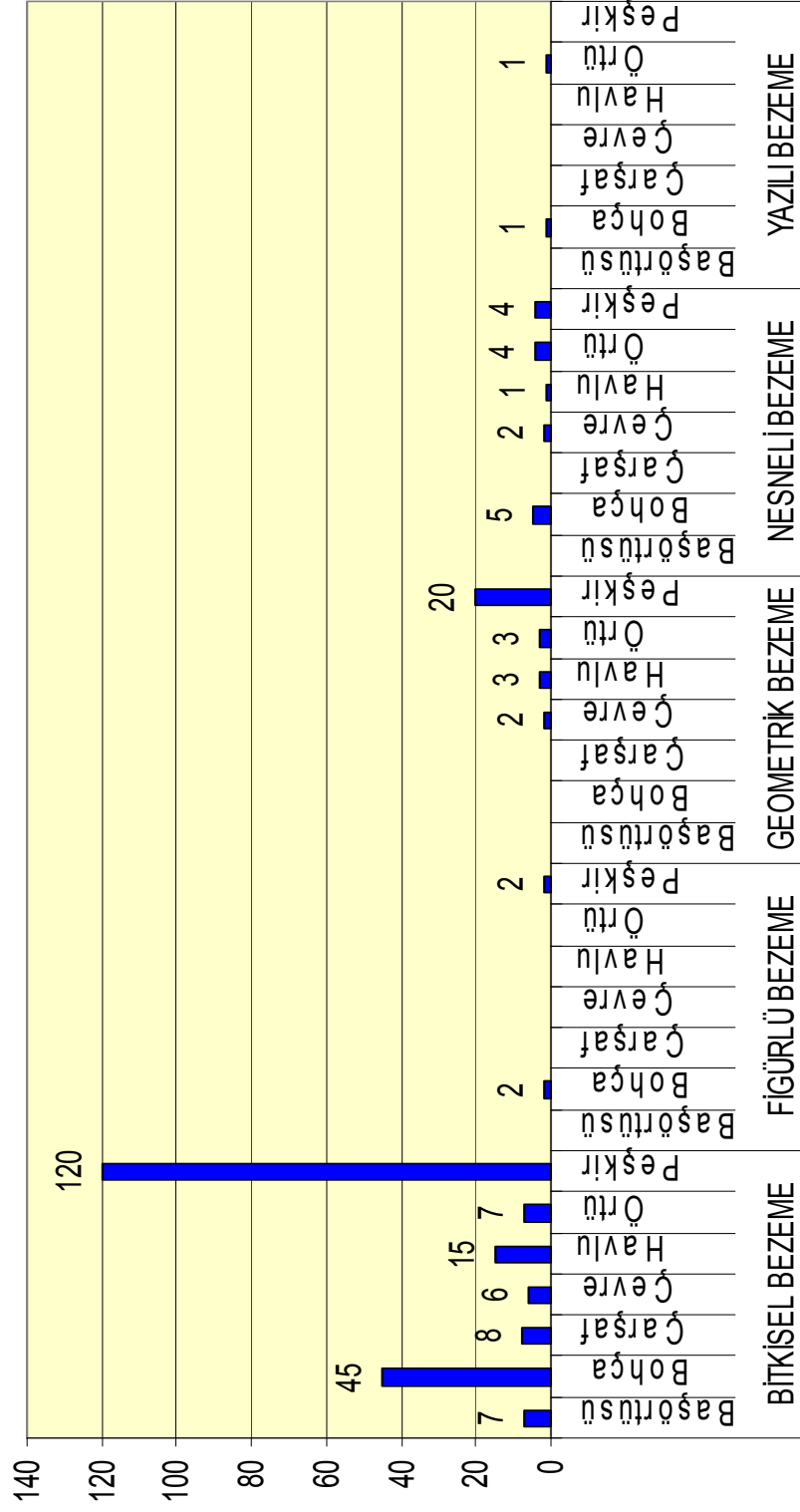
3.12. Bezeme Konuları

Bezeme konuları; somut, soyut ve karma konulardır. **Somit konular**; bitkisel, figürlü ve nesneli bezemeler, **soyut konular**; geometrik ve yazılı bezemelerdir. **Karma konular**; somut ve soyut konuların bir arada kullanıldığı konulardır³⁹. İncelenen örneklerde seçilen konular; bitkisel bezeme, figürlü bezeme, geometrik bezeme, nesneli bezeme ve yazılı bezemelerdir.

İncelenen örneklerde seçilen bezeme konuları ve türlere bağlı sayı dağılımları, ilgili tablo ve grafikte görülmektedir.

³⁹ Barışta, H, Örcün, A. g. e. , 1984, s.68-69; Barışta, H, Örcün, A. g. e. ,1999, s.112-171; Barışta, H, Örcün, A. g. e. , 2001, s.58.

GRAFİK NO: 12 BEZEME KONULARI

İncelenen örneklerde görülen bezeme konuları ve türlere ait sayı dağılımları şöyledir;

Bitkisel bezeme konularından olan **ağaç-kök** başlığı altında **selvi ağacı** ve **kök motifi** birer adet peşkirde yer almaktadır.

Çiçek başlığı altında yirmi yedi adet çiçek çeşidi tespit edilmiştir. Bu çiçeklerin türlere göre sayı dağılımları şu şekildedir; **açelya** bir adet peşkirde, **ayçiçeği** bir adet bohçada, **çiçek** iki adet peşkir, bir adet bohça ve çevrede, **çiğdem çiçeği** dört adet bohçada, bir adet peşkirde, **eğreli otu** birer adet bohça, peşkir ve çarşafta, **enginar çiçeği** bir adet peşkirde, **forsitya** iki adet bohçada, **gelincik** bir adet peşkirde, **gül** üç adet peşkirde, iki adet bohçada, birer adet başörtü, çarşaf ve örtüde, **hazaran çiçeği** bir adet peşkirde, **kaktüs** iki adet peşkirde, **karababa çiçeği (karabaş otu)** bir adet havlu ve bir adet peşkirde, **karanfil** iki adet peşkirde, **kır çiçeği** bir adet başörtüsünde, **kozmos** bir adet peşkirde, **krizantem** bir adet bohçada, **küpe çiçeği (küveli)** üç adet peşkirde, birer adet çevre, havlu ve bohçada, **lale** bir adet peşkir, bir adet bohçada, **menekşe** bir adet peşkirde, **mine** üç adet bohçada, iki adet peşkirde, bir adet örtüde, **papatya** bir adet peşkir, bir adet bohça ve bir adet örtüde, **saat çiçeği** bir adet bohçada, **sekiz köşeli yıldız çiçeği** bir adet örtüde, **sümbül** iki adet peşkir ve bir adet havluda, **şebboy** bir adet peşkirde, **yasemin** bir adet çevre ve bir adet peşkirde, **yıldız çiçeği** dört adet bohçada, birer adet çevre ve havluda, **zambak** bir adet peşkirde, bir adet örtüde ve bir adet bohçada bezeme konusu olarak seçilmiştir.

Dal başlığı altındaki çeşitler şu şekildedir; **bahar dalı** bir adet peşkirde, **C kıvrımlı dal** üç adet peşkir, bir adet bohça ve bir adet havluda, **dal** dokuz adet peşkirde, üç adet bohçada, iki adet havluda, birer adet başörtüsü, çarşaf ve çevrede, **düz dal** bir adet peşkirde, **filiz** üç adet peşkirde, bir adet bohçada, **ince yapraklı dal** bir adet havluda, **kıvrımlı dal** üç adet bohçada, iki adet peşkirde, **pahlı zikzak dal** beş adet peşkirde, iki adet havluda, **salkım söğüt dalı** bir adet peşkirde, **S kıvrımlı dal** on iki adet peşkirde, iki adet havluda, birer adet başörtüsü ve çarşafta, **yapraklı dal** bir adet peşkirde, **zeytin dalı** dört adet peşkirde, bir adet çarşafta ve bir adet bohçada, **zikzak dal** bir adet çarşafta, bir adet peşkirde bulunmaktadır.

Gonca başlığı altında sadece gül goncası tespit edilmiştir. **Gonca** iki adet bohça ve bir adet peşkirde yer almaktadır.

Meyve başlığı altında üç çeşit meyve ile karşılaşmıştır. **Nar** dört adet peşkirde, **incir** bir adet peşkirde, **üzüm** bir adet çarşaf ve bir adet çevrede görülmüştür. Çevrede adı geçen üzüm motifi, çevreye sonradan applike edilen uçkur parçasında bulunmaktadır.

Tohum başlığı altında **buğday başağı** bir adet peşkir ve bir adet bohçada yer almaktadır.

Tomurcuk başlığı altında **tomurcuk** altı adet peşkir, bir adet başörtü ve bir adet bohçada kullanılmıştır.

Yaprak başlığı altında on bir adet yaprak çeşidi tespit edilmiştir. **Buta (şal desenli yaprak)** bir adet örtüde, **gül yaprağı** bir adet başörtüsünde, bir adet bohçada, **karanfil yaprağı** bir adet peşkirde, **kozmos yaprağı** bir adet peşkirde, **menekşe yaprağı** bir adet peşkirde, **nar yaprağı** iki adet peşkirde, **papatya yaprağı** üç adet peşkirde, iki adet bohçada, **sarmaşık yaprağı** iki adet peşkirde, birer adet başörtüsü, çarşaf ve havluda, **testere uçlu yaprak** bir adet peşkirde, **üç dilimli yaprak** bir adet peşkirde, **yaprak** on beş adet peşkirde, dört adet bohçada, birer adet çevre ve havluda bezeme konusu olarak seçilmiştir.

Figürlü bezeme konularından kuş ve kelebek bulunmaktadır. Kuş figürü iki adet peşkirde, bir adet bohçada, kelebek bir adet bohçada görülmüştür.

Geometrik bezeme konuları çeşitli soyut biçim ve şekillerden meydana gelen motiflerdir. **C kıvrım** bir adet havluda, **daire** beş adet peşkir, bir adet havlu ve bir adet çevrede, **dikdörtgen** dört adet peşkirde, bir adet örtüde, **dörtgen** bir adet peşkir ve bir adet havluda, **düz çizgi** iki adet peşkirde, **dilimli rozet** bir adet örtüde, **kare** üç adet peşkirde, bir adet örtüde **zikzak** iki adet peşkirde kullanılmıştır.

Nesneli bezeme konuları şunlardır; **ay** iki adet örtüde, **fiyonk** dört adet bohça ve bir adet peşkir ve çevrede **mezar taşı** bir adet peşkirde, **püskül** bir adet bohçada, **saksı** iki adet peşkir ve bir adet çevrede, **vazo** bir adet havluda, **yıldız** iki adet örtüde yer almaktadır.

Yazılı bezeme konuları arasında **Arap alfabesi ile “Emine Hatun 1338 Maşallah”** yazısı bir adet bohçada, **tuğra** ve **Arap alfabesinden harfler** bir adet örtüde görülmüştür.

Toplamda; bitkisel bezemede elli dokuz adet, geometrik bezemede sekiz adet, nesneli bezemede yedi adet, figürlü bezemede iki adet, yazılı bezemede iki adet bezeme çeşidi bulunmaktadır.

İncelenen örneklerin bitkisel bezeme konularına bakıldığında, çeşitli çiçeklerin, dalların, yaprakların, ağaçların, tohumların, gonca ve meyvelerin seçilerek kullanıldığı belirlenmiştir. Yoğunluklarına göre; yirmi yedi adet çiçek, on üç adet dal, on bir adet yaprak, üç adet meyve, birer adet ağaç-kök, gonca, tohum ve tomurcuk çeşidinin bulunduğu tespit edilmiştir.

Geometrik biçimlerden, kare ve dikdörtgen, daire ve dörtgen biçimlerinin, ana motif aralarına serpmeler halinde yerleştirilerek işlemeye zenginlik kattıkları görülmüştür. Düz çizgi ve zikzak motifi, kenar bordürü olarak, dilimli rozet motifi ise, işlemenin merkez motifi olarak kullanılmıştır.

Nesneli bezemelerden ay-yıldız, fiyonk, saksı, vazı, püskül ve mezar taşı motiflerinin seçildiği, fiyonk motifinin daha çok örnekte kullanıldığı görülmüştür.

Figürlü bezeme konularından sadece kuş ve kelebek figürü kullanılmıştır.

Yazılı bezeme konularında, Arap alfabesi ile yazılmış; isim, tarih, maşallah ve okunamayan harfler ve tuğra ile karşılaşmıştır.

Bazı örneklerin işleminde somut ve soyut konuların bir arada kullanıldığı karma konular görülmektedir.(Örnek no: 8, 16, 33, 35, 36)

İşlemelerde görülen motifler yöresel olarak değerlendirildiğinde; küpe çiçeği, gül, sümbül, zeytin, incir ve üzüm yörede çok yetişen çiçek ve meyvelerdir. Yöre halkı çevresinde gördüğü bitki, çiçek ve meyveleri işlemlerde resmetmiştir.

İncelenen örneklerde, Türk sanatında sembolik anlamlar taşıyan bazı motifler de görülmektedir. Bu motifler; **selvi** Türk sanatında en çok kullanılan ağaçlardan biridir. “tabi bir şekilde yapılan selviler çok kere türbe olması muhtemel süslemenin yanında yer alır.” Bu ağacın ebedi hayat basübadel-mevt yeniden dirilme gibi sembolik bir anlamı olduğuna inanılır⁴⁰. Ayrıca selvi uzun ömürlülüğü simgeler⁴¹.

⁴⁰ Sürür, Ayten, **A. g. e.**, 1976, s.47.

⁴¹ Durul, Yusuf, “ İşleme Sanatında Uçkur ve Makramalar,” **Sanat Dünyamız**, yıl:5, S.15, Ocak - 1979, s.14-15.

Kuş, ruh kuşu olarak bilinen, öbür dünyaya göçte insana yardımcı olan, yolculukta yol gösteren unsur olarak bilinir. Ölünün ruhunu sembolize ettikleri gibi koruyucu, nazarlık ve tılsım şeklinde de kullanılmışlardır⁴².

Kelebek yeniden doğuşu⁴³, **nar**⁴⁴ ve **üzüm** bereket sembolü olarak kullanılmışlardır. Bol çekirdekli meyve motifleri ile bezenmiş bir çevre, yağlık, peşkir ve uçkurların çeyizde bulunması, kurulacak yuvanın bereketli, zengin ve bol çocuklu olacağı inancını vermektedir⁴⁵. **Ay ve yıldız** motiflerinin vatan sevgisini, **gül motifinin** peygamberi simgelediği düşünülmektedir.

⁴² Çelik, Adem, Sungurbey Camii (Niğde) Doğu ve Kuzey Taç Kapılarındaki Figürlerin İkonografik Değerlendirmesi, **Sanat Dergisi**, s.7, <http://e-dergi.atauni.edu.tr/> 22.04.2011; Öney, Gönül, “Anadolu Selçuklu Mimarisinde Avcı Kuşlar, Tek ve Çift Başlı Kartal,” **Malazgirt Armağanı, Ankara 1972**, s.139-172.

⁴³ Karpuz, Emine, “Konya’da Bulunan Hayvan Figürlü İşleme Örnekleri”, **8. Uluslararası El Sanatları Sempozyumu**, İzmir, 2005, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, s. 243; Tuğtaş, Fatma, “Geleneksel İşlemelerde İğne Boyası Tekniği İle Panolar,” **Ev Tekstili**, İstanbul, 2001, s.52-54.

⁴⁴ Karpuz, Emine, “Süsleme Sanatlarında Nar Motifi ve Konya Örnekleri,” **İpek yolu IV**, Konya, Aralık-2001, s.263-264.

⁴⁵ Berker, Nurhayat, “Türk İşlemelerinde Semboller,” **Sanat Dünyamız**, Yıl:7, S.20, Eylül-1980, s.33.

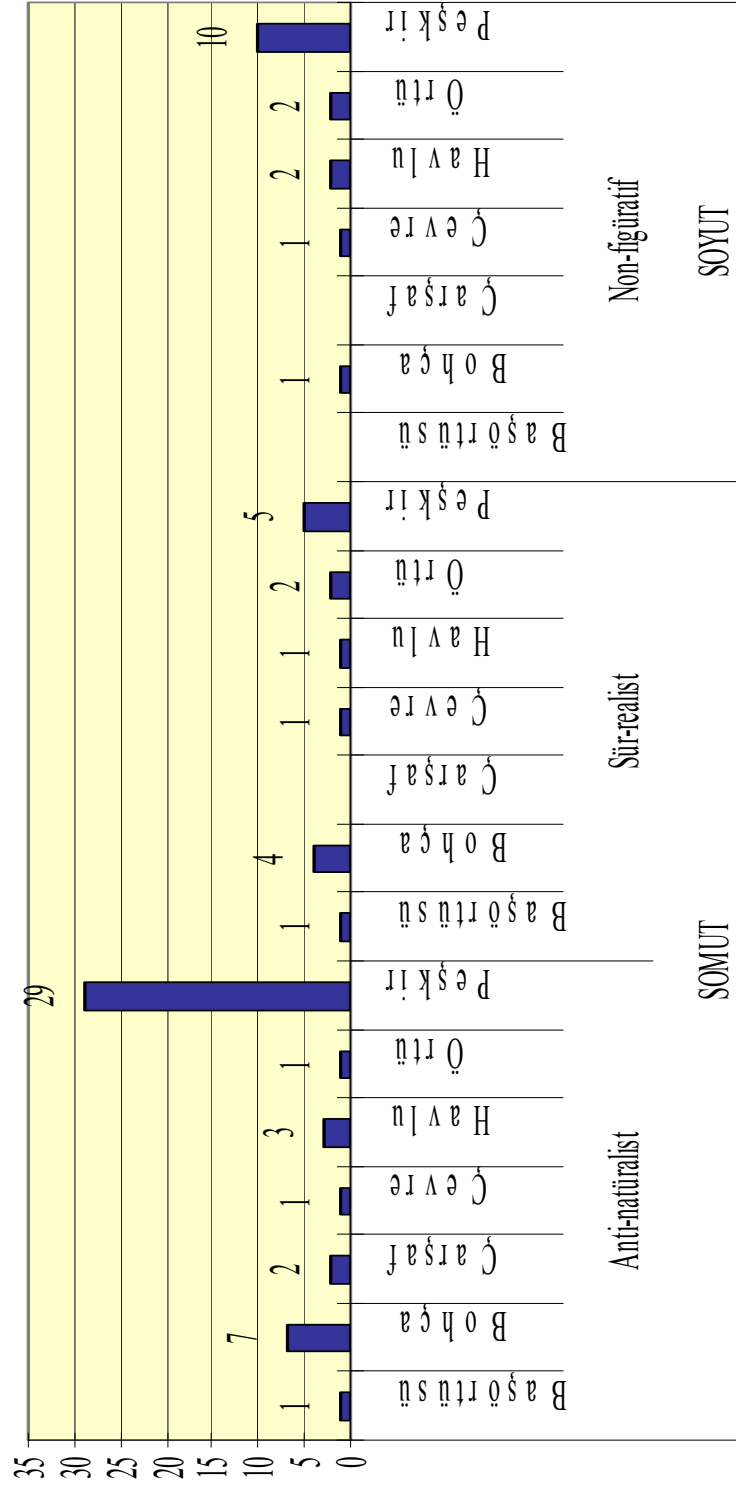
3.13. Biçimlendirme

Somut konuların biçimlendirilmesi anti-natüralist ve sür-realist başlıkları altında, soyut konuların biçimlendirmesi non-figüratif başlığı altında incelenmiştir.

İncelenen örneklerde seçilen bezeme konularının **biçimlendirmeleri** ve türlere bağlı sayı dağılımları, ilgili tablo ve grafikte görülmektedir.

TABLO NO: 14 BİÇİMLENDİRME							
Biçimlendirme Örnekler Türler		KONULAR					GENEL TOPLAM
		SOMUT		SOMUT ARA TOPLAM	SOYUT	SOYUT ARA TOPLAM	
		Anti-Naturalist	Sür-Realist				
Örnek No: 1	Başörtüsü	X		1			1
Örnek No: 2	Bohça	X	X	2			2
Örnek No: 3	Bohça	X	X	2			2
Örnek No: 4	Bohça	X		1			1
Örnek No: 5	Bohça	X	X	2			2
Örnek No: 6	Bohça	X		1			1
Örnek No: 7	Bohça	X	X	2			2
Örnek No: 8	Bohça	X	X	2	X	1	3
Örnek No: 9	Çarşaf	X		1			1
Örnek No: 10	Çarşaf	X		1	X	1	2
Örnek No: 11	Çevre	X	X	2	X	1	3
Örnek No: 12	Havlu	X		1			1
Örnek No: 13	Havlu	X		1	X	1	2
Örnek No: 14	Havlu	X	X	2	X	1	3
Örnek No: 15	Örtü		X	1	X	1	2
Örnek No: 16	Örtü	X	X	2	X	1	3
Örnek No: 17	Peşkir	X		1			1
Örnek No: 18	Peşkir	X	X	2			2
Örnek No: 19	Peşkir	X		1			1
Örnek No: 20	Peşkir	X		1			1
Örnek No: 21	Peşkir	X		1			1
Örnek No: 22	Peşkir	X		1			1
Örnek No: 23	Peşkir	X		1			1
Örnek No: 24	Peşkir	X		1			1
Örnek No: 25	Peşkir	X		1			1
Örnek No: 26	Peşkir	X		1	X	1	2
Örnek No: 27	Peşkir	X		1	X	1	2
Örnek No: 28	Peşkir	X		1	X	1	2
Örnek No: 29	Peşkir	X		1			1
Örnek No: 30	Peşkir	X	X	2			2
Örnek No: 31	Peşkir	X		1			1
Örnek No: 32	Peşkir	X		1			1
Örnek No: 33	Peşkir	X		1	X	1	2
Örnek No: 34	Peşkir	X		1	X	1	2
Örnek No: 35	Peşkir	X		1	X	1	2
Örnek No: 36	Peşkir	X	X	2	X	1	3
Örnek No: 37	Peşkir	X		1	X	1	2
Örnek No: 38	Peşkir	X		1	X	1	2
Örnek No: 39	Peşkir	X	X	2			2
Örnek No: 40	Peşkir	X		1	X	1	2
Örnek No: 41	Peşkir	X		1			1
Örnek No: 42	Peşkir	X		1	X	1	2
Örnek No: 43	Peşkir	X		1			1
Örnek No: 44	Peşkir	X		1			1
Örnek No: 45	Peşkir	X	X	2	X	1	3
GENEL TOPLAM	45	44	14	58	19	19	77

GRAFIK NO: 13 BİÇİMLENDİRME

İncelenen örneklerde seçilen bezeme konularının biçimlendirmeleri ve türlere bağlı sayı dağılımları şöyledir;

Somut konularda **anti-natüralist** yaklaşım, bir adet örtü hariç, kırk dört adet örnekte kullanılmıştır. **Sür-realist** yaklaşım; beş adet peşkirde, beş adet bohçada, iki adet örtüde, birer adet başörtüsü çevre ve havlu olmak üzere toplam on beş adet örnekte görülmüştür.

Soyut konulardan **Non-figüratif** yaklaşımla biçimlendirmeler, on iki adet peşkirde, iki adet örtüde, iki adet havluda, bir adet bohça, bir adet çarşaf ve bir adet çevrede olmak üzere toplam on dokuz örnekte seçilerek kullanılmıştır.

İncelenen örneklerin motiflerinde, somut biçimlendirmelerden anti-natüralist ve sür-realist, soyut biçimlendirmelerden non-figüratif yaklaşımın uygulandığı belirlenmiştir.

Biçimlendirmelerde anti-natüralist yaklaşımın on dokuz örnekte tek başına kullanıldığı belirlenmiştir. Bunun yanında sür-realist ve non-figüratif yaklaşımların genellikle anti-natüralist yaklaşımla birlikte kullanıldığı görülmüştür. Anti-natüralist ve sür-realist yaklaşımların bir arada kullanıldığı örnek sayısı on üç adettir. Anti-natüralist ve non-figüratif yaklaşımların ikisinin bir arada kullanıldığı örnek sayısı on ikidir. Sür-realist ve nonfigüratif yaklaşımların ikisinin bir arada kullanıldığı örnek sayısı bir adettir. Anti-natüralist- sür-realist- ve non-figüratif yaklaşımların üçünün bir arada kullanıldığı örnek sayısı altı adettir. Sadece non-figüratif ve sadece sür-realist yaklaşımların tek başına olduğu biçimlendirmelere rastlanmamıştır.

Toplamda; somut biçimlendirmelerden, **anti-natüralist** yaklaşımın kırk dört adet örnekte, **sür-realist** yaklaşımın on dört adet örnekte, soyut biçimlendirmelerden, **non-figüratif** yaklaşımın on dokuz adet örnekte uygulandığı tespit edilmiştir.

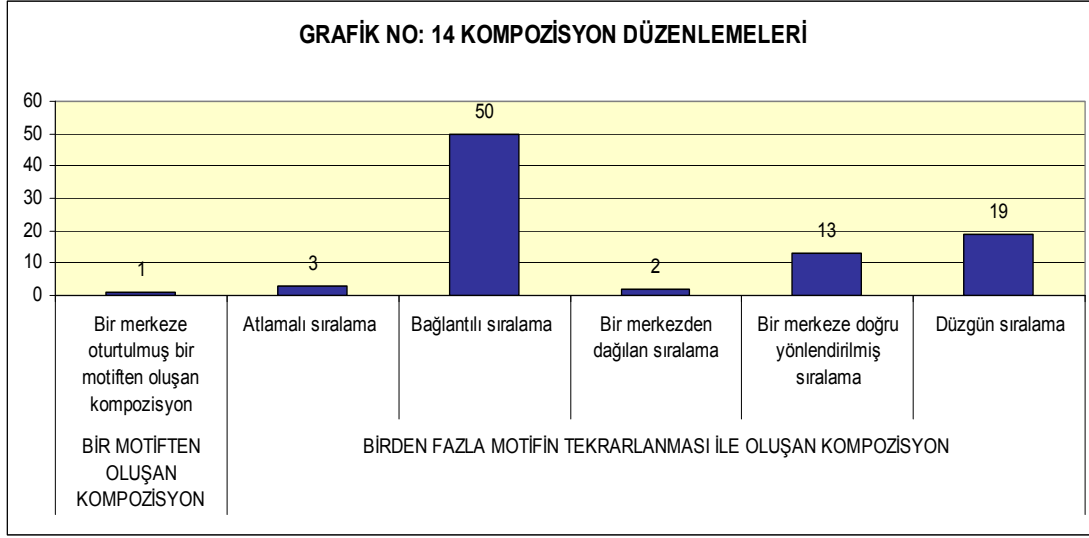
3.14. Kompozisyon Özellikleri

Bezeme konularının kompozisyonları, bir motiften oluşan ve birden fazla motifin tekrarlanması ile oluşan kompozisyonlar olarak ikiye ayrılmıştır.

Bir motiften oluşan kompozisyonlar kendi içinde; bir merkeze oturtulmuş bir motiften oluşan kompozisyonlar ve motifler birleştirilerek tek bir birim biçiminde sunulmuş kompozisyonlar olmak üzere iki başlık altında toplanmaktadır.

Birden fazla motifin tekrarlanması ile oluşan kompozisyonlar kendi içinde altı alt başlığa ayrılmıştır. Bunlar; atlamalı sıralamalarla düzenlenmiş kompozisyonlar, bağlantılı sıralamalarla düzenlenmiş kompozisyonlar, bir merkezden dağılan sıralamalarla düzenlenmiş kompozisyonlar, bir merkeze doğru yönlendirilmiş sıralamalarla düzenlendirilmiş kompozisyonlar ve düzgün sıralamalarla düzenlenmiş kompozisyonlar, geçmeli sıralamalarla düzenlenmiş kompozisyonlardır.

İncelenen örneklerde karşılaşılan **kompozisyon düzenlemeleri** ve türlere bağlı sayı dağılımları, ilgili tablo ve grafikte görülmektedir.

Kompozisyon düzenlemelerinde, ana motif ve kenar bordürü ayrı olarak incelenmiş, genel toplamda birleştirilmiştir.

İncelenen örneklerdeki **ana motiflerin** kompozisyon düzenlemeleri beş çeşittir. Türlerine göre sayı dağılımları şu şekildedir;

Bir merkeze oturtulmuş bir motiften oluşan kompozisyon düzenlemesi bir adet peşkirde görülmüştür.

Atlamalı sıralamalarla düzenlenmiş kompozisyon birer adet bohça ve çevrede kullanılmıştır.

Bağlantılı sıralamalarla düzenlenmiş kompozisyon on sekiz adet peşkirde, ikişer adet bohça havlu ve çarşafta olmak üzere toplam yirmi altı adettir.

Bir merkezden dağılan sıralamalarla düzenlenmiş kompozisyon bir adet bohça ve bir adet örtüde bulunmaktadır.

Bir merkeze doğru yönlendirilmiş sıralamalarla düzenlenmiş kompozisyon sekiz adet bohçada, üç adet peşkirde, bir adet çevrede ve bir adet örtüde bulunmaktadır.

Düzgün sıralamalarla düzenlenmiş kompozisyon on adet peşkirde, bir adet örtüde, bir adet çevrede, bir adet başörtüsünde ve bir adet havluda görülmektedir.

Bazı örneklerde birden fazla kompozisyon düzenlemesi bir arada kullanılmıştır. (Örnek no: 3-5-6-11-16-36-44-45)

İncelenen örneklerin **kenar bordürlerinde** görülen kompozisyon düzenlemeleri üç çeşittir. Türlerine göre sayı dağılımları şunlardır;

Atlamalı sıralamalarla düzenlenmiş kompozisyon bir adet bohçada görülmüştür.

Bağlantılı sıralamalarla düzenlenmiş kompozisyon on sekiz adet peşkirde, üç adet havluda, birer adet başörtüsü, çarşaf ve çevrede yer almaktadır.

Düzgün sıralamalarla düzenlenmiş kompozisyon iki adet peşkirde, iki adet bohçada, bir adet çarşafta kullanılmıştır.

Toplamda ana motif ve bordür motifi dahil olmak üzere yoğunluğuna göre;

Elli adet bağlantılı sıralama, on dokuz adet düzgün sıralama, on üç adet bir merkeze doğru yönlendirilmiş sıralama, üç adet atlamalı sıralama, iki adet bir merkezden dağılan sıralama, bir adet bir merkeze oturtulmuş bir motiften oluşan kompozisyon şeklinde sıralanmaktadır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

“Tire Müzesi’nde Bulunan El İşlemeleri” isimli yapılan bu araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır;

Araştırma kapsamında bulunan örneklerin 1959-2000 yılları arasında Tire ve çevresinden müzeye, çoğunluğunun satın alma yolu ile geldiği ve müze deposunda raf ve paket numarası verilerek korunduğu tespit edilmiştir.

Kırk beş adet örneğin; tür, malzeme, teknik, renk, konu, biçimlendirme ve kompozisyon özelliklerinin değerlendirilmesi sonucu tarihlendirmenin 20. yüzyıl olduğu düşünülmektedir.

Çoğunluğu lekeli olan örneklerin, genel olarak iyi durumda olduğu, herhangi bir onarım görmediği belirlenmiştir.

Araştırma kapsamında tespit edilen türler; başörtüsü, bohça, çarşaf, çevre, havlu, örtü ve peşkirlerdir.

Türlerin boyutlarının değerlendirilmesi sonucu; bohçaların en ölçülerinin 73 cm. ile 91 cm., boy ölçülerinin 75 cm. ile 93 cm. arasında değiştiği; çarşafların en ölçülerinin 114 cm. ile 141 cm., boy ölçülerinin 188 cm. ile 190 cm. arasında değiştiği; havluların en ölçülerinin 47cm. ile 103 cm., boy ölçülerinin 91,5 cm. ile 113 cm. arasında değiştiği ancak boyu 91.5 olan hamam havlusunun yarım olması sebebiyle gerçek boy ölçümü elde edilememiştir. Bütün şekliyle boy ölçüsü 183 cm. olarak düşünülmektedir. Örtülerin en ölçülerinin 46 cm. ile 49 cm., boy ölçülerinin 46 cm. ile 93 cm. arasında değiştiği; peşkirlerin en ölçülerinin 34 cm. ile 55 cm. arasında, boy ölçülerinin 90 cm. ile 200 cm. arasında değiştiği görülmüştür. Başörtüsünün en ölçüsünün 54 cm. boy ölçüsünün 120 cm., çevrenin en ölçüsünün 41 cm. boy ölçüsünün 41 cm olduğu, saçak boylarının 1 cm. ile 5 cm arasında değiştiği tespit edilmiştir.

Örneklerin zemininde en çok bitkisel kaynaklı pamuklu dokumanın, en az bitkisel kaynaklı keten dokumanın kullanıldığı, bunun yanında hayvansal kaynaklı ipek dokumanın ve hayvansal-bitkisel kaynaklı ipek-pamuk dokumanın da zemin malzemesi olarak kullanıldığı görülmüştür.

İşleme malzemesi olarak en çok madeni kaynaklı metal yassı tel ve metal bükümlü ipek iplik, en az çirişli karton ve kimyasal kaynaklı sentetik dikiş ipliği kullanılmıştır.

Kenar temizleme malzemesinde yoğunluk sırasına göre; sentetik dikiş ipliği, ipek iplik, metal bükümlü ipek iplik, pamuklu iplik ve sentetik hazır dantel harç kullanılmıştır.

Örneklerin zemininde; bez ayağı, kadife ve atlas dokuma teknikleri uygulanmıştır.

İşlemelerde otuz altı çeşit iğne tekniği görülmüştür. En çok dokumanın iplikleri üzerinde yürütülerek serbest stil ve sayılarak yapılan iğne tekniklerinin uygulandığı, dokumanın iplikleri çekilerek ve kesilerek yapılan iğne tekniklerinin ise en az uygulandığı tespit edilmiştir.

Serbest stil iğne tekniklerinden en çok; düz sarma, balıksırtı, iplik yürütülerek düz sarma, düz pesent, sayılarak yapılan iğne tekniklerinden en çok; muşabak, gidip gelme gözeme, hesap iğneleri ve verev sarma iğne tekniklerinin uygulandığı belirlenmiştir.

Kenar temizlemede on yedi çeşit tekniğin uygulandığı görülmüştür. En çok uygulanan kenar temizleme teknikleri; antika baskısı, zürafa tekniği ve çırpma dikişidir.

Örneklerin zemininde; ana, ara ve nötr renklerden on çeşit renk görülmüştür. En çok dokumaların doğal rengi olan krem renk kullanılmıştır.

Örneklerin işleminde; ana, ara ve nötr renklerden altmış bir çeşit renk görülmüştür. En çok kullanılan rengin, altın ve gümüş rengi olduğu belirlenmiştir.

Örneklerin kenar temizleminde; nötr ve ana renklerden sekiz çeşit görülmüştür. En çok kullanılan rengin, krem rengi olduğu tespit edilmiştir.

Bezeme konuları; somut, soyut ve karma konulardır. Somut konulardan; bitkisel, figürlü ve nesneli bezemeler, soyut konulardan; geometrik ve yazılı bezemeler kullanılmıştır. Bitkisel, figürlü, nesneli, geometrik ve yazılı bezemelerin bir arada kullanıldığı karma konuların da, bezeme konusu olarak seçildiği belirlenmiştir. Bezeme konularından en çok bitkisel bezeme kullanılmıştır.

Somut konu biçimlendirmeleri anti-natüralist ve sür-realist yaklaşımlarla, soyut konu biçimlendirmeleri non-figüratif yaklaşımla biçimlendirilmiştir. Biçimlendirmede en çok anti-natüralist yaklaşım kullanılmıştır.

Kompozisyon düzenlemelerinde en çok; birden fazla motifin tekrarlanması ile oluşan kompozisyon düzenlemelerinden; bağlantılı sıralamalar ve düzgün sıralamalarla oluşan kompozisyon düzenlemelerinin uygulandığı tespit edilmiştir.

Bu araştırma ile Tire Müzesi'nde bulunan işlemlerde, diğer bölge ve yörelere göre şu farklılıklar gözlenmiştir; işlemlerde kullanılan dokumaların Tire'ye has yerli dokumalar olduğu ve bu dokumalardan bazılarının işlemeli kısımlarının seyrek diğer kısımlarının sık dokunduğu belirlenmiştir. Bu özelliğin uçkur ve peşkirlerde sıkça kullanıldığı tespit edilmiştir.

Yörede kılaptanlı ve telli, parlak işlemlerin yoğun olarak kullanıldığı ve önemsendiği anlaşılmaktadır. Kılaptanlı işlemlerin yöresel ağız ile "gılbıdanlı" işlemler olarak ifade edildiği, uçkur, peşkir ve çarşaflarda çokça kullanıldığı tespit edilmiştir. Ancak incelenen örneklerdeki malzeme kılaptan değil, metal bükümlü ipek ipliklidir. Kılaptanlı işlemlerin daha önceki yüzyıllarda kullanıldığı düşünülmektedir. Parlak işlemler zaman içinde bu şekilde isimlendirilmiştir.

Yöredeki işlemlerle ilgili daha çok sonuca ulaşmak için, müzede yapılan araştırmanın dışında, yörede evlerde bulunan işlemlerle ilgili araştırmalar yapılmalıdır.

Tarihi belge niteliğinde olan el işlemlerinin; incelenmesi, korunması ve tanıtılması gerekmektedir. Bu kapsamda konu ile ilgili araştırmalar çoğaltmalı, gizli kalmış işlemeli eserlerin belgelendirilmesine kaynaklık edilmelidir.

BİBLİYOGRAFYA

- ALTUN, Gülizar, **Konya İli Antikacılarında Bulunan Hesap İşi Ürünleri ve Özellikleri**, Ankara, 1996. (G.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)
- ALTUN, Gülizar, “Muğla Yöresi Peşkirlerinden Örnekler”, **S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Konya, 2004, s.7.
- ALTUN, Gülizar, **Muğla İli’nde Bulunan El İşlemeleri (19-20. Yüzyıl)**, Konya, 2006. (S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi)
- APAK, Sevüktekin, Melek, v.d., **Osmanlı Dönemi Kadın Giyimleri**, Ankara, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 1997.
- ARMAĞAN, A. , Munis, “Tire Arkeoloji ve Etnografya Müzesi”, **Sanat Dünyamız**, Yıl: 8, Sayı:21, Ocak 1981, s.26-29.
- ARMAĞAN, A. Munis, **Tire**, İzmir, 1991.
- ARMAĞAN, A.munis, “Tirede El Sanatları”, **Tire rehber**, Tire Belediyesi Yayını, 2008. s.98-99.
- ASLANAPA, Oktay, **Türk Sanatı**, İ.Ü.E.F.Y. , No:627, İstanbul, 1955.
- BARIŞTA, H, Örcün, **Osmanlı imparatorluk Dönemi İşlemelerinden Örnekler**, Ankara, 1981.
- BARIŞTA, Örcün, “ Türk İşleme Sanatı ”, **Yeni Boyut Plastik Sanatlar Dergisi**, Ankara, 1984, s.21-23.
- BARIŞTA, H, Örcün, **Osmanlı İmparatorluğu Dönemi Türk İşlemeleri**, Ankara, Türk Tarih Kurum Basımevi, 1999.
- BARIŞTA, H, Örcün, **Cumhuriyet Dönemi Türk Halk İşlemeciliği Desen ve Terminolojisinden Örnekler**, Ankara, 2001.
- BERKER, Nurhayat, “Türk İşlemelerinde Semboller,” **Sanat Dünyamız**, Yıl:7, S.20, Eylül-1980, s.32-35.
- Büyük Türkçe Sözlük**, TDK., <http://www.tdkterim.gov.tr>. 05.04.2011.
- ÇELİK, Adem, Sungurbey Camii (Niğde) Doğu ve Kuzey Taç Kapılarındaki Figürlerin İkonografik Değerlendirmesi, **Sanat Dergisi**, s.7, <http://edergi.atauni.edu.tr/> 22.04.2011.

DEMİRLİ, Özer, Ayça, **Sandıklarda Saklı Saray Yaşamı**, İstanbul, 2006.

DURUL, Yusuf, “ İşleme Sanatında Uçkur ve Makramalar,” **Sanat Dünyamız**, yıl:5, S.15, Ocak -1979, s.1-16.

ESİNER, Özen, Mine, “Türkçede Kumaş Adları”, **İ. Ü. E.F. Tarih Dergisi**, 1980. s.302.

İLKER, Celale, **Ödemiş İpeğine İşlenen Nakış Teknikleri**, Konya, 1997.

KARPUZ, Emine, “Süsleme Sanatlarında Nar Motifi ve Konya Örnekleri”, **İpek yolu IV**, Konya, Aralık-2001, s.263-264.

KARPUZ, Emine, “Konya’da Bulunan Hayvan Figürlü İşleme Örnekleri”, **8. Uluslararası El Sanatları Sempozyumu**, İzmir, 2005, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, s.234-249.

KÖKLÜ, Hülya, “Nevşehir Müzesinde Bulunan Peşkirler Üzerine Bir Araştırma” **8.Uluslararası Geleneksel Sanatlar Sempozyumu Bildirileri**, Cilt II, İzmir, Tübitak yayınları, 2006. s.675-685.

ÖNDER, Mehmet, “Tirede Karanfil ve Laleler”, **Tire rehber**, Tire Belediyesi Yayını, 2008 s.163.

SÜRÜR, Ayten, **Türk İşleme Sanatı**, İstanbul, 1976.